

ಕೇರಳ ಪಾಠಾವಳಿ

ಕನ್ನಡ

ಮುಂದುವರಿದ ಪಠ್ಯ

ತರಗತಿ

KERALA READER
KANNADA
ADVANCED TEXT

ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

ತಯಾರಿಸಿದವರು

ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಮಿತಿ (SCERT) ಕೇರಳ

2011

ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ

ಜನಗಣ ಮನ ಅಧಿನಾಯಕ ಜಯಹೇ
ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತಾ,
ಪಂಜಾಬ ಸಿಂಧು ಗುಜರಾತ ಮರಾಠಾ
ದ್ರಾವಿಡ ಉತ್ಕಲ ವಂಗ
ವಿಂಧ್ಯ ಹಿಮಾಚಲ ಯಮುನಾ ಗಂಗಾ,
ಉಚ್ಛಲ ಜಲಧಿತರಂಗ,
ತವಶುಭ ನಾಮೇ ಜಾಗೇ
ತವಶುಭ ಆಶಿಷ ಮಾಗೇ,
ಗಾಹೇ ತವ ಜಯ ಗಾಥಾ
ಜನಗಣ ಮಂಗಲದಾಯಕ ಜಯಹೇ
ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತಾ.
ಜಯಹೇ, ಜಯಹೇ, ಜಯಹೇ,
ಜಯ ಜಯ ಜಯ ಜಯಹೇ!

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

ಭಾರತವು ನನ್ನ ದೇಶ. ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಸಹೋದರ,
ಸಹೋದರಿಯರು.

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಸಂಪನ್ಮ ಹಾಗೂ
ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಪರಂಪರೆಗೆ ನಾನು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆ, ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಗುರುಹಿರಿಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತೇನೆ
ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶ ಮತ್ತು ನನ್ನ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ನನ್ನ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು
ಮುಡಿಪಾಗಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಕ್ಷೇಮ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿಯಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಆನಂದವಿದೆ.

Prepared by :

State Council of Educational Research and Training (SCERT)

Poojappura, Thiruvananthapuram 695012, Kerala

Website : www.scert.kerala.gov.in

e-mail : scertkerala@asianetindia.com

Phone : 0471 - 2341883, Fax : 0471 - 2341869

First Edition : 2011

Typesetting : SCERT

Lay out : SCERT

Cover design : SCERT

Printed at : KBPS, Kakkanad, Kochi

© Department of Education, Government of Kerala

ಪ್ರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ,

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಳನೋಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಹತ್ತನೆಯ ತರಗತಿಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾಷೆಯ ವಿಶೇಷವಾದ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲೂ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮರ್ಥನಾಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಆಶಯ ವಿನಿಮಯದ ಹಲವು ಮಜಲುಗಳನ್ನೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮೂಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲಿಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಹೊಸ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳ ಮತ್ತು ಹೊಳಪುಗಳತ್ತ ದಾರಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಈ ಪಾಠಪುಸ್ತಕವು ಆಳವೂ ವಿಸ್ತಾರವೂ ಆದ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುವುದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕ,

ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಎ. ಖಾದರ್

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಎಸ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಟಿ. ಕೇರಳ

TEXTBOOK DEVELOPMENT COMMITTEE

STD. X - KANNADA Advanced Text

Chairman

Sri. Rama Bhat. C.H, HOD Kannada, Govt. College Kasaragod

Advisor

Dr. Srikrishna Bhat. P, Professor (Rtd.), Govt. College, Kasaragod.

Participants

Chandrakumar. K, HSA, SVVHS Kodlamogaru

Gurumoorthy. M, HSA, GHSS Mangalpady

Prakash. M, HSST, GHSS Bangramanjeshwar

Ramanna. D, HSA, GHSS Adoor

Ravikumar. K, HSST, GHSS Kumbla

Savul Hameed. K, HSST, GVHSS Mulleria

Shivashankara. P, Asst. Professor, G.P.M Govt. College Manjeshwar

Shreepathi Bhat, HSA, KVSMHS Kurudapadavu

Dr. Subrahmanya Bhat. K, Professor (Rtd.), Govt. College, Kasaragod.

Experts

Dr. Kamalaksha, Professor (Rtd.) Govt. College, Kasaragod

Dr. Mahalinga Bhat, Associated Professor, St. Aloysius Evening College, Manglore.

Padmanabha Poojari, Professor (Rtd), Govt. College, Kasaragod

Dr. Radhakrishna. N, Asst. Professor, Govt. College, Kasaragod

Dr. Subba Krishna, Reader & Research Officer, CIIL, Mysore.

Dr. Varadaraja Chandragiri, Principal, Govt. First Grade College, Bettampady.

Artists

Bala Madhurakanana, 'Madhurakanana', Bela.

Mohammed Faisal, GHSS Adoor.

Rajan Karayad, GHSS Athavand, Malappuram

Satish, Guruvayoor Devaswam EHS, Guruvayoor.

Academic Co-ordinator

Dr. Basheer.P, Research Officer, SCERT, Kerala

ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಮಿತಿ (SCERT) ಕೇರಳ

ವಿದ್ಯಾಭವನ, ಪೂಜಪ್ಪುರ, ತಿರುವನಂತಪುರ 695012

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ

1. ವಿದೇಶ ವಾಸ 7
 - ಬಶಾವಿ
 - ಮನೆಯ ಸೊಗದ ಸವಿ ನೆನಹುಗಳು
 - ಮನೆಯ ಕಡೆಯ ಸುದ್ದಿ
2. ನೆಲದೊಡಲೆ ನಮ್ಮೊಡಲು 21
 - ಮಣ್ಣು
 - ಮಣ್ಣೇ ಮಾಯ
 - ನೆಲದ ಕರೆ
3. ಸಮಾನತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ 35
 - ಕೆರೆಗೆ ಹಾರ
 - ನನಸಾದ ಕನಸು
 - ದ್ರೌಪದೀ ಪ್ರತಾಪ
4. ಸ್ವಾರ್ಥ - ಪರಾರ್ಥ 53
 - ಕನಕಾಂಗಿ
 - ಆತಂಕ
 - ಸರ್ವವನೊಪ್ಪುಗೊಟ್ಟು ಹೋಗೆಂದ
5. ಭಾಷಾ ವೈಶಾಲ್ಯ 67
 - ಮಾತೃಭಾಷೆಯೇ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಹೆದ್ದಾರಿ
 - ಕನ್ನಡಾಂಬೆಯ ಹಿರಿಮೆ
 - ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ - ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ
6. ವಿಶ್ವ ಶಾಂತಿ 79
 - ಮರಳಿ ಬಂದಾಗ
 - ನೇರ್ಪಿಂಗೆ ನೇರ್ಪುಗೊಳ್ಳದೆ ಮಾಣೆಂ
 - ಒಂದೇ ಗೆರೆಯ ಆಚೆ

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ

ಭಾಗ 4(ಕ)

ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು

51ಕ. ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು - ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳು ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪೌರನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. -

- (ಕ) ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು, ಅದರ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು.
- (ಖ) ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಉದಾತ್ತ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅನುಸರಿಸುವುದು.
- (ಗ) ಭಾರತದ ಸಾರ್ವಭೌಮತೆಯನ್ನು, ಏಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಖಂಡತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಹಾಗೂ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- (ಘ) ದೇಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಕರೆ ಬಂದಾಗ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು.
- (ಙ) ಧಾರ್ಮಿಕ, ಭಾಷಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಥವಾ ಜಾತಿ ಪಂಗಡಗಳ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿಂದ ಅತೀತವಾಗಿ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಭ್ರಾತೃತ್ವದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದುಂಟುಮಾಡುವ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವುದು.
- (ಚ) ನಮ್ಮ ಸಮಿಶ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಕಾಪಾಡುವುದು.
- (ಛ) ಅರಣ್ಯಗಳು, ಸರೋವರಗಳು, ನದಿಗಳು ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸುವುದು.
- (ಜ) ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ, ಮಾನವೀಯತೆ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು.
- (ಝ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೊತ್ತನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದು.
- (ಞ) ರಾಷ್ಟ್ರವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಿಯ ಔನ್ನತ್ಯಕ್ಕೆ ತಲುಪಲು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವುದು.
- (ಟ) ಆರು ಮತ್ತು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಡುವಣ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೋ, ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಾಲಕರಿಗೋ, ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಹೆತ್ತವರೋ ರಕ್ಷಕರೋ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಿರುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.

1

ವಿದೇಶ ವಾಸ

ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ನಮ್ಮ ಜನರ ಹುಚ್ಚು!

ನಾನು ಸೋವಿಯೆಟ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಜಾರ್ಜಿಯ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದು ಸ್ಟಾಲಿನ್‌ನ ನಾಡು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ರಾಜ್ಯದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ, ಅದರ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕ ಬಹು ವ್ಯಾಪಕ ಓದಿನ ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತ. ಭಾರತದ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಿಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಪ್ರೀತಿ.

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂದರ್ಶನ ನೀಡಲು ತನಗೆ ಎರಡು ಸಲ ಆಮಂತ್ರಣ ಬಂದಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅವನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ. “ಹೋಗಿದ್ದೀರೇನು?” ಎಂದು ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. “ಹೋಗಬೇಕು, ಹೌದು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಕೈತುಂಬ ಕೆಲಸ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಆಸಕ್ತಿ ನನಗೆ ಇದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಆ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕ ಹೇಳಿದ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ವಿದೇಶಗಳ ರೋಗ ಬಡಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕಾರಣ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ. ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಹೋಗಿ ಬಂದಿರುವ ಈ ಜನರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ೧೯೪೭ರಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೋಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ದೇಶವೇನೂ ಸುಧಾರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೋಗಿ ಬಂದವರು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

— ಡಾ. ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ

□ ಡಾ| ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರ ನಡುವಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಓದಿದಾಗ ನಿಮಗೆ ಅನಿಸಿದುದನ್ನು ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.

ಬಶ್ರಾವಿ

ಜನರ ವಾಯುವಿಹಾರದ ಈ ಪರಂಪರೆ ಎಂದಿನಿಂದ ಆರಂಭವಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗಂತೂ ಅದು ನಿತ್ಯದ ರೂಢಿಯೆನಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ನಾನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯೊಡತಿ ಹಾಗೂ ಅವಳ ಕಿರಿಯ ಮಗಳೊಡನೆ ಹತ್ತಿರದ ವಿಹಾರೋದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೇನೆ.

“ನಮಗಾಗಿ ಇಲ್ಲೇ ಕಾದಿರು, ನಾವು ಬರುವವರೆಗೆ ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗಬೇಡ” ಎಂದು ಅವರು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನು “ಆಗಲಿ ಮೇಡಂ” ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿರುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನತ್ತ ಬೆನ್ನುಮಾಡಿ ದೂರದಿಂದ ಹಾರಿ

ಬಂದ ಜೋಡಿಹಕ್ಕಿಗಳಂತೆ ಕೈರೆಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬೀಸುತ್ತ ಬಿರಬಿರನೆ ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಆ ಮೊದಲೇ ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ತಮ್ಮ ಪರಿಚಿತ ವಿಹಾರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಆ ದಿನ ಪಾರ್ಕಿಗೆ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ನಾನು ನನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನನ್ನ ಹುಟ್ಟೂರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಏನೆಲ್ಲ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯಬೇಕು; ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಬಹುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಹಾಗೆಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದೊಂದು ಬಲು ದೀರ್ಘಪಟ್ಟಿ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಾಡಿದರೂ ಮುಗಿಯದ ಪಟ್ಟಿ. ಆಗಲೇ ಮನೆಯ ಕೆಲಸದಾಕೆ ರಂಗಾನಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕೂಗಿದಳು. “ಬಶ್ರಾವೀ”

“ಏನಮ್ಮಾ?” ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

“ಇಲ್ಲಿ ಬಾ”- ಅವಳದು ಸದಾ ಹುಕುಂ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯ ದನಿ.

ಆಕೆ ಯಾಕೆ ಕರೆದಳೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ನನ್ನ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋದೆ. ಆಕೆ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ನನ್ನ ಒಡತಿಗಿಂತಲೂ ಅವಳ ಈ ಕೆಲಸದಾಕೆಯ ಮಮಕಾರವೇ ದೊಡ್ಡದು! ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಶೀಘ್ರಕೋಪಿ ಬೇರೆ. ಆಕೆ ಹೇಳಿದಳು “ಕಾರ್ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆ, ಮೇಡಂ ಸರಿಯಾಗಿ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ”. ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿದವಳೇ ನನಗೆ ಹೇಳುವುದು ಬಾಕಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ನಾನೆಂದರೆ ಮೇಡಂ ಅವರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದವನೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೇ ಆಕೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತಾಡುವುದು ಧಿಮಾಕಿನಿಂದಲೇ. ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಏನಾದರೊಂದು ಗೊಂದಲ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಬಲು ಪ್ರೀತಿಯ ಕೆಲಸ. ನನ್ನ ಒಡತಿಯ ವಿಚಾರವೇನೆಂದು ಕೇಳಿಯೇ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೆನಿಸಿತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾನು ರಜೆಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನೂರಿಗೆ ಹೊರಡುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನರಿತ ಅವರು ಆ ಹೊತ್ತು ನಾನು ಎರಡು ತಾಸುಗಳಷ್ಟು ಅವರೊಡನೆ ಸುತ್ತಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಟ್ಟಿರಲಾರರು. ಅವರಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದೇ ಇದ್ದರೆ ತಾವೇ ಕಾರ್ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಮಗಳ ಕಾರಿನಲ್ಲೂ ಹೋಗಬಹುದು.

ನನ್ನ ಒಳಗೊಳಗೇ ಒಂದು ಆಶಾಕಿರಣ ಮೂಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅವರು ಹೊರಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಯ್ದು ನಿಂತೆ. ಅವರು ಬಂದೊಡನೆ ನಾನೆಂದೆ “ಮೇಡಂ ನಾನು ಈ ಹೊತ್ತು ವಿಹಾರೋದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ನಡೆಯಬಹುದಲ್ಲ?”

ಆಕೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕಳವಳ ಹಾಗೂ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನನ್ನತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸುತ್ತ ಕೇಳಿದರು “ಯಾಕಪ್ಪ ನಿನ್ನ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಹುಷಾರಿಲ್ಲ?”

“ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ ಮೇಡಂ. ನಾನು ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ವಸ್ತು-ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇರುವಂತೆ ನಾನು ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕುಂಟು. ಮತ್ತೆ ಊರಿಗೆ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಬರಿಗೈಯಿಂದ ಹೋಗಲಾದೀತೇ?”-ನಾನೆಂದೆ.

“ಸರಿ ಬಿಡು ಹಾಗಾದರೆ” ಎಂದರು ಒಡತಿ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಆಕೆಗೆ ಅವರೆಂದರು “ಈ ಹೊತ್ತು ನಾವು ನಿನ್ನ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗೋಣವೇ? ಬಶಾವಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾನೆ”.

“ಯಾಕಂತೆ?” ಕೊಂಚ ಸಿಡುಕಿನ ದನಿಯಲ್ಲೇ ಮಗಳು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು. ಆಕೆ ತನ್ನ ತಾಯಿಯಷ್ಟು ತಾಳ್ಮೆಯವಳಲ್ಲ. ಅವಳ ದನಿಯಲ್ಲೊಂದು ದರ್ಪವಿತ್ತು. ಅದು ನನ್ನ ನಿತ್ಯದ ಅನುಭವವೇ. ತುಸು ತಡವರಿಸುತ್ತಲೇ ಒಡತಿ ಹೇಳಿದರು “ತನ್ನ ಪರಿವಾರದ ಜನರಿಗಾಗಿ ಏನಾದರೂ ವಸ್ತು-ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತೆ”. ಅವರ ಮಗಳಿಗೆ ಅದು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೈಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ನುಡಿದಳು “ಇರಬಹುದು; ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಕಾರು ತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವೇನು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತಿರುಗಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಆತ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದಲ್ಲ” ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿದವಳೇ ಆಕೆ ಎಷ್ಟು ವೇಗದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳೋ ಅಷ್ಟೇ ವೇಗದಿಂದ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿಯೂ ಬಿಟ್ಟಳು. ನನಗೆ ತುಂಬ ನಿರಾಸೆಯಾಯಿತು. ನಾನು ಒಂದಿಷ್ಟು ದೈನ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ನನ್ನ ಒಡತಿಯತ್ತ ನೋಡಿದೆ. ಅವರು ನನ್ನತ್ತ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಹರಿಸಿ ಅಂದರು “ಆಯ್ತು ನೀನೇ ಕಾರು ಹೊರಡಿಸಿ”.

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ವಾಯುವಿಹಾರದ ರಸ್ತೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಓಟ್ಮನ್ ಕಾಣಲು ಸಿಗುತ್ತಾನೆ. ಆತ ತನ್ನ ದಾಂಡಿಗ

ಮಾಲೀಕನನ್ನು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ವಾಯುವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಕರೆತರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮಾಲೀಕ ಮಹಾಶಯ ತುಂಬಾ

ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತ ಕಾರಿನಿಂದಿಳಿದು ವಾಯುವಿಹಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳುತ್ತಾನೆ. ಆತ ನಡೆದರೆ ನಮ್ಮೂರ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ

ಬಾತುಕೋಳಿ ನಡೆದ ಹಾಗೆಯೇ. ನಾನು ಓಟ್ಮನನ ಕಡೆಗೆ ಕೈಬೀಸುತ್ತೇನೆ. ಆತ ನಾನಿದ್ದಲ್ಲಿ

ಬರುತ್ತಾನೆ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಏನೇನೋ ಸುದ್ದಿ-ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ.

ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರದ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳ ವಿಷಯ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಆದರೆ ಇಂದು ಓಟ್ಮನ್ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು

ನನಗೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಲೆಯ ತುಂಬ ನಾನು

ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದ ವಸ್ತು-ಒಡವೆಗಳದೇ

ಚಿಂತೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಅವನ ಸಂಗಡ

ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕೂರಲು

ಸಮಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ

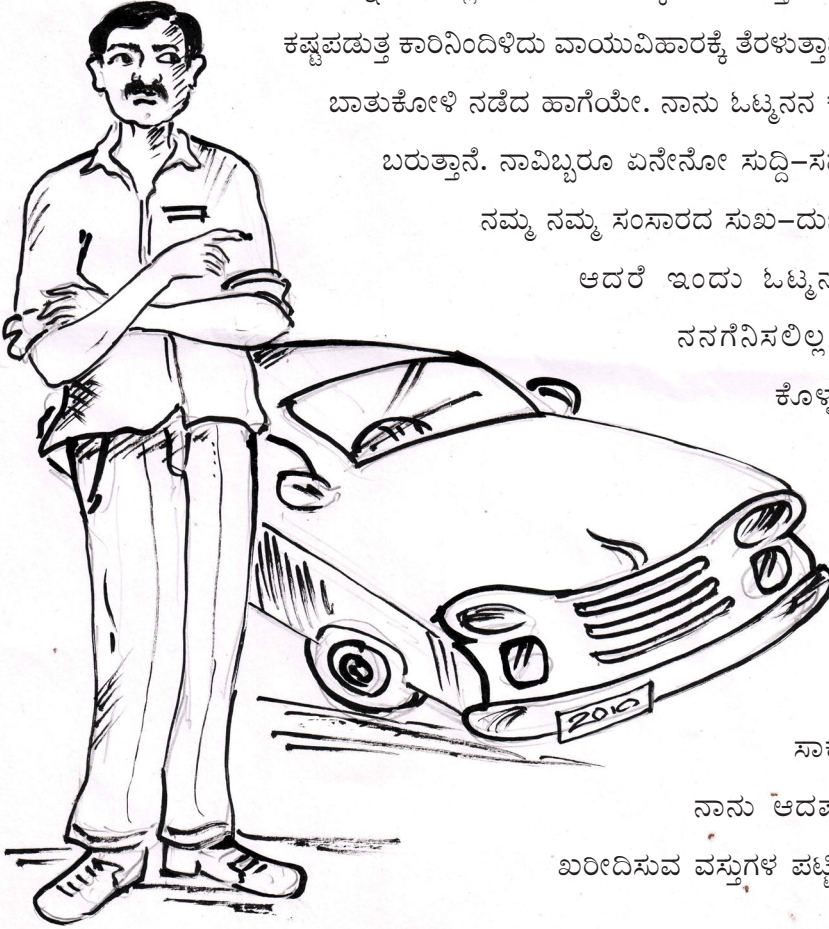
ಒಡತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಗಳು

ಬೇಗ ತಿರುಗಿ ಬಂದರೆ

ಸಾಕೆಂದು ನಾನು ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನಾನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು.

ಖರೀದಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಉದ್ದದ್ದು ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ದಿನಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾವಾಗ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗುವುದು, ನನ್ನ ಬಂಧು-ಬಳಗಕ್ಕಾಗಿ ಏನೆಲ್ಲ ಖರೀದಿ ಮಾಡುವುದು?

ಊರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಏನೇನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಋಷಿಯಾದೀತು? ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ವಸ್ತು-ಒಡವೆ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬಳಿಯಿದ್ದ ದುಡ್ಡು ಸಾಕಾಗಬಹುದೇ? ದುಡ್ಡು ಕಡಿಮೆ ಬಿದ್ದರೆ ಯಾರನ್ನು ಕೇಳುವುದು? ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು? ನಾನು ನನ್ನ ಕೈಲಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ತಂದಿದ್ದೇನೆಂದರೂ ನಮ್ಮ ಜನ ನಂಬಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿನ ರಾಶಿಯನ್ನೇ ಕೂಡಿಸಿದವನು. ನಾನು ಕೈಹಾಕಿದ ಕಡೆಗೆಲ್ಲ ದುಡ್ಡೇ ದುಡ್ಡು! ದೇವರೇ ನಿಜಕ್ಕೂ ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೆ....!

ಎಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಡತಿ ಕಾಣಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅವರ ಮುದ್ದುಮಗಳು ಕಂಡಂತಾದರೂ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮಾಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಯಾವ ಗೆಳತಿ ಭೇಟಿಯಾದರೂ ಅವಳೊಡನೆ ಮಾತಿಗೆ ತೊಡಗಿ ಬಿಡುವುದು ಅವಳ ರೂಢಿ. ಅದೆಂದೂ ಮುಗಿಯದ ಮಾತು.

ನಾನೊಂದು ಧರ್ಮಸಂಕಟದಲ್ಲೇ ಸಿಲುಕಿದ ಹಾಗೆನಿಸಿತು. ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮೂರೇ ಮೂರು ದಿನ ಬಾಕಿ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಬರುವಿಕೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಯ್ಬಿರೆದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗಾಗಿ ನಾನು ಏನೆಲ್ಲ ಒಯ್ಯುವುದು? ನನ್ನ ಮಡದಿ, ನನ್ನ ಐದು ಮಕ್ಕಳು, ನನ್ನ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ತಮ್ಮಂದಿರು, ಅವರ ಹೆಂಡದಿರು, ಅವರ ಮಕ್ಕಳು, ನನ್ನ ಮೂವರು ತಂಗಿಯರು, ಅವರ ಗಂಡಂದಿರು, ಅವರ ಮಕ್ಕಳು, ನನ್ನ ಕಕ್ಕಿ, ಕಕ್ಕಂದಿರು... ಇವರೆಲ್ಲ ನನ್ನ ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕಿರಿಯ ಮಗ ಮಸ್ಸಾದನನ್ನು ನೋಡಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾಗಿ ಹೋದವು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನನಗೆ ಬಂದ ಒಂದು ಕ್ಯಾಸೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವನ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮುದ್ರಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೇ ಆತ ಮುದ್ದುಮುದ್ದಾಗಿ ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದ್ದ. “ಅಬ್ಬಾ ಬೇಗ ಬನ್ನಿ, ನೀವು ಹೋಗಿ ಬಹಳ ದಿನಗಳಾದವು”.

ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ನನಗೆ ನಿದ್ರೆಯೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಒಬ್ಬಂಟಿತನ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಹಿಪ್ಪೆಮಾಡಿತ್ತು. ನಾನು ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾವಾಗ ಕಂಡೆನೋ ಎನಿಸಿತ್ತು. ನನ್ನ ತಲೆದಿಂಬು ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ತೊಯ್ದುಹೋಗಿತ್ತು. ಬೆಳಗ್ಗೆದ್ದು ನಾನು ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಹೊರಡುವ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.

* * *

ನಾನು ಪದವೀಧರನಾದ ಕೂಡಲೇ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸಿ ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಗುಜರಾಯಿಸಿ, ನನಗೆ ಆ ಕೆಲಸ ಸಿಗಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದು ಕಾಯ್ದು ಸೋತು ಹೋದ ದಿನಗಳ ನೆನಪಾಯಿತು. ಆ ನನ್ನ ಕನಸು ಕೈಗೂಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲಕಾಲ ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಅವರ ಹೊಲಗಲಸದಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತ ದಿನಗಳೆದವು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದೆನೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಆನಂದವೇ

ಆಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಬಾಯ್ತುಂಬ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಳಗೊಳಗೇ ಒಂದು ಚಡಪಡಿಕೆ ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. ನನ್ನ ಪರಿವಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಲೇಬೇಕೆಂದು ಜೀವ ಗೋಗರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಹೊರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಹೊಳೆಯಿತು. ಸರಿ, ನಾನು ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಆ ನಿರ್ಧಾರವೇ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಮುನ್ನ ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು “ನಾನು ಎರಡು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮರಳಿ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ”.

“ಎಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೇ?” ಎಂದು ಅವರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು.

“ಹಾಗೆಂದರೇನು ಅಪ್ಪಾ?” ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

“ನಿನಗಿಂತ ಮೊದಲು ಹೊರಗೆ ಹೋದವರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದರು! ಆದರೆ ಯಾರೂ ತಮ್ಮ ಮಾತು ಪಾಲಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ” ಎಂದಿದ್ದರು ತಂದೆ.

ನಾನು ಹೊರಡುವುದೆಂದೇ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಹೊರಡುವ ದಿನ ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಲು ಅವರ ಮುಂಗೈ ಮೇಲೆ ನಾನೊಂದು ಮುದ್ದಿಕ್ಕಿದಾಗ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ಅವರೆಂದಿದ್ದರು “ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದೇ ನಿನ್ನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಹೋಗಿ ಬಾ”.

ನನ್ನ ತಂದೆ ಮಾಡಿದ ಊಹೆ ಸರಿಯೇ ಅನಿಸಿತು. ನಾನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲ, ನಡು ನಡುವೆ ಪಡೆದ ರಜೆಯ ದಿನಗಳ ಸಮೇತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷ, ಹತ್ತು ತಿಂಗಳು, ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ದಿನ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಳೆದದ್ದಾಯ್ತು. ನಾನು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿಂಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರಲು ಏನು ಕಾರಣ? ನನ್ನ ಪರಿವಾರದ ಅಗತ್ಯಗಳೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ನೆರವಿನ ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೂರದ ನಾಡಿನಿಂದ ಹಣದ ಹೊಳೆ ಹರಿದು ಬರಬೇಕೆಂದೇ ಅವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನೂ ನನ್ನ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ನೆರವು ನೀಡಿದ್ದೂ ಆಯ್ತು. ಇನ್ನು ಸಾಕು ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ ನನಗೆ. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಇರುವುದು...?

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಕತ್ತಲೆ ಆವರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ರಾತ್ರಿಯ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಗೆಂದರೆ ಅಂಗಡಿಗಳ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅರೆರೆ, ಎಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳ ಪಟ್ಟಿ? ನಾನು ಏನೆಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳುವುದು? ನನ್ನ ತಂದೆಗಾಗಿ ಒಂದು ರೇಡಿಯೋ, ಸಲೇಹನಿಗಾಗಿ ಶಾಲೆಯ ಶೂಗಳು, ಹಮೀದಾಳಿಗಾಗಿ ಶಾಲೆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಚೀಲ, ರಜಿಯಾಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೈಗಡಿಯಾರ, ಜೂನಿಬ್ ಸಲುವಾಗಿ ಮೇಕಪ್ ಕಿಟ್, ತಾಯಿಗಾಗಿ ಅವಳಿಗೊಪ್ಪುವ ಬಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಹಿಂದಿನ ಬಾರಿ ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ನಾನು ಒಯ್ದಿದ್ದ ಒಂದೊಂದೇ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಅವರವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಅವರ ಮುಖಗಳ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಹರಿಸಿದ್ದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ಸಂತುಷ್ಟಗೊಂಡಂತೆ ಕಂಡಿದ್ದರು ನಿಜ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಕಾಣಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾದ ಸಂಕೋಚದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಅವರು ತರ್ಕಿಸಿದ ನನ್ನ ಗಳಿಕೆಯ ಲೆಕ್ಕದಿಂದ ನಾನು ತಂದಿದ್ದ ವಸ್ತು-ಒಡವೆಗಳನ್ನೇನು ಮಹಾ-ಎಂಬ

ಮನೆಯ ಸೊಗದ ಸವಿ ನೆನಪುಗಳು

ಮನೆಯೆಂದೊಡನೆ ಕುಣಿದಾಡುವುದೆಮೆ
ಹನಿಗೂಡುವುದೊಡಲಗುವುದು;
ತನು ರೋಮಾಂಚಿತವಪ್ಪುದು; ಕರಣಗ
ಳನು ಮೌನವು ಮೋಹಿಸುವುದು.

ಮನೆಯೆಂಬೀ ನುಡಿ ಇನಿದದರಿಂದೆನ
ಗಿನಿದೀ ದೂರದ ನಾಡಿನೊಳು
ಮನದೊಳು ಚಿರಮೆನೆ ಬಾಳುವ ಆಳುವ
ಮನೆಯ ಸೊಗದ ಸವಿ ನೆನಪುಗಳು.

ಕರದೊಳಗಿರುವೊಡವೆಯ ಹಿರಿಬೆಲೆ ನಮ
ಗರಿವಹುದು ಕಳೆದಾ ಬಳಿಕ,
ಇರುತ್ತಿರೆ ಮನೆಯೊಳದರ ಬೆಲೆಯರಿಯದೆ
ಕೊರಗುವುದಿಂದೆ ಬಿರಿವನಕ.

ಮರಗಿಡವೆನಿತನೊ ಸುತ್ತತೆ ಸಂಜೆಗೆ
ಬರದಿಪ್ಪುದೆ ಗೂಡಿಗೆ ಹಕ್ಕಿ?
ಪರಿಪರಿಯೆಣಿಕೆಗಳಾಗಲು ಕೊನೆಗೈ
ತರದೇ ನಿನ್ನೆಡೆಗೆದವಕ್ಕಿ?

ಮರದೊಳಗಿನ ಮಿಡಿಯಂದದಿ ಹಿರಿಯರ
ಪರಿಪಾಲನೆಗೊಡಲನು ಕೊಟ್ಟು
ಪರಿಪರಿಯಲಿ ಸೊಗಗೊಂಬುದರೊಳೆ ಮೈ
ಮರೆತುದೆ ಮನೆಬಾಳ್ವೆಯ ಗುಟ್ಟು !

ಒಡಲೊಳಗಿನ ಕವಡಿನ ಕುಟಿಲತೆಗಳ
ನಡಗಿಸಿ ಕಿರುನಗೆ ಪರದೆಯೊಳು
ಕಡುಕರುಣೆಗಳೆನೆ ನಟಿಸುವ ಜನಗಳ
ಗಡಣದೊಳೆದೆಯಳವಳಿದಿಹುದು !

ಕರೆವುವು ಪಡುಗಡಲಿನ ತೆರೆ-ಕರೆಗಳು;
ಕರೆವುವು ತೆಂಗಿನ ಸಾಲುಗಳು;
ಕರೆವುವು ಪುಲಿನಸ್ಥಲಗಳು, ಹೊಲಗಳು ;
ಕರೆವುವು ಕೆರೆತೊರೆಕಾಲುಗಳು!

ಕರೆವುದು, ಕರೆವುದು ಮನೆಮುಂಗಡೆ ಬಾ
ಗಿರುವಾ ಹಿರಿಮಾವಿನ ನೆಳಲು;
ಕರೆವುದು, ಕರೆವುದು ಮನೆನೆರ್ದೇಗುಲ
ದುರುಶಾಂತಿಯ ಸಿಂಗಾರಗಳು!

ಮನೆಯಿದಿರಿನ ಹನೆಮರದೊಳಗಿನ ಗೂ
ಡಿನೊಳಿಹ ವಿವಿಧ ವಿಹಂಗಗಳು
ದಿನದಿನವೆನ್ನನು ಕರೆಯವೆ, ಮೊರೆಯವೆ
ತನಿನೇಹದ ಸವಿ ನೆನಹಿನೊಳು?

ಹಸುರೆಲೆವನೆಯೊಳು ಕುಳಿತಾಲೋಚಿಪ
ರಿಸಿಯಂತೆವೊಲೆಡಬಲಗಳೊಳು
ಮುಸುಕಿದ ತೋಹಿನ ನಡುವೆಮ್ಮಯ ಮನೆ
ಎಸೆವುದು ಶಾಂತಿಯ ನೆಲೆಯೆನಲು

ಬಳಿಯೊಳೆ ಕಳವೆಯ ತೆನೆ ತಿತ್ತಿರಿದ
ಗ್ಲೆಸುವ ಗದ್ದೆಗಳೆನಿತೆನಿತೋ;
ತಿಳಿವೆಳದಿಂಗಳ ಸವಿಯನು ಹೀರುತೆ
ಬಳಿವಾ ಕಬ್ಬಿನ ಹೊಲವೆನಿತೋ!

ನಿನ್ನನು ನೋಡುವ ಹಂಬಲಿನಿಂದೆದೆ
ಬನ್ನವನೆಲ್ಲವನುಣುತಿಹುದು.
ನಿನ್ನಯ ತಳೆಗೆ ಮರಳುವೆಯ ಬಾ
ವನ್ನದಣ್ಣೆದೆಯ ತಣಿಸುವುದು!

- ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ

ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ಕುಂದಾಪುರ ಸಮೀಪದ ಮೊಗೇರಿ. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಮೈಸೂರು, ಸಾಗರ, ಉಡುಪಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮುಂತಾದ ನಗರಗಳ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳವೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವಂತಹವೂ ಆದ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದ ಕವಿ. ಭಾವತರಂಗ, ಕಟ್ಟುವೆವು ನಾವು, ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ, ಚಂಡೆ ಮದ್ದಳೆ, ಭೂಮಿಗೀತ, ಬತ್ತಲಾರದ ಗಂಗೆ, ಚಿಂತಾಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಮುಖ ಮುಂತಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವನದ ಡಂಭಾಚಾರ, ವಿಕೃತಿ, ಬೀಭತ್ಯ, ಪೊಳ್ಳುತನ, ಆದರ್ಶದ ವಿಫಲತೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಇವರ ಕವಿತೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಈ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಯುತರ 'ಕಟ್ಟುವೆವು ನಾವು' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಸ್ವಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈತನ ತಾಯಿ, ಹೆಂಡತಿ, ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳು, ಸೋದರಮಾವ-ಎಲ್ಲ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆಯ ಸಂಜೆ ತಾಯಿ ಬರೆದ ಕಾಗದ ಈತನ ಕೈಸೇರಿತಂತೆ. ಆತ ಇನ್ನೂ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಕೆ ಭಾವಿಸಿ, ಕೆಲವು ದುಃಖದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಾಗದವನ್ನು ಓದಿ ಈತನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬ ಕಳವಳವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಕಂಠಧ್ವನಿಯನ್ನಾದರೂ ಆಕೆ ಕೇಳಿ ತನ್ನೊಡನೆ ನೇರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನಾಡಿದರೆ ಆಕೆಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಬಹುದು ಎನ್ನಿಸಿತು. 'ರೇಡಿಯೋ ಫೋನ್' (Radiophone) ಮೂಲಕ ತನ್ನ ತಾಯಿಯೊಡನೆ ಮಾತಾಡಬೇಕೆಂದು ಆತ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದನು. ರೇಡಿಯೋ ಫೋನ್ ಎಂದರೆ ಏನೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಿಸಬೇಕಲ್ಲವೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ (ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ) ಎಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ-ಈ ಊರಿಗೂ ಆ ಊರಿಗೂ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿಗಳ ಅಂತರವಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ-ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ದೂರದ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮೂಲಕ (long distance telephone: ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ trunk telephone ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ) ಮಾತಾಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆನ್ ಆರ್ಬರ್‌ನಿಂದ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ಗೆ, ಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಯಾನ್‌ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋಗೆ ಕೂಡ, ಹೀಗೆ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಆ ದೂರದ ಊರು ಬೇಕು ಎಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಪಡೆಯಬಹುದು. ವೆಚ್ಚವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಇಂಡಿಯದ ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಟೆಲಿಫೋನಿನ ಜೊತೆಗೆ ರೇಡಿಯೋ ಸಹಾಯ ಕೂಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿಂದ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನ ಕಚೇರಿಯ ಸಂಗಡ ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ಅವರು ರೇಡಿಯೋ ಮೂಲಕ ಲಂಡನ್‌ನ ಕಚೇರಿಯೊಂದಿಗೆ, ಲಂಡನ್‌ನವರು ರೇಡಿಯೋ ಮೂಲಕ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಕಚೇರಿಯೊಂದಿಗೆ, ಬೊಂಬಾಯಿಯವರು ಟ್ರಂಕ್ ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈತನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಗುಂಟೂರಿಗೆ) ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನೆಯ ಸಂಜೆ ಈತ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನ ಕಚೇರಿಯವರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರು ಲಂಡನ್, ಬೊಂಬಾಯಿಗಳ ಮೂಲಕ ಗುಂಟೂರಿನ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆಯಲು ಎಷ್ಟೋ ಗಂಟೆ ಬೇಕಾಯಿತು. ಗುಂಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಮನೆಗೆ ಫೋನ್ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ! (ಅದೇನು ಅಮೆರಿಕವೇ ಮನೆಮನೆಗೂ ಕೊಠಡಿ ಕೊಠಡಿಗೂ ಫೋನ್ ಇರುವುದಕ್ಕೆ!) ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನವರು ಈತನ ತಾಯಿ, ಹೆಂಡತಿ ಇವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿ, ಅವರು ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿಗೋ ಫೋನ್ ಸೌಕರ್ಯವಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೋ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ಗುಂಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ನಿರ್ದೇಶನ ಆನ್ ಆರ್ಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಈತನಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಗಂಟೆಗಳಾದುವು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಗಲಾಗಿರುವಾಗ ಇಂಡಿಯದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ. ಅಲ್ಲಿಗೂ ಇಲ್ಲಿಗೂ ಹತ್ತಾವರೆ ಗಂಟೆಯ ಕಾಲವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ! ಈ ತೊಡಕು ಬೇರೆ. ಅಂತೂ ನಿನ್ನೆಯ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಒದಗಿತು. ಅದುವರೆಗೂ ಈತ ನಿರ್ದೆಯನ್ನು ಕೂಡ ತಡೆದುಕೊಂಡು ಫೋನ್ ಶಬ್ದವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. (ಆತನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ಫೋನ್ ಇದೆ).

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ರೇಡಿಯೋ ಫೋನ್ ಏಕೆ ಬಂತು ಎಂದು ಆತನ ಮನೆಯವರು ತುಂಬ ಗಾಬರಿಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿಗೂ ತಾಯಿ, ಹೆಂಡತಿ, ಸೋದರಮಾವ ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಾಯಿಗೆ

2

ನೆಲದೊಡಲೆ ನವ್ಯೊಡಲು

ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿದ ಕಾರಣ ಮನೆ ತೆರವುಗೊಂಡರೂ ಪುನರ್ವಸತಿ ಇಲ್ಲ 50 ಕುಟುಂಬಗಳು ಬೀದಿಪಾಲಾ!

ದಿನೇ ಕಾರಗೋಡು ಕಾರಗೋಡು
ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿಯುವ ಭೀತಿಯಿಂದ ಒತ್ತಲಿಲ್ಲದವರ ಕುಟುಂಬ
ಗಳು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಭ್ಯಾಸದ ಬೀದಿ ಪಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು
ಕಾರಗೋಡು ನಗರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ದುರಂತ
ಬೀದಿ ಪಾಲಾವತಿಯ ಬರೋಬ್ಬರಿ 50 ಕುಟುಂಬಗಳ
ಸದ್ದು.

ಭೂ ಕುಸಿತಕ್ಕೆ ಎರಡು ವರ್ಷ

ತೆರವಾಗದ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ.

ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಣ್ಣು ಅಗೆತ

ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಒಳಿಯ ಗುಡ್ಡ ಮಣ್ಣು ಕೆಲವು ಕುಸಿದು ಕೃಷಿಗೂ ಕೆಲವು
ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅಗೆತದ ಮಣ್ಣು ಕುಸಿಯುವ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಮೂಲ
ಕಾರಣ ಎಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಈಗ 2
ಬ್ಲಕ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಅಗೆತವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ
ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಣ್ಣು ಅಗೆತವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ
ನಿರ್ಧಾರ ಈ ವರೆಗೆ ಪಾಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬ್ಲಕ್ ಕುಸಿದ ಭೂಮಿ
ಕುಸಿದಾಗಲೂ ಎಂಬ ದೂರದಾಗಿದೆ.

ಪಾಲೇನು ಮತ್ತಾಯಿಬಂದ್ಬೀದಿ
ಆಕ್ರಮ ಮರಳು ಸಾಗಾಟ: ಕೇಸು
ಕಾರಗೋಡು ಕಾರಗೋಡು ಮತ್ತು ಕಾರಗೋಡು ಆಕ್ರಮವಾಗಿ ಮರಳು
ಸಾಗಾಟಕ್ಕೆ ಲಾಂಚನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದ್ದು ಆವೃಗ ಚಾಲಕರಾದ
ಕುಸುಮ್ಬೆ ನಿವಾಸಿ ಜೋಲಿ ಕೆ.ಎಸ್ (34) ಮತ್ತು ಕೆ.ಕೆ.ವಿಠಲನ ಪುನಾ ಕೆ.ಎ(20)
ಎಂಬವರ ದುರುದ್ದೇಶ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವೆಂದು
ಲಾರಿ ಡಿಕ್ಕಿ: ಪಾದಚಾರಿಗೆ ಗಾಯ

ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ
ಮಾಂಗಳವಾರ, 3 ಆಗಸ್ಟ್ 2010, ಮಂಗಳೂರು

ಅದಿರು ಸಾಗಾಟ ನಿರ್ಬಂಧ

□ ಕೊಲಾಶ್‌ನ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.

ಮಣ್ಣು

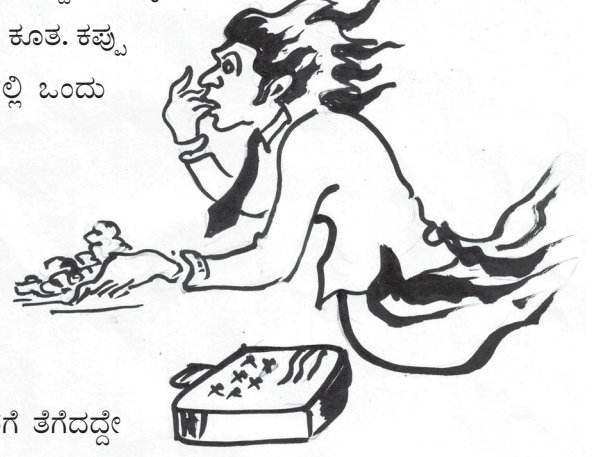
ನಾನು ಮಣ್ಣಿನ ಮಗನ ಮಗನಾಗಿ ಬೆಳೆದವನು
ಮಣ್ಣಿನಿಂದಲೆ ಬದುಕು ಕಂಡಿರುವೆನು;
ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಣ್ಣಿನೊಳೆ
ತಾಯಿಯೊಲವಿನ ಸೊಗವನುಂಡಿರುವೆನು!

ಮಣ್ಣಿನಿಂದಲೆ ನೆಲವು, ಮಣ್ಣಿನೊಡನಿದೆ ಜಲವು
ಮಣ್ಣಿನಿಂದಲೆ ಮಲಯ-ಮಧುರ ವಲಯ;
ಮಣ್ಣಿನಿಂದಲೆ ಅನ್ನ, ಮಣ್ಣಿನಿಂದಲೆ ಬಣ್ಣ
ಮಣ್ಣಿಲ್ಲದೀ ಬದುಕಿಗಿಲ್ಲಿ ನಿಲಯ?

ಇಳಿಯೆದೆಯ ಹಸಿರುಸಿರೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ತಲೆದೂಗಿ
ಮಣ್ಣು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಶ್ರುತಿಯ ಅನುವಾದವು;
ಕಾರ್ಮೋಡಗಳ ಕಂಡುಕುಣಿಯೆ ಬಣ್ಣದ ಸೋಗಿ
ಅರಳಿದಂತೆರೆ ಮಣ್ಣು ಸಂಮೋದವು!

ಅದೊಂದು ದಿನ ನಾವು ಪೇಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾಗ ಅರಳಿಕಟ್ಟೆಯ ಪಕ್ಕ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದವನೊಬ್ಬ ಕಡೆಗೊಂದು ಕಡೆ ಕುಕ್ಕರಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂತ. ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಸೂಟು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾಕುರೀಕಾಗಿದ್ದ ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೂಟುಕೇಸಿತ್ತು.

ಅವನು ಹಾಗೇಕೆ ಕೂತಿದ್ದಾನೆಂದು ನಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಬಹುಶಃ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರೆ ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಳೆಯಾಗಬಹುದೆಂದೋ ಏನೋ ಅವನು ಹಾಗೆ ಕೂತಿರಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡೆವು. ಅವನು ತನ್ನ ಮುಂದಿದ್ದ ನೆಲವನ್ನೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವನು ಆ ಸೂಟ್‌ಕೇಸಿನಿಂದ ಹಾರೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದದ್ದೇ ಅಗೆಯ ತೊಡಗಿದ. ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲೊಂದು ಹಳ್ಳವಾಗಿ ಅದರ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ರಾಶಿಬಿದ್ದಿತು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಿ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಹಳ್ಳವಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ರಾಶಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಣ್ಣಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಳ್ಳಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಸುತ್ತ ಅವೇ ಮಣ್ಣುರಾಶಿಗಳು. ನಾವು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಬೆರಗಿನಿಂದ ಇನ್ನೇನು ಕಾಲುಕೀಳಬೇಕು; ಆಗ ಅದೇ ಮನುಷ್ಯ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳದ ಮುಂದೆ ಕೂತವನೇ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಮಣ್ಣುರಾಶಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಬಾಯಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡ. ಅರಳೀಮರದ ಹಿಂದೆ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡ ನಾವು ಅವನು ಮಣ್ಣನ್ನು ಕರಕರನೆ ಅಗಿದು ಅಗಿದು ಜೊಲ್ಲಿಗೆ ಮಿಲಾಯಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ನುಂಗುವುದನ್ನು, ನುಂಗಿದ ಮೇಲೆ ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ನಾವು ದಂಗಾಗಿಬಿಟ್ಟೆವು. ಅವನಂತೂ ಇನ್ನೊಂದು ಬೊಗಸೆ, ಮತ್ತೊಂದು, ಮಗದೊಂದು ಎಂದು ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಬೇಗ ಬೇಗ ಬಾಯಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅಗಿದು ಅಗಿದು ನುಂಗುತ್ತಿದ್ದ. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲು ಕೀಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಣ್ಣೇ ಮಾಯ. ಅದೇಕೋ ನಾವು ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೆವು.

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೇ ಪೊಲೀಸರು ಬಂದರು. ಅವರು ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲ. ಬಂದವರೇ ಅವನು ಮಣ್ಣು ತಿಂದಿದ್ದ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಟೀಪಿನಿಂದ ಅಳಿದರು; ಸೀಮೆಸುಣ್ಣದಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಉದ್ದುದ್ದ ಅಡ್ಡಡ್ಡ ಗೆರೆ ಎಳಿದರು. ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಬಳಿಗೆ ಕರೆದು ಏನೇನೋ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ನಾವು ಮಾತ್ರ ಬಾಯಿಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಪೊಲೀಸರು ಅಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಏನೇನೋ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಕ್ಕರಂತೆ. ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಕೆಲವರು ಅವನು ಮುಂಬಯಿಯವನೆಂದರು; ಅದೇನೋ ನಿಧಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅವನು ಅಮೆರಿಕದಿಂದ ಬಂದವನೆಂದೂ ನಮಗೇ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕದ ಯಾವುದೋ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಅವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟಿದೆಯೆಂದೂ ಆಡಿಕೊಂಡರು.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಕಂಡದ್ದು ತುಂಬ ದಿನವೇನೂ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಊರಿನ ಚಿಕ್ಕಪಿಕ್ಕಿಗಳು ಹಾಗಿರಲಿ, ನಮ್ಮ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಿಯರು ಕೂಡ ಆ ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನುವವನನ್ನು ನೋಡಲು ಅರಳಿಕಟ್ಟೆಯ ಸುತ್ತ ಜಮಾಯಿಸತೊಡಗಿದರು. ಬಹುಬೇಗ ಅವರೆಲ್ಲ ನೋಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆಪುಕ್ಕ ಮೂಡಿ ಅದು ಪರಲೂರುಗಳಿಗೂ ಹಾರಿತು. ಆ ಊರುಗಳಿಂದ ಜನ ಮಂದೆ ಮಂದೆಯಾಗಿ ಬಂದರು.

ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯದೆ ಸರಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ನಮ್ಮ ನಗರಸಭೆ ಎಚ್ಚಿತ್ತುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಗರಸಭೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಭೆಸೇರಿ ಅವನು ಮಣ್ಣು ತಿಂದೂ ತಿಂದೂ ಹಳ್ಳಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನಲ್ಲ, ಆ ಜಾಗದ ಸುತ್ತ ತಂತಿಬೇಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಹಾಗೆ ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ. ಆದರೆ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಹಾಗೆಯೇ ಸೂಟುಬೂಟಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಮಂದಿ ನಮ್ಮೂರಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲ ಅಗೆದು ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನತೊಡಗಿದರು.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಸಂಜೆ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೂ ಅವರ ತಿನ್ನುವ ಕೆಲಸ ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಏನೋ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ದೂರದೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದವನೊಬ್ಬ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದವನು ದೇವಸ್ಥಾನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ಅದೂ ಕಗ್ಗತ್ತಲಲ್ಲಿ ದೆವ್ವವೋ ಭೂತವೋ ಕುಕ್ಕರಗಾಲಲ್ಲಿ ಕೂತಿದೆಯೆಂದು ಬೊಬ್ಬೆಹಾಕಿದ. ಆಗ ನಮಗೆ ಆ ಮಂದಿ ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಕೂಡ ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಖಾತ್ರಿಯಾಯಿತು. ನಾವು ತಾನೆ ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲೆವು? ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಂಪ್ಲೇಂಟು ಕೊಟ್ಟೆವು. ಕೆಲವರು ಲಾಯರುಗಳನ್ನೂ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದರು. ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಹೊರಗೆ ಅಡ್ಡಾಡುವಾಗಲೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ಪಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಮಂದಿ ಪೊಲೀಸರಿಗಾಗಲೀ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಾಗಲೀ ಕಾಣಿಸದೇ ಇದ್ದದ್ದು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನಗರಸಭೆಯ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೊಳೆಯಿತು. ಅದು ತಂತಿಬೇಲಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಗಳಾಗಿದ್ದುವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಚಾರ. ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಕೂಡ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಆ ಗೋಡೆಗಳಗುಂಟ ಹಳ್ಳಗಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟವು. ಇನ್ನು ಆ ಗೋಡೆಗಳೇ ಮಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ದಿನವೇನೂ ಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

ನೋಡಿದ್ದನ್ನೇ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಮಜವಿದ್ದೀತು? ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ನಾವು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಆ ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಮಂದಿಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸತೊಡಗಿದೆವು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನಮ್ಮೂರಿನ ಹೊರಗಿದ್ದ ಹೆದ್ದಾರಿ ಭಾರಿ ಭೂಕಂಪವೊಂದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದಂತೆ ಭಿದ್ರಗೊಂಡಿತು.

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಂದರಗಳನ್ನು ದಾಟುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ದಾಟಲೆಂದು ಹೋದ ಒಬ್ಬ ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ಮುದುಕಿಯನ್ನು ಕಂದರವೊಂದು ಅನಾಮತ್ತಾಗಿ ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟಿತೆನ್ನಿ. ಸುಮಾರು ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಆ ಮಂದಿ ಮಣ್ಣಿನ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು, ದನಕರುಗಳನ್ನು, ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನುಂಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಹರಡಿತು. ಇಡಿಯಾಗಿ ನುಂಗಲಾಗದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕೆಡವಿ ಇಟ್ಟಿಗೆ, ತೊಲೆ, ಪಕ್ಕಾಸು, ಹಂಚು, ಗಾರೆ, ಕಿಟಕಿ, ಬಾಗಿಲು ಹೀಗೆ ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ನುಂಗುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

ಆ ವಿಷಯ ಹಾಗಿರಲಿ, ಒಂದು ದಿನ ನಮ್ಮ ಬೀದಿಯೇ ನಾಪತ್ತೆಯಾಗಿ ಬಿಡುವುದೆಂದರೆ ಏನು ಹೇಳೋಣ. ನಾವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಂದು ಹೊರಟದ್ದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದಲೇ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳು ಹಾಗಿರಲಿ, ಬೀದಿಯೇ ಮಾಯ. ನಾವಿದ್ದ ಬೀದಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನಸಿ ಅಂಗಡಿಯಿತ್ತು. ಪಕ್ಕದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಯಿಸರ ಮನೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಂಗಳದಲ್ಲೊಂದು ಸಂಪಿಗೆ ಮರ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದರೆ ಗೊರ್‌ಗೊರ್ ಎಂದು ಸದ್ದುವಾಡುವ ಹಿಟ್ಟಿನ ಗಿರಣಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬೀದಿಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಎದುರಿಗೇ ವೇಣುಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಹೌದು, ಇವೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಅಂಗೈಯಷ್ಟು ಪರಿಚಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಈಗ ಒಂದೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಊರೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಾಡಿದರೂ ಅರಳಿಕಟ್ಟೆ, ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ತಾಲೂಕು ಕಚೇರಿ, ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್, ಸಂತೆಮಾಳ, ಹೆಂಡದ ಗಡಂಗು, ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಕೋಟೆ ಯಾವುದೂ ಪತ್ತೆಯಿಲ್ಲ.

- ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾವ ಚಿಂತನೆಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತವೆ? ಅದರ ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
 - ಅವನು ಮಣ್ಣನ್ನು ಕರಕರನೆ ಅಗಿದು ಅಗಿದು ಜೊಲ್ಲಿಗೆ ಮಿಲಾಯಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ನುಂಗುವುದನ್ನು, ನುಂಗಿದ ಮೇಲೆ ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ನಾವು ದಂಗಳಾಗಿಬಿಟ್ಟೆವು.
 - ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಆ ಮಂದಿ ಮಣ್ಣಿನ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು, ದನಕರುಗಳನ್ನು, ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನುಂಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಹರಡಿತು.
- ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆರೆ ಎಳೆದ ಪದಗಳ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
 - ಬಲಿಸಮರ್ಪಣೆ ಎಷ್ಟು ನಯವಾಗಿ ನಡೆಯಿತೋ ಬಲಿಸ್ವೀಕಾರವೂ ಅಷ್ಟೇ ನಯವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತು.
 - ಅವನು ಮಣ್ಣು ತಿಂದೂ ತಿಂದೂ ಹಳ್ಳಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನಲ್ಲ!
- ಭುವನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಕುರಿಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರ 'ವಾಚಕರ ವಾಣಿ' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಲೇಖನ ತಯಾರಿಸಿರಿ.
- ಮಣ್ಣಿನ ದುರ್ಬಳಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ನೆಲದ ಕರೆ

ರಾಮನಾಥಯ್ಯನ ಊರು ಹೇಮಾವತಿ ತೀರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ. ಅಲ್ಲಿ ಅವನ ತಂದೆ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನಿಗೆ ಜಮೀನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ತರಿ, ಎರಡು ಎಕರೆ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟವನ್ನು ನಂದನವನ್ನಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಅವನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಹಣವನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಜಮೀನುಗಳಿಗೇ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದನು. ತೋಟದ ಹಣ್ಣುಗಳು ನಿಜವಾದ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನು ಯಾವಾಗಲೂ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸತತೋದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಅದೇ ಅವನ ಮನೆ, ಅದೇ ಅವನ ಕಲೆ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಜಯಮ್ಮ, ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯೇ ಆಗಿದ್ದಳು. ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ರಾಮನಾಥಯ್ಯನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ಜಮೀನಿನ ಭಾಗವೇ ಆಗಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅದರ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ದೃಶ್ಯ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ರಾಮನಾಥಯ್ಯನೊಬ್ಬನೇ ಆ ದಂಪತಿಗಳ ಮಗ. ರಾಮನಾಥಯ್ಯನಿಗೆ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರು ಸಹ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ರಾಮನಾಥ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ತನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಯರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಮೀನು ಹೇಗೆ ನೀರಿಗೆ ಹೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೋ ಹಾಗೆ ಅವನೂ ಭೂಮಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡನು.

ರಾಮನಾಥನಿಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರುಷವಾದಾಗ ಒಂದುದಿನ ಅವನ ತಂದೆ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನು ಅವರ ಜಮೀನಿನಿಂದ

ಬಹಳ ಬೇಗ ಮೇಲಕ್ಕೇರುತ್ತೀಯೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುವೆಯಂತೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಾತು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಓದಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂರುವುದಲ್ಲ” ಎಂದರು. ತಾಯಮ್ಮನವರು “ಗೊಬ್ಬರದ ಮಂಕರಿ ಸಗಣೆ ಮಂಕರಿ ಹೊತ್ತು ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಅದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಸೆದು ಬಂದುದಾಯಿತು. ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಖಂಡಿತ ಹಳ್ಳಿಯ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದರು. ಹೆಂಡತಿ ಸರಸ್ವತಿಯಾದರೂ ತನಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ರಾಮನಾಥಯ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದನು. ಆಕೆಯು “ಈಗ ತಾನೇ ಪಿಟೀಲಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಸ್ವಲ್ಪ ಹತೋಟಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಇದು ಮೂಲೆಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಡುವವರು ತಾನೆ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ? ನನಗಂತೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕೊಂಪೆಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ ನಾವೂ ದನಗಳ ಜತೆಗೆ ದನಗಳೇ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗೆ ಸೇರಿ ಬಂದ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ನಾವು ಸುಖವಾಗಿರೋಣ” ಎಂದಳು. ನನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ರಾಮನಾಥಯ್ಯನ ಕನಸು ದರಿದ್ರ ಮನೋರಥದಂತೆ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡದೆ ದೇವರಯ್ಯ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಅಳಿಯನನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಅಥವಾ ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದಿತು.

ರಾಮನಾಥನಿಗೆ ಆಫೀಸ್ ನೌಕರಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯ ಗುಣ, ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸಾಯೋಪಕರಣಗಳ ತಯಾರಿ, ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಬೀಜಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಗಾಳಿ, ಮಳೆ, ಬಿಸಿಲು ಇರುವ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ; ನದಿ ಕೆರೆಗಳ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನೂ ಆತುರನೂ ಆಗಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ಆಫೀಸು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವುದು, ಕುದುರೆ ಸವಾರನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿರಿಸಿದಂತೆ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆತ ಒಂದು ದಿನ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದನು.

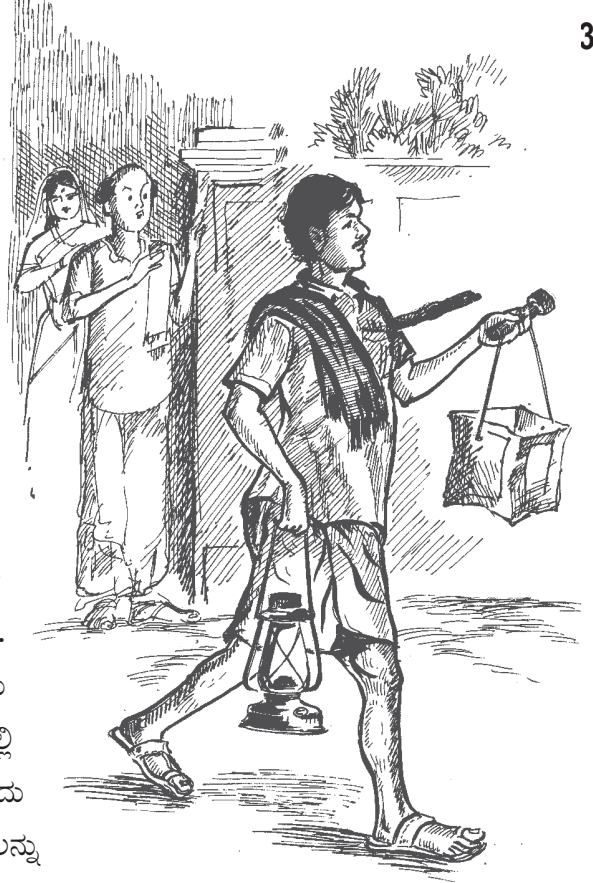
ಬಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳಿದು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಊರನ್ನು ಸೇರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯಾಯಿತು. ಹಿಂದೆ ತನ್ನ ತಂದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದ ಜಾಗ ರಾಮನಾಥನಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಬಂದಿತು.

ಒಂದು ಗಂಟೆ ನಡೆದು ರಾಮನಾಥ ಯಾಲಕ್ಕಿ ಹನಾಲಿನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶ ಇಂತಹ ಕಡೆ ಇದೆಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮರಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ, ಅದು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರುವ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಕೊಳವೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಹಿಂದೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಲ ನೋಡಿದ್ದರೂ ಆ ಸ್ಥಳ ಇದೇ ಎಂದು ನಂಬುವುದು ರಾಮನಾಥನಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ರಾಮನಾಥನು ಭ್ರಾಂತನಂತೆ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ದಿವ್ಯಶೃವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟನು.

ಯಾಲಕ್ಕಿ ಗಿಡಗಳು ನಯನ ಮನೋಹರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗಲೇ ಅವುಗಳಿಗೆ ಐದು ಆರು ವರುಷಗಳಾಗಿದ್ದವು. ದೂರದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನೂ ತಾಯಿ ಜಯಮ್ಮನೂ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು, ಗಿಡದ ಸುತ್ತ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಮರಗಳ ನಡುವೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅಪೂರ್ವ ಶೋಭೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ರಾಮನಾಥನಿಗೆ ತೋರಿತು. ಇದೇ ನಂದನವನ, ಇವರೇ ದೇವತೆಗಳು ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಅವನಿಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಅವನು ಅದನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ತದೇಕ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟನು. ಸ್ಥಳವೂ ಸನ್ನಿವೇಶವೂ ಅತ್ಯಂತ ಶಾಂತಿಮಯವೂ ರಮ್ಯವೂ ಆಗಿದ್ದು, ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ, ಗಾಳಿಗೆ ಸುಗಂಧದಂತೆ

ಮುಗಿಸಿಬಿಡಿ. ಹೊರಡುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಸಾವಕಾಶವಾದರೆ ಫ್ಲೇನ್ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಅವರು ಅವಸರಪಡಿಸತೊಡಗಿದರು. ರಾಮನಾಥನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಲಾಂದ್ರವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡನು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಟಾರ್ಚ್, ದೊಣ್ಣೆ, ಸದ್ದು ಮಾಡಲು ಒಂದು ಟಿನ್, ಬೆಂಕಿಪೊಟ್ಟಣ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೆಗಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಲವಾದ ಎರಡು ಕಂಬಳಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟನು. ಅವನು ಹೀಗೆ ಹೊರಟದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತರಾದರು. ದೇವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ತಾನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿದ್ದೇನೆಯೋ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದೇನೆಯೋ ಎಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯುಂಟಾಯಿತು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಅವರು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಡವನ್ನು ಕಾರುತ್ತಾ “ಇದೇನು ಈ ಆವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟೆ? ಆಗಲೇ ಪ್ರಯಾಣದ ಹೊತ್ತಾಯಿತಲ್ಲ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ರಾಮನಾಥನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ “ಯಾಲಕ್ಕಿ ಹನಾಲನ್ನು

ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅವನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವವಾದ ದೃಢತೆಯೂ ಸಂಯಮವೂ ಇದ್ದಿತು. ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವರಯ್ಯ, ತಾಯಮ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ರಾಮನಾಥನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ತಂಭಿತರಾಗಿ ಆವಾಕ್ಯಾದರು. ದೇವರಯ್ಯನವರು “ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಉಂಟೆ? ಇದು ಶುದ್ಧ ಹುಡುಗ ಸಮಾಚಾರ. ನಾಳೆ ರಾತ್ರಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಫ್ಲೇನನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಒಂದು ಗಳಿಗೆಯೂ ಇನ್ನು ಸಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಕೂಗಾಡಿದರು. ರಾಮನಾಥನು “ಈಗ ಪ್ರಯಾಣವಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಫ್ಲೇನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಲಕ್ಕಿ ಹನಾಲೇ ನನ್ನ ಅಮೆರಿಕ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟನು. ದೇವರಯ್ಯನವರು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರಿಗೆ “ನೀವಾದರೂ ಹೇಳಿ, ಇದು ಹುಚ್ಚೋ ಬೆಪ್ಪೋ, ನಾಳೆ ಫ್ಲೇನ್ ತಪ್ಪಿಹೋದರೆ ಇಷ್ಟು ದಿನ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನವೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾದಂತೆ” ಎಂದು ಬಡಬಡಿಸಿದರು. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರು ರಾಮನಾಥನಿಗೆ “ದೇವರಯ್ಯ ಹೇಳುವುದು ಸರಿ. ಈಗ ಹೊರಟುಬಿಡು” ಎಂದು ಬಹಳ ಹೇಳಿದರು. ಸರಸ್ವತಿಯು ಅತ್ತು ಹೊರಳಾಡಿದಳು. ರಾಮನಾಥನು ಯಾರ ಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ಯಾಲಕ್ಕಿ ಹನಾಲಿಗೆ ಹೊರಟೇ ಹೋದನು. ಮುಂದಲ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ದೇವರಯ್ಯ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಬೈದು ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಹೊರಟೇ ಹೋದರು. ಅವರು ಹೋದಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನೂ ಜಯಮ್ಮನೂ ಗದ್ದೆ ಬದುವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿ ಡಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತಾ ಆನೆಗಳನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತರು.

ರಾಮನಾಥ ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ ಬದಲು ಅವನು ಪ್ರತಿವರುಷವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸೊಗಸಾದ ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮೂಟೆಗಳು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ.

— ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೊರೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೯೦೪ ಜುಲಾಯಿ ೪ ರಂದು ಜನಿಸಿದ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಪ್ರಬಂಧ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಜಾನಪದ, ಪ್ರವಾಸಕಥನ, ಅನುವಾದ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ಧರ್ಮ, ಹೇಮಾವತಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಬಂಧಗಳು, ನಮ್ಮ ಊರಿನ ರಸಿಕರು, ಗರುಡಗಂಬದ ದಾಸಯ್ಯ, ವೈಯಾರಿ ಇವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು. ಇವರ 'ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಗೊರೂರು' ಪ್ರವಾಸಕೃತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರಕಿದೆ. ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ.ಯ ಡಿ. ಲಿಟ್ ಪದವಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಗೌರವ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೯೯೧ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೨೮ ರಂದು ನಿಧನರಾದರು.

- ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗಿಷ್ಟವಾದ ಭಾಗವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅದು ಯಾಕಾಗಿ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದೇ ಮಾದರಿಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರಿ.
 - ರಾಮನಾಥನ ಕನಸು ದರಿದ್ರರ ಮನೋರಥದಂತೆ ವಿಫಲವಾಯಿತು.
 - ಅವನಿಗೆ ಆಫೀಸು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವುದು ಕುದುರೆ ಸವಾರನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿರಿಸಿದಂತೆ ಆಗಿದ್ದಿತು.
- ರಾಮನಾಥಯ್ಯನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ 'ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಚಯ' ಬರೆಯಿರಿ.
- ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ರಾಮನಾಥರಂತೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊನ್ನಾಗಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಕೃಷಿಕರು ನಿಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಅಂಥವರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ 'ಸನ್ಮಾನ ಪತ್ರ' ವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಿ.
- ತಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ನುಗ್ಗಿ ನಾಶಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದ ರಾಮನಾಥನು ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಊರಲ್ಲಿ ಉಳಿದನು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ನುಗ್ಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಕಥೆಗೊಂದು ತಿರುವು ನೀಡಿ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

3

ಸಮಾನತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ...

- ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀವು ಗಮನಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.

ಕೆರೆಗೆ ಹಾರ

ಊರಿನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ, ನಾಡಿನ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಒದಗುವುದು ಸಹಜ. ದನಕರುಗಳಿಗೂ ಪೈರುಪಚ್ಚೆಗಳಿಗೂ ನೀರು ಒದಗಲೆಂದು ಬಲುವೆಚ್ಚದಿಂದ ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ನೀರೇ ಬೀಳದಿರಬಹುದು. ಪ್ರಜೆಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಲೆಂದು ಕೋಟೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ ಗೋಡೆಯೇ ಭದ್ರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನವರು ಇಲ್ಲೇನೋ ದೈವಿಕವಾದ ಕಾರಣವಿರಬೇಕೆಂದು ನಂಬಿ ಜೋಯಿಸರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗ್ರಹಶಾಂತಿಯನ್ನೋ ಭೂತಬಲಿಯನ್ನೋ ನಡೆಸಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತೂ ಊರೊಟ್ಟಿನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಿನ ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳಿದ ತ್ಯಾಗಕಾರ್ಯವನ್ನು-ಅದು ಎಷ್ಟೇ ಕಠಿಣವಾಗಿದ್ದರೂ-ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವೇ 'ಕೆರೆಗೆ ಹಾರ' ಕಥೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ.

ಕಲ್ಲನಕೇರಿ ಮಲ್ಲನಗೌಡಾ ಕೆರೆಯೊಂದ ಕಟ್ಟಿಸ್ತಾನು

ಕೆರೆಯೊಂದ ಕಟ್ಟಿಸ್ತಾನು ಸೆರೆಮುಕ್ಕ ನೀರಿಲ್ಲ

ಸೆರೆಮುಕ್ಕ ನೀರಿಲ್ಲ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತೆಗಸ್ತಾರು

ಹೊತ್ತಿಗೆ ತೆಗಸ್ತಾರು ಜೋಯಿಸ ಕೇಳಾರು

ಮುಂದುವರಿದು ತಾಯನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದಳು. ಅಲ್ಲೂ ಅದೇ ಬಗೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. “ನಮ್ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮಾವ ಬ್ಯಾರೆ ಇಡುತ್ತಾರಂತೆ” ಎಂಬ ಇವಳ ಅದೇ ಉತ್ತರ. ತಂದೆ ಹೊಲಮನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದನು; ತಾಯಿ ಓಲೆಯ ಜೋಡನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದಳು. ಭಾಗೀರಥಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. “ವಾಲೀಯ ಜೋಡೊಯ್ಯ ಒಲಿಯಾಗ ಹಾಕವ್ವ” ಎಂದು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸಿದಳು. ಬಳಿಕ ಅಕ್ಕನ ಸಂಗಡವೂ ಇದೇ ಮಾತಾಗಿ, ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಪಡೆದಳು. ಹೊಲ, ಮನೆ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಕ್ಕ ಹೇಗೆ ಕೊಟ್ಟಾಳು! ಆದಕಾರಣ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜೊತೆಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಾಗುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. (ಪಾಪ, ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದ ಭಾಗೀರಥಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಗು ಕೂಡ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ) ಜೊತೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ದುಃಖ ಕಳೆದೀತೆ?

ಭಾಗೀರಥಿಯ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಅಕ್ಕ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರೀತಿವಂತರೇ. ಆದರೆ ಈ ನವಿರುಮನಸ್ಸಿನ ತುಸುಮಾತಿನ ತರಳಿಯ ಒಳ ಹೃದಯವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಅದರ ತಳಮಳವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ತವರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗೀರಥಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಹರಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಸಣ್ಣ ಸೊಸೆ ಭಾಗೀರತಿ ತವರುಮನೆಯ ಬಿಟ್ಟು
ತವರುಮನೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಗೆಣತಿ ಮನೆಗೆ ನಡೆದಳು.
ತಲಬಾಗಿಲದಾಗ ಗೆಳತಿನ್ನ ಕಂಡಳು.

“ಎಂದಿಲ್ಲದೆ ಭಾಗೀರತಿ ಇಂದ್ಯಾಕ ಈ ಅಳವು” ಎಂದು ಗೆಳತಿ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಭಾಗೀರತಿ ಅಂಜುತ್ತಾ ಅಳುಕುತ್ತಾ “ಹೇಳಲೆ ಗೆಳತಿ, ಹೇಳಲೆ ಗೆಳತಿ” ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. “ಅಂಜಬೇಡ ಗೆಳತಿ, ಅಳುಕಬೇಡ ಗೆಳತಿ!” ಎಂಬುದು ಗೆಳತಿಯ ಧೈರ್ಯದ ಆಶ್ವಾಸನೆ. ಅಕ್ಕನ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ, ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕಾಣದಿದ್ದ ಆತ್ಮೀಯತೆಯನ್ನೂ ನಿರಾವರಣ ಭಾವವನ್ನೂ ಭಾಗೀರತಿ ಗೆಳತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಳು. ತನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಇವಳೆದುರಿಗೆ ತೆರೆದು, ನೇರವಾದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ “ನಮ್ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮಾವ ಕೆರೆಗ್ಗರ ಕೊಡತಾರಂತ!” ಎಂದು ಇದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಹೊರಗೆಡಹುತ್ತಾಳೆ. ಇವಳ ಈ ನಂಬಿಕೆಗೆ, ಶ್ರದ್ಧೆಗೆ ಆ ಗೆಳತಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅರ್ಹಳು! ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೊಡಲೇಳು ಇಟ್ಟಾಂಗ ಇರಬೇಕ!” ಎಂಬುದೇ ಅವಳ ನಿರ್ಧಾರವಾದ ಬುದ್ಧಿವಾದ. ಅಂತೂ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೊಯ್ದಾಟ ನಿಂತಿತು. ಬಲಿದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಎದೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಸಣ್ಣ ಸೊಸೆ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದಳು. “ಸರನೆ ಹೋದಳು ಭರನೆ ಬಂದಳು!”

ಬ್ಯಾಳಿಯ ಹಸಮಾಡ್ತ ಬಿಟ್ಟಾಳು ಕಣ್ಣೀರ
‘ಎಂದಿಲ್ಲದೆ ಭಾಗೀರತಿ ಇಂದ್ಯಾಕ ಕಣ್ಣೀರು’
‘ಬ್ಯಾಳ್ಯಾಗಿನ ಹಳ್ಳು ಬಂದು ಕಣ್ಣಾಗೆರಚಿದವು ಮಾವಾ’

ಕವಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ, ಆದರೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ, ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಲ್ಲ! ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾವನಿಗೂ ಸೊಸೆಗೂ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದೂ, ಭಾಗೀರಥಿಯ ಮನಸ್ಸು ಗಟ್ಟಿಯಾದರೂ ಮುಂದೆ ಕಾದಿರುವ ಸಾವನ್ನು ನೆನೆದು ಕಣ್ಣೀರು ಸಹಜವಾಗಿ ಉಕ್ಕುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ, ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಕರಗೊಂಡು ನೇರವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವೇನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿರಿಯದೆ, ಮಾವನು ಹೀಗೆ ಅಶರಣವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದೂ, ಧೀರೆ ಭಾಗೀರಥಿ ಏನೋ ನೆವ

ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಮನೋದಾಢ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಂದೂ ಮೂರೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕವಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ! ಅತ್ತೆಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಅಕ್ಕಿಯೊಳಗಿನ ಹರಳು ಬಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತೆಂದು ಸೊಸೆ ಮಾತನ್ನು ತೇಲಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆ ದಿನ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬದ ಅಡಿಗಿ. ಜಳಕಕ್ಕಾಗಿ ಹತ್ತು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ನೀರು ಉಕ್ಕಿ ಮರಳುತ್ತಿದೆ. ನಿಂಗವ್ವ ನೀಲವ್ವ ಮೊದಲಾದ ದೊಡ್ಡ ಸೊಸೆಯರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕರೆದು, ನೀನು ಜಳಕಮಾಡು, ನೀನು ಜಳಕಮಾಡು ಎಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ದಿನ ನೀರೆರೆದುಕೊಂಡು ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರನ್ನೇ ಗಂಗಾದೇವಿ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು. ಆದ ಕಾರಣ ಹಿರಿಯ ಸೊಸೆಯರೆಲ್ಲ ಹಿಂಜರಿದರು. “ನಿಂಗವ್ವ-ನಾವೊಲ್ಲೆ; ನೀಲವ್ವ-ನಾವೊಲ್ಲೆ; ಗಂಗವ್ವ-ನಾವೊಲ್ಲೆ; ಗವರವ್ವ-ನಾವೊಲ್ಲೆ”.

ಸಣ್ಣ ಸೊಸಿ ಬಾಗವ್ವ ನೀನರ ಜಳಕಮಾಡು
 ಸಣ್ಣ ಸೊಸಿ ಭಾಗೀರತಿ ಜಳಕನ ಮಾಡ್ಯಾಳು
 ಜಳಕನ ಮಾಡ್ಯಾಳು ಸಿಂಗಾರಸಿಂಬಿ ಮಾಡ್ಯಾಳು
 ಬಂಗಾರಬುಟ್ಟಿ ತುಂಬ್ಯಾಳು ಸಿಂಗಾರಸಿಂಬಿ ಮಾಡ್ಯಾಳು
 ಸಿಂಗಾರಸಿಂಬಿ ಮಾಡ್ಯಾಳು ಮುಂದ ಮುಂದ ಹೊಂಟಾಳು
 ಮುಂದ ಮುಂದ ಭಾಗೀರತಿ ಹಿಂಧಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ!

ಸರಿ. ಇನ್ನೂ ಬಯಲಾಗಿಯೇ ಒಣಗಿದ್ದ ಕೆರೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯಾಯಿತು; ನೈವೇದ್ಯವಾಯಿತು; ಊಟವಾಯಿತು. ಪಾತ್ರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ಹೊರಟು ಬರುವಾಗ, ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು, ಬಂಗಾರದ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಕೆರೆಯಲ್ಲೇ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟರು. ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಎಲ್ಲರೂ ನಡೆದಮೇಲೆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು, “ಗಂಗವ್ವ ನೀ ಹೋಗ, ಗೌರವ್ವ ನೀ ಹೋಗ” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸೊಸೆಗೂ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ತರಲು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ದಿನ ಸೊಸೆಯರೆಲ್ಲ ಜಳಕವನ್ನು ಒಲ್ಲೆ ಎಂದಂತೆಯೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಒಲ್ಲದೆ ಹೋದರು.

‘ಸಣ್ಣಸೊಸಿ ಭಾಗೀರತಿ ನೀ ತರಹೋಗವ್ವ’
 ಸಣ್ಣ ಸೊಸಿ ಭಾಗೀರತಿ ಬಿರಿ ಬಿರಿ ನಡೆದಾಳು
 ಬಿರಿ ಬಿರಿ ಹೋದಾಳು ಬಂಗಾರ ಬಟ್ಟ ತಗೊಂಡಳು
 ಒಂದು ಮೆಟ್ಟೀರುದಕ ಪಾದಕ ಬಂದಾಳು ಗಂಗಿ
 ಎರಡು ಮೆಟ್ಟೀರುದಕ ಪಾದ ಮುಣಿಗಿಸ್ಯಾಳು ಗಂಗಿ
 ಮೂರು ಮೆಟ್ಟೀರುದಕ ಮೊಣಕಾಲಿಗೆ ಬಂದಾಳು ಗಂಗಿ
 ನಾಕು ಮೆಟ್ಟೀರುದಕ ನಡುಮಟ ಬಂದಳು ಗಂಗಿ
 ಐದು ಮೆಟ್ಟೀರುದಕ ತುಂಬಿ ಹರಿದಾಳು ಗಂಗಿ
 ಸಣ್ಣ ಸೊಸಿ ಭಾಗೀರತಿ ಕೆರಿಗ್ಗಾರವಾದಳು.

ಆಯಿತು. ಈ ಧೀರೆಯಾದ ಕುಲಪಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಗಂಗವ್ವ ಮೃದುವಾಗಿ ತನ್ನ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಳು! ಬಲಿಸಮರ್ಪಣೆ ಎಷ್ಟು ನಯವಾಗಿ ನಡೆಯಿತೋ ಬಲಿ ಸ್ವೀಕಾರವೂ ಅಷ್ಟೇ ನಯವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗುವಾಗ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಗಂಡ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ? ಅವನು “ಬೇಕು ಬೇಡ” ಎನ್ನಲೇ ಇಲ್ಲವೇ?

ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಒಂದು ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತನ್ನು ಆಡಲೇ ಇಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ನೊಂದ ಕರುಳಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕವಿಬಲ್ಲ; ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈಗ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಭಾಗೀರಥಿಯ ಗಂಡ ಊರಿನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. “ಗಂಡ ಮಾದೇವರಾಯ ದಂಡಿನಾಗೈದಾನು”. ದಂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಡದಿಯ ಜಲಸಮಾಧಿಯ ವೃತ್ತಾಂತ ಕನಸಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅರಿವಾಯಿತು- “ಕಂಡನು ಕೆಟ್ಟ ಕನಸ”:

ಸೆಲ್ಯ ಸುಟ್ಟಾಂಗಾತು ಕೋಲು ಮುರಿದ್ದಾಂಗಾತು
ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮಾಲೆಲ್ಲಾ ತಟ್ಟನೆ ಬಿದ್ದಾಂಗಾತು.

ಆಹ, ಮಡದಿ ಮಡಿದಮೇಲೆ, ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮಹಲು ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಹಾಗೆಯೇ ತಾನೆ!

ಗಂಡ ಮಾದೇವರಾಯ ಹತ್ತಿದ ಬತ್ತಲೆಗುದುರಿ
ಹತ್ತಿದ ಬತ್ತಲೆಗುದರಿ ಒತ್ತರಬಂದಾನ ಮನಿಗೆ

ಮಾದೇವರಾಯನ ಆತಂಕವನ್ನೂ ತವಕವನ್ನೂ ಅವನು ಬತ್ತಲೆಕುದುರೆ ಹತ್ತಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ಗಾಢವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ! ಕುದುರೆಗೆ ಜೀನು ಹಾಕುವಷ್ಟು ಕಾಲವಿಳಂಬಮಾಡಲೂ ಅವನ ಹೃದಯ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಕನಸು ಕಂಡವನೇ ದಿಗಿಲುಗೊಂಡು ಕುದುರೆಯ ಬರಿ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಹಾರಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನಾಗಾಲೋಟದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಬಂದ ಮಾದೇವನ ತಂದೆತಾಯಿ ನೋಡಿದರು
'ಗಂಗಳ್ವ ನೀರ ಕೊಡ ಗವರವ್ವ ನೀರ ಕೊಡ'
ಗಂಗಳ್ವ ನೀರ ಕೊಡುದ್ಯಾಕೆ ಗವರವ್ವ ನೀರ ಕೊಡುದ್ಯಾಕ'
ನನ್ನ ಮಡದಿ ಭಾಗೀರತಿ ಎಲ್ಲಿಗೋಗ್ಯಾಳವ್ವ?
'ನಿನ್ನ ಮಡದಿ ಭಾಗೀರತಿ ತವರಿಗೆ ಹೋಗ್ಯಾಳವ್ವ'

ಹೊರಗಿನಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಗಂಡನಿಗೆ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನೀರನ್ನು ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ನೀರು ಕೊಡುವಂತೆ ತನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆಯರಿಗೆ ತಾಯಿ ಹೇಳುತ್ತಲೂ ಮಾದೇವರಾಯನ ಆತಂಕ ಇಮ್ಮಡಿಸಿತು. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಕೊಡದಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ ಕೇಳಿದನು. ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ತಾಯಿಗೆ ಬಾಯಿಲ್ಲ. ತವರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಪ್ರಕಾರಾಂತರವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ದಿಟ. ಭಾಗೀರಥಿಯನ್ನು ಹಿರಿಯರು ತವರಿಗೇ ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ!

ಮಾದೇವರಾಯ ಹಾಗಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಬತ್ತಲೆಕುದುರೆ ಮೇಲೆ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ನೀರುಕೊಡಲು ನಿಂಬೆವೃ ನೀಲವ್ವರಿಗೆ ಅತ್ತೆ ಹೇಳಿದಳು. (ಈ ವೇಳೆಗೆ ತವರು ಮನೆಗೂ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಕೊನೆಯ ವರ್ತಮಾನ ಮುಟ್ಟಿ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಇವರೂ ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ). ನನ್ನ ಮಡದಿ ಎಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಇಲ್ಲೂ ಅಳಿಯ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ “ನಿನ್ನ ಮಡದಿ ಭಾಗೀರಥಿ ಗೆಳತಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗ್ಯಾಳವ್ವ” ಎಂದು

ಅತ್ತೆಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಬಂದಿತು. ಸರಿ; ಗೆಳತಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ “ಬಾಳವ್ವ ನೀರ ಕೊಡ, ಬಸವ್ವ ನೀರ ಕೊಡ” ಎಂಬ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಆಗ, ಭಾಗೀರಥಿಯ ಅತ್ತೆಗಾಗಲಿ ತಾಯಿಗಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದ ಧೈರ್ಯದಿಂದ, ಸರಳತೆಯಿಂದ ಗೆಳತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ:

‘ನಿನ್ನ ಮಡದಿ ಭಾಗೀರತಿದು ಏನು ಹೇಳಲಿ ಸೂರಿ

ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ನಿಮ್ಮವ್ವ ಕೆರಿಗ್ಗಾರ ಕೊಟ್ಟರಂತ’

ಸಂದೇಹ ದೃಢವಾಯಿತು; ಹೃದಯ ಬರಿದಾಯಿತು.

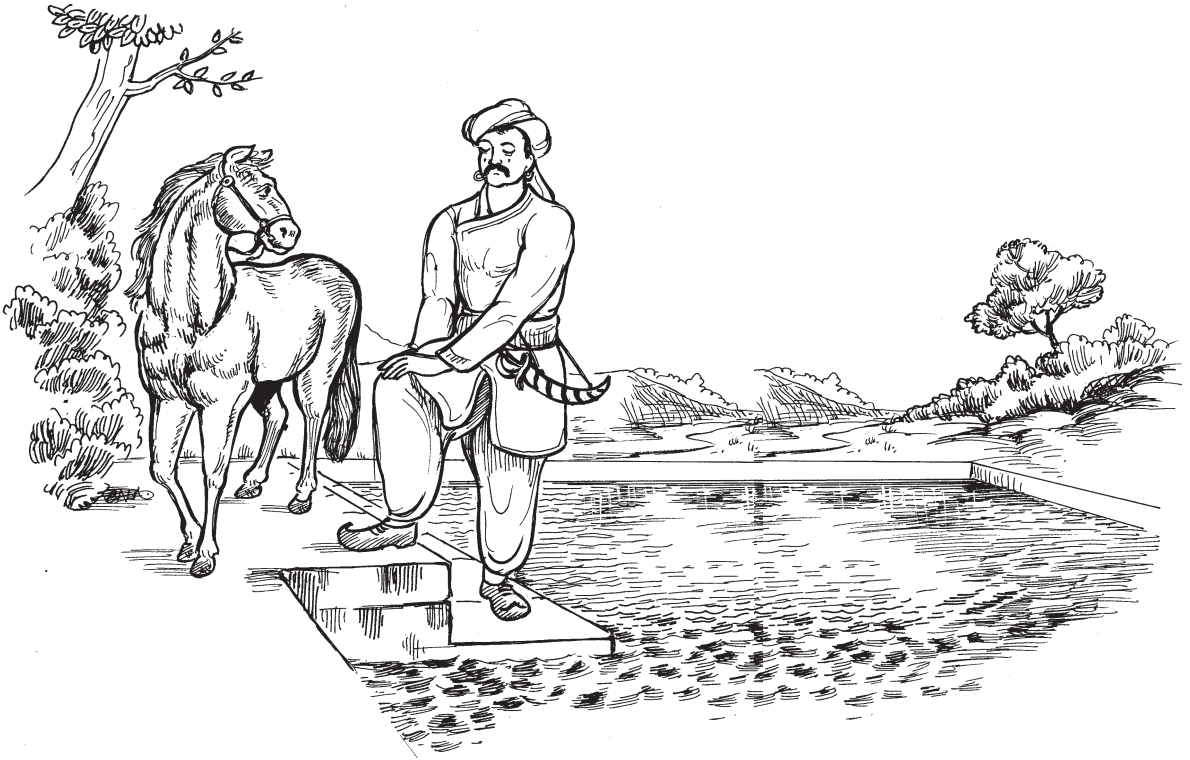
ಈಗ ಮಾದೇವರಾಯ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕರಪಡಿಸಲಾದೀತೆ? ಕಾಂತೆಯ ಅಗಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾದೀತೆ? ತನ್ನ ಎದೆಯ ಧಗಧಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ನಂದಿಸಲು ಅವನಿಗೆ ಈಗ ಒಂದೇ ದಾರಿ ತೋರಿತು.

ಗಂಡ ಮಾದೇವರಾಯ ಹತ್ತಿದ ಬತ್ತಲೆಗುದರಿ

ಹತ್ತಿದ ಬತ್ತಲೆಗುದರಿ ಹೊಂಟಾನು ಹೌಹಾರಿ

ಕಿರಿಯ ದಂಡೆಗೆ ಬಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಇಟ್ಟಾನು

ಕಣ್ಣೀರು ಇಟ್ಟಾನು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟಾನು

ಒಳಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳು

- ವರದಕ್ಷಿಣೆ
- ವರೋಪಚಾರ
- ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ
- ಮೂಢನಂಬಿಕೆ.... ಇತ್ಯಾದಿ.

ನನಸಾದ ಕನಸು

ಅತಿ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಸಬಹುದಾದ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಿತು ಎಂದು ಅವಲೋಕಿಸುವಾಗ ಬಾಲ್ಯದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತಡಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಂದೆ ತಾಯಿ ನನಗಿಟ್ಟ ಹೆಸರು ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಿ. ತಂದೆ ಶಿವರಾಮಯ್ಯ ಸ್ಕೂಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿನ ಬದುಕನ್ನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಜ್ಜಿ ವಸಂತಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿ. ಇವರು ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತ ಕತೆಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಡುಗೂಲಜ್ಜಿ ಕತೆಗಳನ್ನು ರಸವತ್ತಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಅವಕ್ಕೊಂದಿಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ಖಾರ ಹಚ್ಚಿ, ಕಲ್ಪನೆಯ ಬೇರೆಯೇ ಕತೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಂದಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಗ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಓದಿಯಾಗಿತ್ತು. ಸೋದರಮಾವ ಜಯರಾಮ್ ಅವರು ಗಳಗನಾಥ ಮತ್ತು ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರರ 'ಆನಂದಮಠ', 'ದೇವೀ ಚೌಧುರಾಣಿ' ಓದಿದ್ದು ಆಗಲೇ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಮಾಡಿದ್ದು. ಬಹುಶಃ ಅದೇ ಮೊದಲ ಸಂವಾದ.

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಾನು ಕತೆ ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ನನ್ನ ಹದಿಮೂರನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ೧೯೪೭ರ ಬೇಸಿಗೆ ಆಗ. ತಂದೆಗೆ ಹೊಸಕೋಟೆ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಗೆ ವರ್ಗವಾಗಿತ್ತು. ಮನೆ ಸಿಕ್ಕದ್ದರಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಬಿಡಾರ ಹೂಡಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಸ್ತಾರ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಕಿಟಕಿಯಾಚೆ ಒಂದು ತೋಟ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಏತದ ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರೆತ್ತಿ ಎರೆಯುವ ದೃಶ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕತೆಗಾರಿಕೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗ 'ಶುಭಾ' ಮತ್ತು 'ನಯನ' ಎಂಬ ಕೈಬರಹದ ಎರಡು ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆ.

೧೯೫೦ರಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾದಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಹಾರಾಣಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದೆ. ಆರಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ಬಾಟನಿ, ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಮತ್ತು ಜೂಯಾಲಜಿ.

“ಇವನ್ನಾಕೆ ಆರಿಸಿದೆ?” ಎಂದು ತಂದೆ ಕೇಳಿದಾಗ

“ಆ ವಿಷಯಗಳು ನನಗಿಷ್ಟ!” ಎಂದಿದ್ದೆ.

ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದುದು ಬೇರೆಯೇ ವಿಚಾರ. ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ (ಈಗಿನ ಪಿ.ಯು.ಸಿ) ಚೆನ್ನಾಗಿ

ಅಂಕಗಳು ಬಂದರೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸೀಟು ಸಿಗಬಹುದು ಎಂಬ ಆಸೆಯೊಂದು ಈ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ. ಈ ಕಾಲಕ್ಕಾಗಲೇ ನಾನು ಕತೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆಂದು ನೆಂಟರಿಷ್ಟರಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಮದುವೆ ಮುಂತಾದ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಡಲು ನನ್ನ ಬಳಿ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾದ ನೂಲಿನ ಸೀರೆಯನ್ನೇ ಉಟ್ಟರೂ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಗೌರವ ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಬಡವರು ಪಾಪ. ಆದರೇನಂತೆ? ಅವಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕತೆ ಬರೀತಾಳೆ!” ಎಂದು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಿಂದ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಇದರಿಂದ ಆನಂದವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕತೆ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಗೌರವ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆಯ ಮಾರ್ಗ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕತೆ ಬರೆಯುವ ರೀತಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡೆ.

ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೊದಲ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಆದೆ. ತಂದೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸೀಟು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಬಹುದಿನಗಳ ಕನಸು ನನಸಾದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದುವು. ತಂದೆಯವರು ಹಿಂದೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಸೇರಿ ಹೆಣ ಕುಯ್ಯಲು ಹೆದರಿ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮಗಳಿಗೆ ಈಗ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸೀಟು ಸಿಕ್ಕಿತೆಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ ಆದರೂ ಆರ್ಥಿಕ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲವೆಂದು, “ಆ ಕೋರ್ಸ್‌ಗೆ ಬೇಡ” ಎಂದರು. ನಾನು ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದೆ. ಅಜ್ಜಿ ವಸಂತಮ್ಮ ನನ್ನ ನೆರವಿಗೆ ನಿಂತರು.

ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ವ್ಯಾಸಂಗದಿಂದ ಅನುಭವ-ದಿಗಂತ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಿತು. ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ರೋಗಿಗಳು, ಅವರ ಬದುಕು ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅತ್ಯಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಗ್ರಹಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಆಗ ಬರೆದ ‘ವಿಳಾಸವಿಲ್ಲದ ಮಗು’, ‘ಧನ್ವಂತರಿಯ ದಿನಚರಿ’, ‘ಜೀವದಾನ’ ಮುಂತಾದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕತೆಗಳಿಗೆ ಮಾತೃಕೆಯಾಯಿತು. ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ರೋಗಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಹೊಸವಸ್ತುವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕಥಾ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತುಂಬಿದೆ.

ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುಶಃ ಆಗಿಂದಲೂ ನನ್ನ ಒಲವಿತ್ತು. ಮಹಿಳೆಯರ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಅವಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಾರ ಕೊಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೆ. ಆ ಹೋರಾಟದ ‘ಎಳೆ’ ಈಗಲೂ ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ. ಐವತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಮಂದಿ ವಿಮರ್ಶಕರಿದ್ದರು. ಲೇಖಕರೇ ಇತರರ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬಾ ಶೋಚನೀಯ ಆಗಿತ್ತು. ಸಂಸಾರಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮಧ್ಯೆ ಅಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವವನ್ನೇ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ವಿವಾಹ, ಉದ್ಯೋಗ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಹಿಡಿತವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಃ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೊಂದು ನೀತಿ, ಗಂಡಿಗೊಂದು ನೀತಿ ಎಂಬಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಅವರ ತಪ್ಪಲ್ಲ, ಅಂದಿನ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಫಲಶ್ರುತಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹೇಗೆ ಶೋಷಣೆಗೀಡಾಗಿದ್ದಾಳೆ? ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ‘ಆ ಮೂರು ಮನೆಗಳು’ ಎಂಬ ಕತೆ ಆಗ ಬರೆದೆನೆಂದು ನೆನಪು. ಮುಂದೆ ‘ಸಂಕೋಲೆಯೊಳಗಿಂದ’ ಕಾದಂಬರಿ ರಚಿಸಿದಾಗಲೂ ಈ ವಿಚಾರಗಳೇ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಆಗಲೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಗಾಢವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿದ್ದುವು.

ಅಮೇರಿಕ' ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸಕಥನ ಬರೆದೆ. ರಚನೆಗೆ ನನ್ನ ಅನುಭವವೊಂದೇ ಸಾಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಯಾ ದೇಶಗಳ ರಾಜಕೀಯ, ಭೌಗೋಳಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳೂ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದುವು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡೆ. ಈ ಸಿದ್ಧತೆ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಯಥಾರ್ಥತೆ ಒದಗಿಸಿತು.

ನಾನು ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಕತೆ ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಈ ಕಥಾನಕ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಜನ್ಮಶತಾಬ್ದಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕವನ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟಾಭಿಲಾಷೆಯಾಯಿತು. 'ಹಿತ್ತೆಷಿಣಿ' ಬರೆದೆ. ಇದನ್ನು ಜನ ಮೆಚ್ಚಿದರು. ಆಗಿನಿಂದ ಹಲವಾರು ಪದ್ಯಗಳು ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ಕಾವ್ಯದ ಅನುಭವವಿದ್ದಾಗ ಗದ್ಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಬಹುದು. ಒಂದು ಭಾವವನ್ನು ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಚುಟುಕಾಗಿ ಹೇಳಲು ಕಾವ್ಯ ಸಮರ್ಥ ಮಾಧ್ಯಮ. ವಿಡಂಬನೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಭಾವಕ್ಕೆ ಆಕೃತಿ ಕೊಡಲು ಶಬ್ದಗಳು, ವಾಕ್ಯಗಳು, ಪ್ರತಿಮೆಗಳು, ಆಲೋಚನೆಗಳು ಒಂದಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವಿಕೆ ಮುದಕೊಡುವಂಥದು. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಂಡದ್ದೂ ಇದೆ. ಇಂಥ ಅನುಭವ ಇಷ್ಟೊಂದು ದಿನ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದೆ? ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗಾಗಿ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ನಾನು ಆರು ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬದುಕಲಾರೆ ಎಂಬುದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸ್ವತಃ ವೈದ್ಯಳಾದ ನನಗೆ ಅದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅಂಥ ನಿರಾಸೆಯ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆಯೊಂದು ಬಂದಿತು. ವೈದ್ಯೆಯಾಗಿ, ಸಾಹಿತಿಯಾಗಿ, ಪತ್ನಿ ಹಾಗೂ ಮಾತೆಯಾಗಿ, ಕಡೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಹೋರಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದರೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ತೋರಿತು. ಕಾಯಿಲೆಯ ಖಿನ್ನತೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬರವಣಿಗೆಯೇ ಏಕೈಕ ದಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆತ್ಮಕಥನ 'ನೆನಪು: ಸಿಹಿಕಹಿ'ಯನ್ನು ಬರೆದು ಮುಗಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಅದ್ಭುತ ಮನ್ನಣೆ ಗಳಿಸಿತು. ಒಂದು ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನೂ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೂ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದರೆ ಬರಹಗಾರ್ತಿಗೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಯಾವುದಿದೆ? ಅನ್ನಿಸಿತು.

ಇಂದು ಲೇಖಕಿಯರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಾನಂಗಳಕ್ಕೆ ಜಿಗಿಯಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಅದು ಈ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದೆಷ್ಟೋ ಪೀಳಿಗೆಗಳ ಲೇಖಕಿಯರು ಕಷ್ಟನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ತಿರಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಇದೆಲ್ಲ ನಡೆದದ್ದು ಕೂಡ ಸಮಾಜದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದಾಗಿಯೇ ಎಂಬ ಅರಿವು ನನಗಿದೆ. ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ನೋವು ಕೂಡ ಸಹಜವೇ.

ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರ ಮುಂದೆ ಇಂದು ಗುರುತರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಸತ್ವವನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನುಭವವನ್ನು ಅದರ ಎಲ್ಲ ಸಾಂದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ಗುಣ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸ್ತ್ರೀಪರ ಚಳುವಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಪಡೆದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಏರಲು ಯತ್ನಿಸುವುದೂ ಮುಖ್ಯ. ಹೊಸ ಸ್ತ್ರೀ

ಪರಂಪರೆಯೊಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಆ ಎಚ್ಚರ ನಮ್ಮ ಬರಹಕ್ಕಿರಬೇಕು. ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿರುವ ಈ 'ಪ್ರವಾಹ' ನಾಳಿನ ಬದುಕನ್ನು ಫಲವತ್ತು ಮಾಡುವ ಮಹಾಸ್ತ್ರೋತವಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಕಳಕಳಿಯ ವಿನಂತಿ.

– ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನ

ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನ

ಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕಿ ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನರವರು ೧೯೩೪ ಮೇ ೧೭ರಂದು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿ ನಿರಂಜನರ ಪತ್ನಿ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದ ಇವರು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತಳೆದಿದ್ದರು. ಅನಂತಗೀತ, ಸಂಕೋಲೆಯೊಳಗಿಂದ, ಸ್ನೇಹ ಪಲ್ಲವಿ, ಚಿತ್ತಮೋಹನ, ಸಸ್ಯಶ್ಯಾಮಲ, ಒಡಲು, ನೆನಪು ಸಿಹಿಕಹಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಇವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿಗಳಾಗಿವೆ. ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ ಬಹುಮಾನ, ಸೋವಿಯತ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಗೌರವಗಳು ಇವರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಇವರ 'ಬರಹಗಾರ್ತಿಯ ಬದುಕು' ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

□ ಮೇಲಿನ ಗದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನರ ಪ್ರಧಾನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

□ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಆತ್ಮಕಥೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಿರಿ.

ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯಕ್ಕೆ ಭಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿತ್ತು, ಭೀತಿಯಿತ್ತು, ಅಪ್ಪ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿ ಕೊಡಲು ಕೂತಾಗಲಿಲ್ಲ, ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರ ಮೇಲೆ ಹೇರುವ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ, ಒತ್ತಾಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರೌರ್ಯವಿತ್ತು. ಆ ಕ್ರೌರ್ಯ ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಗುರಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ, ನಾನು ಓದಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿದ್ದೆ. ಅಪ್ಪನಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಗಟ್ಟಿಸುವ ಅಗತ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅಪ್ಪ ಗಟ್ಟಿಸದೇ ಇದ್ದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನಾನು ಓದಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿದ್ದೆನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ನಡೆದೀತಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೇರಿಕೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ, ಅಗಾಧ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಾಸಾಗಬೇಕೆಂಬ ಕಡ್ಡಾಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾನು ಪಾಸಾದೆ, ಫಸ್ಟ್ ಬಂದೆ.

□ ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಧನೆಗೈದ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರೊಂದಿಗೆ ಸಂದರ್ಶನ ನಡೆಸಿ, ದೊರೆತ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ 'ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ' ಬರೆಯಿರಿ.

□ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮೂರಿನ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವೊಂದರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ 'ಸಚಿತ್ರ ಲೇಖನ' ತಯಾರಿಸಿರಿ.

□ ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

● ತಾಯಿ + ಆಗಬೇಕು – ತಾಯಿಯಾಗಬೇಕು

● ಸ್ವಷ್ಟ + ಆಯಿತು – ಸ್ವಷ್ಟವಾಯಿತು

– ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪದಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದೇ ಪದವಾಗುವಾಗ ಉಂಟಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡು ಅದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪದಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ.

ದ್ರೌಪದೀ ಪ್ರತಾಪ

(ಕಥಾ ಸಾರ: ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದಿದೆ. ಧರ್ಮರಾಯನು ತಮ್ಮಂದಿರಲ್ಲಿ “ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಗೆದ್ದವರು ಯಾರು?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. “ನಾನು ಗೆದ್ದೆ, ನಾನು ಗೆದ್ದೆ” ಎಂದು ಭೀಮ ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನರು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನಾರದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಬಂದು “ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಲ್ಲವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಆದುದರಿಂದ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗೋಣ” ಎಂದು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಕರೆತರುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ‘ಬಭ್ರುಬಾಹುವಿನ ತಲೆಯನ್ನು ಒಡೆಯಲು ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮಯ; ಅದು ಭೀಮನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ’ ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿ ಅವನ ತಲೆಯಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತರುತ್ತಾನೆ. ಬಭ್ರುಬಾಹುವು “ನಾನು ಬೇರೇನನ್ನೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ; ಚಕ್ರವೊಂದು ಎಲ್ಲ ತಲೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ” ಎಂದಾಗ ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡ ಭೀಮನು ಆ ತಲೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಗದೆಯಿಂದ ಒಡೆದು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರೊಳಗೆ ವಾದ ಬೆಳೆದು ಹೋರಾಟ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೀಮನು ಸೋತಾಗ ಮಡದಿಯಾದ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ದ್ರೌಪದಿಯ ಎದುರಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಅರ್ಜುನನು ಸೋತಾಗ ಅವನ ಪರವಾಗಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹನುಮಂತ, ಸುಭದ್ರೆ, ಬಲರಾಮ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ, ಶಿವನ ಪ್ರಮಥಗಣ, ಷಣ್ಮುಖ, ಗಣಪತಿ, ವೀರಭದ್ರ ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಸೋಲನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಗೆ ಪರಶಿವನೇ ಸೋತು ಹೋಗಿ ಪಾರ್ವತಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ದ್ರೌಪದಿ ಚಂಡಿಕೆಯಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾರದರು ಬಂದು “ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಶಕ್ತಿಯಾದುದರಿಂದ ಯುದ್ಧ ನಿಲ್ಲಿಸಿ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕರೆದು “ಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವೇ ವೈರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದಿತು. ಆಗ ಚಂಡಿಕೆ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಿದಳು. ಅವಳೇ ದ್ರೌಪದಿ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಪಾಂಚಾಲಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠಳು” ಎಂದು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ).

ಕಂದ

ಶ್ರೀ ವನಜೋದ್ಭವನರಸಿ | ಕವೀವರ ಸಂಹೃತಿ ಸಂಸ್ತುತೆ ಸಾರಸಪದ್ಯಂ | ನಾ ವಿರಚಿಸುವೆನು ದಯದಿ ಸಾ
ದಾ ವಾಸಿಸು ಶಾರದೆ ಮನ್ಮುಖದೊಳು ಸದ್ಯಂ ||೧||

ರಾಗ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ತ್ರಿಪುಡತಾಳ

ಕೇಳಿರಯ್ಯ ಸಹೋದರಾದ್ಯರು | ಖೂಳ ಕುರುನೃಪನೊಡನೆ ಗೆಯ್ಯೆವು | ಮೇಳವಿಸಿ ಹದಿನೆಂಟು ದಿವಸದ |
ಕಾಳಗವನು ||೧|| ಉದ್ಧತ ಸಮೀಕದಲಿ ಬಲು ಸ | ಮೃದ್ಧಿಯಿಂದಿಹ ಮಾರ್ಬಲವ ಛಲ | ಬದ್ಧರಾಗುತ ಸಂಹರಿಸಿ
ಹವ | ಗೆದ್ದುದಾರು ||೨||

ಭಾಮಿನಿ

ಸಹಜರಿರ ಸಮ್ಮುದದಿ ಲಾಲಿಸಿ | ರಹಹ ತನ್ನಯ ಸಂಶಯವನ ನಿರ್ವಹಿಸಲೋಸುಗ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ಯೆನು
ಸಾವಧಾನದೊಳು || ವಿಹಿತಮತಿಗಳು ಚೇತನದಿ ಸಲೆ | ಗ್ರಹಿಸಿ ತನಗುತ್ತರವ ಕೊಡಿರೆನೆ | ಮಿಹಿರಜಾ
ತಾತ್ಮಜನಿಗುಸುರಿದನಾ ಧನಂಜಯನು ||೧||

ರಾಗ ಭೈರವಿ ಅಷ್ಟತಾಳ

ಕೇಳಗ್ರಭವ ಮುದದಿ | ನಿನ್ನೊಡನೀಗ ಪೇಳುವೆನುತ್ಸಹದಿ || ಮೇಳವಿಸಿದ ನೃಪರೋಳಿಯ ಕದನದಿ |
ಕೋಳುಗೊಂಡೆನು ಶೌರ್ಯದಿ ||೧||

ರಾಗ ಶಂಕರಾಭರಣ ಏಕತಾಳ

ಎನಲು ಕೇಳತನಿಲಜಾತ | ಕನಲಿ ನುಡಿದ ಸಕಲ ನೃಪರ | ಹನನ ಗೆಯ್ದು ವೀರ ನೀನೆಂ | ದೆನುವೆಯಾ
ಪಾರ್ಥ ||ಮನದಿ ಗರ್ವಿಸದಿರು ಬರಿದೆ | ದಿನಕರಾತ್ಮಭವನ ಗೆಲಿದ | ಘನಪ್ರಥನವ ಗೆಲಿದ ನಿನ | ಗಣಕವೇ
ಭೀಮ ||೧||

(ಹೋರಾಟ-ನಾರದರ ಆಗಮನ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ- ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಭ್ರುಬಾಹುವಿನಲ್ಲಿಗೆ-ಅವನ ನಿಗ್ರಹ-
ನಾರದರಿಂದ ಹಿತವಚನ) ಸಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳದ ಭೀಮಾರ್ಜುನರೊಳಗೆ ಹೋರಾಟ.. ಭೀಮನ ಸೋಲು....

ಭಾಮಿನಿ

ಭೂಲಲಾಮನೆ ಚಿತ್ತವಿಸು ಸುರ | ಪಾಲನಂದನನಸ್ತ್ರದಲಿ ಹರಿ | ಬಾಲ ತಾ ಕಡುನೊಂದು ಧರಣಿಗೆ ಬಿದ್ದು
ಕಾತರಿಸಿ || ಮೇಲೆ ಮೂರ್ಛೆಯ ತಿಳಿದು ಸಮರದಿ ಕೋಳುಹೋದೆನೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ತನ್ನಾಳುತನವು
ನಿರರ್ಥವಾಯ್ತೆಂದೆನುತ ಮರುಗಿದನು ||೧||

ರಾಗ ಕಾಂಭೋಜಿ ಅಷ್ಟತಾಳ

ಅರರೆ ವೃಕೋದರ ಗೆದ್ದ |ಸಂ| ಗರದಿ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಬದ್ದ || ದುರುಳ ಕೌರವನ ಸಂಹರಿಸಿ ಕೀನಾಶನ |
ಪುರಕಟ್ಟಿರುವ ಮಹಾ ಧುರಧೀರನಜೆ ಸರಿ ||೧||

ವಾರ್ಧಕ

ಕೇಳವನೀಪಾಲನೀತೆರದಿ ಮರುತಜನ ಕಟ್ಟಾಳು ಪಾರ್ಥನು ಜರೆಯಲದನಾಲಿಸುತ ಕಡೆಯ | ವ್ಯಾಳ
ಭೂಷಣನಂತೆ ಖಾತಿಯಂ ತಾಳುತ ವೃಕೋದರಂ ತತ್ಕ್ಷಣದೊಳು || ತಾಳದಿರು ಗರ್ವವ ಕಿರೀಟಿ ಮದ್ದೆರೆವೆ
ತವ | ತೋಳಬಲ್ಲಂ ಮುರಿವೆನೆಂದು ಕೋಪಿಸಿ ತನ್ನ | ಮೇಳದೊಳಗಿದ ಪಾಂಚಾಲಿಯಂ ಕರೆದವಳೊಳಿಂತೆಂದನತಿ
ಗರ್ಜಿಸಿ ||೧||

ರಾಗ ಕೇದಾರಗೌಳ ಝಂಪೆತಾಳ

ಬಾರೆಲೇ ಕೀರವಾಣಿ | ಬಿಸಜಮುಖಿ | ನಾರಿಮಣಿ ಭುಜಗವೇಣಿ || ವೀರ ಪಾರ್ಥನ ಸಮರದಿ | ಸೋತೆ
ನೀ | ತೋರಿಸೆಲೆ ಸಹಸ ಭರದಿ ||೧||

ರಾಗ ಕೇದಾರಗೌಳ ಅಷ್ಟತಾಳ

ನೀರ ನಿನಗೆ ನಮಿಸ್ಕಾರ ರಣಕೆ ಬಂದೆ | ತೋರು ಕೈಚಳಕವನು || ಮಾರುತಜಾತನ | ಗಾರುಗೆಡಿಸಿದಂಥ |

ಪೌರುಷ ನೋಡುವೆನು ||೧||

ವಾರ್ಧಕ

ನಾರಿಯೊಳ್ ಕಾಳಗವೆ ತನಗಕಟ ಪಿಂತೆ ಮದ | ನಾರಿಯೊಳ್ ಸೆಣಸಿದ ಪರಾಕ್ರಮಿಗೆ ಕೋದಂಡ |
ನಾರಿಯೊಳ್ ಬಲವಿಲ್ಲದಲುಗುತಿದೆ ಸೋತರಪಹಾಸ್ಯ ಬಹುದೆನ್ನಧಟಿಗೆ || ಮಾರಿಯಾಗಿಹಳೆಂದು ದ್ರುಪದ
ಸುತೆಯಲ್ಲಿವಳ್ | ಮಾರಿ ಸ್ವರೂಪಿಯೆಂಬುದ ಬಲ್ಲೆನೀಗ ಹೆಮ್ಮಾರಿಗೌತಣ ಬಡಿಸುವೆನು ಸತಿಯ ಗರ್ವಮಂ
ಹನುಮಂತನಿಂ ಮುರಿವೆನು ||೧||

(ಹನುಮಂತನ ಆಗಮನ-ಯುದ್ಧ-ಸೋಲು-ಹರಿಯ ಧ್ಯಾನ...)

(ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪರವಾಗಿ ಸೌಭದ್ರೆ, ಸಾತ್ಯಕಿ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನರ ಆಗಮನ-ಯುದ್ಧ-ಸೋಲು-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸ್ವತಃ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ....)

ರಾಗ ಭೈರವಿ ಏಕತಾಳ

ಬಿಡು ಬಿಡು ಶೌರ್ಯವ ತಂಗಿ | ರಣ | ಕೆಡೆಗೊಡದಿರು ಭದ್ರಾಂಗಿ || ಹಿಡಿ ಕಾರ್ಮುಕ ತೊಡು ಶರವ |
ತಡೆ | ಗಡಿದಿಳು ಹುವೆ ತವ ಶಿರವ ||೧||

ವಾರ್ಧಕ

ನೀನೆಲೆ ರಜಃಸತ್ವ ತಾಮಸ ಗುಣಗಳೊಳ್ | ಲೀನನಾಗುತ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯಾದಿಯನೆಸಗಿ |
ಸ್ವಾನುಭವದಾನಂದದೊಳಗಿಹ ಮಹಾಮಹಿಮ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನೆನಿಸಿದು || ಮಾನವಮಾನವ
ಗುಣಾವಗುಣಗಳನೆಣಿಸದಿದೀ ನಿರೋಧದೊಳೆನ್ನ ಕೆಣಕಿ ವಿಕ್ರಮದೋರೆ | ನಾ ನಿನಗೆ ಬೆದರೆನಿನ್ನುತ ಕರದ
ಚಕ್ರಮಂ ಸೆಳೆದವಳ್ ಗರ್ಜಿಸಿದಳು ||೧||

ಭಾಮಿನಿ

ಸಾರಸಾಕ್ಷನೆ ಕೇಳು ತನ್ನ ವಿಚಾರಿಸದೆ ರಣವೆಸಗಿದೆಯ ಗಂ | ಭೀರವಾದ ಸುದರ್ಶನಕೆ
ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದಾಯಿತಲಾ || ತೋರು ನಿನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನೆಂದಾ ರಮಣಿ ಜರೆಯಲೈ ಕೇಳಿ ಮುರಾರಿ
ಕೋಪದೊಳುಲಿದು ಗಂಗಾಧರನ ಧ್ಯಾನಿಸಿದ ||೧||

(ಯುದ್ಧ-ಸೋಲು, ಷಣ್ಮುಖ, ವೀರಭದ್ರರ ಮೊರೆ ಕೇಳಿ ಶಿವನು ಪ್ರಮಥ ಗಣಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಂದು ಸೋತಾಗ
ಶಿವನ ಆಗಮನ. ಅವನಿಗೂ ಸೋಲು...)

ಭಾಮಿನಿ

ಭಾಪುರೇ ಪಾಂಚಾಲೆ ಬವರದಿ | ನೀ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಹುದು ನಿನ್ನಾ | ಟೋಪ ನಿಲಿಸುವೆನೀಕ್ಷಣದೊಳೆಂದಾ
ಮಹಾರುದ್ರ || ಕೋಪದಿಂ ಪಾರ್ವತಿಯ ಕರೆದು ನಿರೂಪವಿತ್ತಟ್ಟಿದನು ಸಂಗ | ಕಾ ಪರಂತಪೆ ಬಂದು ನುಡಿದಳು
ದ್ರುಪದ ನಂದನೆಗೆ ||೧||

ರಾಗ ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ ಅಷ್ಟತಾಳ

ನಿಲ್ಲ ದ್ರೌಪದಿ ಪೋಪುದೆಲ್ಲಿಗೆ |ರಣದಲ್ಲಿ ಬೆದರೆ ನಿನ್ನ ಜಲ್ಲಿಗೆ || ನಲ್ಲನೊಳ್ ಸೆಣಸಿದಂತಲ್ಲಿದು |ನಿನ್ನ|
ಬಲ್ಲವಿಕೆಯು ತನ್ನೊಳ್ ಸಲ್ಲದು ||೧||

ಭಾಮಿನಿ

ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿ ಕೇಳು ಸಮರದಿ | ಮೆರೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಂತು ದ್ರೌಪದಿ | ಭರದಿಯಾಲೋಚಿಸಿದಳಿವಳೊಳು
ಸೌಮ್ಯ ರೂಪಿನಲಿ || ವರುಷ ಸಾಸಿರ ಕಾದಿದರೆ ಗೆಲಾಲರಿದೆನುತ ಚಂಡಿಸ್ವರೂಪವ| ಧರಿಸಿ ಭೋಗುಡಿಸುತ್ತ
ಬಂದಿದಿರಾದಳಾ ಕ್ಷಣದಿ ||೧||

ರಾಗ ಮಾರಾವಿ ಏಕತಾಳ

ಪೊಡವಿಪ ಕೇಳಾ| ಮೃಡನರಸಿಯು ಕೆಂಜಡೆಯ ತ್ರಿಶೂಲವ| ಪಿಡಿದು ವೃಷೇಂದ್ರನ| ನಡರಿ ಚಂಡಿಯನು|
ತಡೆದು ಸೆಣಸಿದಳು| ಘಡುಘಡಿಸುತ್ತ ಬರ| ಸಿಡಿಲಾರ್ಭಟಿಯೊಳು ಏನನೆಂಬೆ ||೧|| ಜನಪದದೊಳು ಪೊಸತೆನು
ವಂದದಿ ಗಿರಿ| ತನುಭವೆ ಕೃಷ್ಣೆಯ|ರನುವರ ಕೊಡುತಲಿ| ಘನ ಶೌರ್ಯದೊಳಿರೆ| ಮುನಿ ನಾರದ
ಬಂದನುಪಮೆಯೊರೊಳೆಂದನು ತಡಿರೆನುತಲಿ ||ಭೀತಿಯಿಂದ||೨|| ಲೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲ ಕಿವಿ|ಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿನಿ|ಮೃಟ್ಟ
ಹಾಗೆ ಧರೆ| ಸುಟ್ಟುದು || ಧಿಟ್ಟತನವನಿದ | ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿರಿ ಭಯ| ಪಟ್ಟು ಲೋಕ ಕಂಗೆಟ್ಟುದು ||೧||

ವಾರ್ಧಕ

ಭಾಪುರೇ ಚೋದ್ಯಮಿದು ಚಂಡೀ ಮಹಾಕಾಳಿ| ರೂಪದೊಳ್ ಶೌರ್ಯದಿ ಸಹಸ್ರಾಬ್ಜ ಕಾದಲು ಜ|
ಯಾಪಜಯ ನಿಮಗೆ ಹೊದ್ದುವುದುಂಟೆ ಸಾಕೀ ಸಮೀಕ ಬಿಡಿ ಕ್ರೋಧವೆಂದು|| ಆ ಪರಂತೆಯರನು ಸಂತವಿಸಿ
ನಾರದ ರ| ಮಾಪತಿ ಯುಮಾಪತಿಗಳಂಘ್ರಿಗೈರಗುತ ವಾತ| ಗೋಪ ಸುತರಂ ಭರದಿ ಸಂಧಾನಗೊಳಿಸಿ ಬಳಿಕಿಂತೆಂದ
ಸರ್ವರೊಡನೆ ||೧||

ರಾಗ ಆನಂದ ಆಹೇರಿ ಝಂಪೆತಾಳ

ಭಾರತಾಹವ ಗೆಲ್ಲಾರಾರೆನುವ ಸಂಶಯ ನಿವಾರಿಸುವೆ ನಿದರನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಮನದಿ|| ಮಾರಪಿತನ
ಸುದರ್ಶನ | ಸಕಲ ರಿಪು| ವಾರ ಕೊಂದು ಕೃತಾಂತನ| ಪುರ ಕಟ್ಟಿ|ಲಾ ರಸಾಧಿಪ ದ್ರುಪದನ |ತನುಜೆಯು| ಬೈರಿ
ಕೋಪದಿ ಚಿಧ್ಧನ|| ಚಂಡಿಯಾ|ಕಾರ ಧರಿಸಿದು ರಕ್ತ | ಧಾರೆಯಂ ಕುಡಿಕ್ಕುಡಿದು| ಭೂರಿ ವಿಕ್ರಮದಿಂದ |ತಾ
ರಂಜಿಸಿದಳೆಂದು ||೧|| ಹರಿಯ ಚಕ್ರದ ಬಲದಿ| ತರುಣಿ ಮಣಿ ದ್ರೌಪದಿಯು| ಧುರ ಗೆಲ್ಲಳೆಂದು
ನಿರ್ಧರಿಸಿರೆಲ್ಲವರು|| ನರಪವನಜರು ವಿರುದ್ಧ| ಹಿಡಿದೆಸಗ| ದಿರಿ ಬರಿದೆ ಘೋರ ಯುದ್ಧ| ಜಗದಿ ನಿಮ್ಮರಸಿ
ಬಲಶೂರೆ ಸಿದ್ಧ| ಗ್ರಹಿಸಲಿದು| ಮುರಹರನ ಮಹಿಮೆ ಬದ್ಧ|| ನೀವಿನ್ನು ಹರುಷವನು ತಾಳಿ ಮ|ತ್ಸರವೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು
ನಿಮ್ಮರಮನೆಗೆ ಪೋಗಿ ಸುಖ|ವಿರಿ ವಿವೇಕದೊಳೆಲ್ಲ ||೨||

ರಾಗ ಆಹೇರಿ ಏಕತಾಳ

ಮಂಗಲಂ| ಜಯ | ಮಂಗಲಂ ||ಪ|| ಶ್ರೀರಮೆಯರಸಗೆ ಯದುವರಗೆ | ವಾರಿಧಿ ಶಯನಗೆ ಗಿರಿಧರಗೆ
|| ನಾರಾಯಣಗೆ ಕೃಪಾಕರಗೆ | ತಾರಾಪತಿ ನಗರೇಶ್ವರಗೆ || ಮಂಗಲಂ ||೧|| ಯಕ್ಷಗಾನ ದ್ರೌಪದೀ ಪ್ರತಾಪ
ಮುಗಿದುದು

ಕಡಂದಲೆ ರಾಮರಾಯ

ಕಡಂದಲೆ ರಾಮರಾಯರು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಕಡಂದಲೆಯ ತಮ್ಮ ಮನೆಮಾರುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಣಂಬೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದರು. ಶ್ರೀಯುತರು ರಾಮಾಂಜನೇಯ ಕಾಳಗ, ನೀಲಧ್ವಜ, ಪಾದುಕಾ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ಗಜೋಪಾಖ್ಯಾನ ಮೊದಲಾದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಿಡಿ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಅವರು ರಚಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು, ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಮಾಡಿಸುವುದು ಅವರ ಪ್ರಮುಖ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಅವರ “ದ್ರೌಪದೀ ಪ್ರತಾಪ” ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ‘ದ್ರೌಪದೀ ಪ್ರತಾಪ’ ದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಗದ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉದಾ: ಅರರೆ ವ್ಯಕೋದರ.... ಧುರಧೀರನಹೆ ಸರಿ.

ಆಹಾ ವ್ಯಕೋದರನೆ, ಸಂಗರದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ಪರಾಕ್ರಮಿ ದುರುಳನಾದ ಕೌರವನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಕೀನಾಶನ ಪುರಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಿದ ಧುರಧೀರನೆ ಸರಿ.

- ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪಾತ್ರದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಅರ್ಥ (ಮಾತುಗಾರಿಕೆ) ಬರೆಯಿರಿ.

ಉದಾ: ಬಾರೆಲೇ ಕೀರವಾಣಿ...., ತೋರಿಸೆಲೆ ಸಹಸಭರದಿ

ಓ ದ್ರೌಪದೀ..... ಎಲ್ಲಿದ್ದಿ.. ಒಮ್ಮೆ ಬಾ. ಗಿಳಿಯಂತೆ ಉಲಿಯುವವಳು ನೀನು. ತಾವರೆಯ ಮುಖದವಳು ನೀನು. ಹಾವೇ ಜಡೆಯಾಗಿ ತಲೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದವಳು ನೀನು ಬಾ ಬಾ. ನನ್ನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡು. ವೀರನಾದ ಅರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸೋತು ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ; ಅವಮಾನಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ನೋವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಬಾ. ನಿನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸು. ಪಾರ್ಥನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪಾಠ ಕಲಿಸು ಬಾ... ಬಾ..

- ದ್ರೌಪದಿಯ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಮಹಾಭಾರತದಿಂದ ಆಯ್ದು ಬರೆಯಿರಿ.

- ಪ್ರಸಂಗ ಭಾಗದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಸಮಸ್ತ ಪದಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ವಿಗ್ರಹ ವಾಕ್ಯ ಬರೆದು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯ ರಚಿಸಿರಿ.

ಉದಾ: ದಿನಕರಾತ್ಮಭವ - ದಿನಕರನ ಆತ್ಮಭವ

ದಿನಕರನ ಆತ್ಮಭವನು ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾಲ ಸುಯೋಧನನ ಸ್ನೇಹಿತನಾಗಿ ಬಾಳಿದನು.

ಬಿಸಜಮುಖಿ -

4

ಸ್ವಾರ್ಥ - ಪರಾರ್ಥ

ಲಾಭ

“ರೀ.... ವಾಶಿಂಗ್ ಮೆಶಿನ್ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ ಅನ್ನುತ್ತೆ”. ಸರಸಮ್ಮ ದೊಡ್ಡದಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ರಾಯರಿಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತ್ತು.

“ರೀ..... ಸ್ವಲ್ಪ ಬನ್ನೀ.... ಏನಾಯ್ತೋ ನೋಡಿ....” ಸರಸಮ್ಮನ ಸ್ವರ ಏರಿತು.

ರಾಯರು ಬಂದರು. ಆಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ನೋಡಿದರು. ಮೌನವಾಗಿ ಫೋನ್ ಎತ್ತಿ ಫೋನಾಯಿಸಿದರು.

“ಹಲೋ.... ರಮೇಶ... ಎಲ್ಲಿದ್ದಿ?”

“ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೊರಡ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಸರ್....”

“ನಮ್ಮ ವಾಶಿಂಗ್ ಮೆಶಿನ್ ಹಾಳಾಗಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಬಂದು ನೋಡ್ತೀಯಾ...?”

ಬಂದು ಗಂಟೆ ಕಳೆದಾಗ ರಮೇಶ ಬಂದ. ವಾಶಿಂಗ್ ಮೆಶಿನ್ ನೋಡಿದ. ಯಾವುದೋ ಚಿಕ್ಕ ಸಾಮಗ್ರಿ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಸರಿಪಡಿಸಿದ.

“ಸರ್ ಬಿಲ್ಲು...”

“ಹೋ.... ಕಂಪೆನಿ ಬಿಲ್ಲು ಅಲ್ವಾ....? ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತೆ..... ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತೆ...?”

“ಇನ್ನೂರ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಸರ್”

“ನೂರೈವತ್ತು ಕೊಡಿ....” ಸರಸಮ್ಮ ಮಾತಾಡಿದರು.

“ಅವ್ವಿಗೆ ಖರ್ಚಿಗಾಗುತ್ತೆ. ಕಂಪೆನಿಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ?”

ನೂರೈವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ರಮೇಶನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಬಿಲ್ಲು ಪುಸ್ತಕ ಬ್ಯಾಗು ಸೇರಿತು.

ರಮೇಶ ಹೊರಗಿಳಿದ. ರಾಯರು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟರು.

□ ಮೇಲಿನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ರಾಯರು ಮತ್ತು ರಮೇಶನ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಹಣದ ವ್ಯವಹಾರ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿ? ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಸಮರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.

ಕನಕಾಂಗಿ

ಮೆರೆವ ಕಾಂಚೀಪುರದೊಳರಸುತನ ಗೈಯುತ್ತ

ದೊರೆಯೊರ್ವನಿರ್ದನತಿ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲಿ
ಚರಿತೆಯೊಳಗವನ ಕತೆಯಿಲ್ಲವಾದೊಡದೇನು
ನರಪತಿ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭನ ಕೀರ್ತಿ ಕಿರಿದೇ ||೧||

ಮನವೊಂದು ಮೆಚ್ಚಲದಕೊಂದು ಗಡಿಯೆಂದುಂಟೇ?
ಕೊನೆಗೂ ತನಗೆ ಬೇಕು ಬೇಕೆಂಬುದಲ್ಲೆ?
ಧನರಾಶಿ ಬೆಳೆದಂತೆ ಧನದಾಶೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರೆ
ಕನಕವೊಂದನೆ ಗಳಿಸಲಡಿಯಿಟ್ಟನರಸಂ ||೨||

ಬರಿದೆ ದೂರುವುದೇಕೆ? ತನ್ನ ಮಗಳೊರ್ವಳಂ
ಪೊರೆಯುತಿರ್ದಂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲಾರಾಜಂ
ಕರೆಯುತಿರ್ದಂ ಮುದ್ದು ಕನಕಾಂಗಿಯೆಂದವಳ
ಮೆರೆವ ಮೈಗದುವೆ ಚೆನ್ನಾದ ಪೆಸರೆಂದು ||೩||

ರವಿ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕಿಳಿದು ಕೆಂಬಣ್ಣದಿಂ ಪೊಳೆಯೆ,
ತವಕದಿಂ ಕಂಡನು ಚಿಂತಿಸಿದನರಸಂ-
“ಬುವಿಯೊಳೆನಗಂತಪ್ಪ ಮಣಿಯಿಲ್ಲಮೇಗೈವೆ?
ನವರತ್ನಗಳೊಳಿದುವೆ ನವರತ್ನಮಲ್ಲೆ!” ||೪||

“ತನುಮನಂಗಳನೊಪ್ಪಿಸಿಯುಮಕಟ ನಾಂ ಪಡೆದ
ಧನವಿದುವೆ ರತ್ನಾಕರದೊಳೊಂದು ಬಿಂದು!
ಎನಿತು ಸಾಹಸಗೊಂಡರೇನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಳವೆ?
ಮನುಜಗಿಲ್ಲಿರ್ಪ ಕಾಲಂ ಕ್ಷಣಿಕಮಲ್ಲೆ?” ||೫||

“ಎಲವೋ, ನಿನ್ನಯ ಮನದ ಬಯಕೆ ತೀರಿದುದಿಲ್ಲ
ಬಲು ಧನಿಕನಾಗಿರುವೆ; ನಿನಗದಿನ್ನೆಂತು
ಸಲೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದು ಹೇಳೆ”ಂದು ದನಿಗೇಳೆ,
ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದನು ಬೆರಗಾಗಿ ರಾಜಂ ||೬||

ಮುಂದೆ ನಿಂದಿರ್ದಳೊರ್ವಳು ಚೆಲುವೆ ನಸುನಗುತ
ಹೊಂದಿ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯವನು ರಾಜನಂದು
ಸುಂದರಾಂಗಿಯದಾರು ಮೇಣೆಂತೊಳಗೆ ಬಂದ
ಳೆಂದು ತಿಳಿಯದವನಾಗಿ ಮಂಕಾಗಿ ನಿಂದಂ ||೭||

ಬೆರಗಾಗಿ ನಿಂದಿರೆ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭನು, ತನ್ನ
ಪರಿಚಯವನಾತಂಗೆ ತಾನೆ ಹೇಳಿದಳು;
“ಅರಸ! ಲೋಕದೊಳೆನಗೆ ಸಿರಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಹುದು
ಧರೆಯೊಳೆನ್ನನು ನೋಡಿದವರನಿಬರಿಯೆ ||೮||

“ನಿನ್ನ ಪರಿತಾಪವನು ಕೇಳಿ ಮರುಕಗೊಂಡು
ಇನ್ನೇನು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲಿದೊ ಬಂದೆ,”
ಎನ್ನಲಾ ನೃಪತಿ ಧನದೇವತೆಯೆ ತಾನೊಲಿದು
ತನ್ನ ಮನೆಗೈತಂದಳೆಂದು ಹರ್ಷಿಸಿದಂ ||೯||

“ತಾಯೆ! ನೀನೆಮ್ಮ ಮನೆಗೊಲಿದುಬಂದುದರಿಂದ
ಮಾಯವಾದುದುಯೆನ್ನ ದುರದೃಷ್ಟವೆಲ್ಲ;
ಶ್ರೀಯೆ! ನೀನೇ ಕೇಳಿದರಿಂದ ಬೇಡುವೆನು ವರವ
ನೀಯೆನಗೆ ಮುಟ್ಟಿದುದು ಹೊನ್ನಾಗಲೆಂದು ||೧೦||

“ಇದರೊಳಾಂ ತೃಪ್ತಿಬಡುವೆನು ಮೇಲೆನಗೆ ಬೇಡ
ಪದೆನೆನಗೆ ವರವಿತ್ತು ಕರುಣಿಸೆ”ನಲಾಕೆ
ಮುದವಾಂತು “ರಾಜ ನಿನಗದು ಬಂದಪುದು ನಾಳಿ
ನುದಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ”ಂದು ತಾಂ ಮಾಯವಾದಳೊ ||೧೧||

ಬೆಳಗಾಯ್ತು! ನಿಡ್ಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲವಂ
ಕಳೆದ ರಾಜಂ ಜಗ್ಗನೆದ್ದು ನೋಡಿದನು
ತಳೆದುಕೊಂಡಿದರ್ ಕಂಬಳಿ ಕನಕಮಯವಾಗಿ
ಹೊಳೆಯುತಿರ್ತಿದು ಸಿರಿಯ ವರದ ಬಲದಿಂದ! ||೧೨||

ಪರಿಕಿಸಲು ಮಂಚವನು ಮುಟ್ಟಿದನು; ಹೊನ್ನಾಯ್ತು!
ಅರಸನಾನಂದದಿಂದುದುಕ್ಕಿ ಹಾರಿದನು
ಕರವು ಸೋಂಕಿದುದೆಲ್ಲ ಕನಕವಾಗುವುದೆಂದು
ಮರುಳನಂತೋಡಾಡಿದನು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ||೧೩||

“ಮಗಳೆ! ಕನಕಾಂಗಿ! ಏಳೇಳು, ಬೆಳಗಾಯ್ತು! ಹಾ
ಸಿಗಿಯೊಳಿನ್ನೆಷ್ಟು ಮಲಗುವೆ? ಬೇಗನೇಳು!
ಇಗೋ! ನೋಡು ನಿನಗೊಂದು ವಸ್ತುವನು ತಂದಿಹೆನು
ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲವೆ ನಿನ್ನ ನಿಡ್ಡೆಯೇನಿಂದು?” ||೧೪||

ಮಲಗಿದರ್ ಮಗಳ ಮೈದಡವುತಾಕೆಯನೆಬ್ಬಿ
ಸಲು ಯತ್ತಿಸಲೈ ತಾನಲುಗಾಡದಿರಲು,
ಸಲೆ ನಿಡ್ಡೆಯಲಿ ಕೂಡಿರುವಳೆಂದರಿತು ರಾಜ
ನಲರ್ಗಳನು ಬಳಿಯೊಳಿಟ್ಟಲ್ಲಿಂದ ಪೋದಂ ||೧೫||

ಅನಿತರೊಳು ಚಾರನು ಪಲಾಹಾರಕಾಯ್ತೆಂದು
ವಿನಯದಿಂ ಬಿನ್ನವಿಸೆ, ಭೋಜನಾಲಯಕೆ
ಜನಪನನುಚರನೊಡನೆ ಹೋಗಿ, ಮಡಗಿದರ್ ಹೊ
ನ್ನಿನ ಮಣೆಯೊಳನುವಾಗಿ ತಾಂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಂ ||೧೬||

ಒಂದು ಹರಿವಾಣದಲಿ ತನಿವಣ್ಣಳಿದುರ್ವಿ
 ನ್ನೊಂದು ಹರಿವಾಣದಲಿ ತುಪ್ಪದಲಿ ಹುರಿದ
 ಬೂಂದಿ ಲಾಡುಗಳಿದುರ್ವಿನ್ನು ದೋಸೆಗಳು ಬೇ
 ರೊಂದರಲ್ಲಿರ್ವರಸನಿಗೇನು ಕಡಮೆ? ||೧೭||

ಮಿಸುನಿ ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆವೆರಸಿದ ಬಿಸಿ
 ಬಿಸಿ ಹಾಲು ಮತ್ತದನು ತಣಿಸಲ್ಕೆ ಬೇರೆ
 ಎಸೆವೆರಡು ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದರಲ್ಲಿ; ಸಲೆ
 ಹಸಿದಿದರಸನೊಡನೆ ಕೈಯನಿಕ್ಕಿದನು ||೧೮||

ದೋಸೆಯನು ಮುಟ್ಟಲದು, ಬಂಗಾರವಾಯ್ತು! ಪೊಡ
 ವೀಶನಾಶ್ಚರ್ಯದಿಂ ಲಾಡು ತೆಗೆಯಲ್ಕೆ,
 ಭಾಸುರ ಸುವರ್ಣವದಾಯ್ತಾಗ ಬೆರಗಾಗಿ ತಾಂ
 ಮೋಸಹೋದೆನದೆಂತು ತಿಂಬೆನಿದನೆಂದಂ ||೧೯||

ನರಪತಿ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭನ ಭಾಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯ!
 ಅರಸರೊಳಗವನೆ ಬಲು ಸಿರಿವಂತನು, ಕಣಾ!
 ತರತರದಮೂಲ್ಯ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳೆಂತು, ಧರೆಯೊಳಗೆ
 ಪರರಿಗೊದಗುವುವೆ ಲೋಕೈಕ ಧನಿಕನವಂ! ||೨೦||

ಕೊರತೆಯೊಂದೇ ಬಾಯ್ಗೆ ರುಚಿಯಾಗದಾಶೆಯಿಂ
 ತುರುಕಿಸಿದೊಡಂ ಗಂಟಲೊಳಗಿಳಿಯದಕಟಾ!
 ಅರಸನುಣಲಾರದತಿಕಷ್ಟಬಡುತಿರ್ದನಾ
 ಪರಿಯನೇವೇಳ್ವಿನೂಹಿಪುದೆ ಸುಲಭವಲಾ! ||೨೧||

“ಕನಕಾಂಗಿ! ಮಗಳೆ! ಮಾತಾಡೆನ್ನೊಳೇಕಿಂತು
 ಮುನಿದಿರುವೆ? ಶಿವಶಿವಾ! ಸಿರಿಗಾಸೆವಟ್ಟು
 ತನುಜೆಯನು ಕೊಂದೆನೆ? ವರವನೇಕೆ ಬೇಡಿದೆನೋ
 ಎನಗೆ ಲೋಕದೊಳಿನ್ನು ತಂದೆಯೆನ್ನುವರಾರ್? ||೨೨||

ಮರಳಿ ಸಿರಿ ಬಂದು ಮಾತಾಡಿಸುತ್ತಿರಲು, ತಾ
 ನರಸನಾಕೆಯ ಕಾಲ್ಗೆರಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು;
 “ವರದೆ! ಸಾಕೆನಗೆ ಧನದಾಸೆಯಿನ್ನಿಲ್ಲ; ನೀಂ
 ಕರುಣಿಸೆನ್ನಯ ಮಗಳನೆನಗೆ ಕೊಡು, ತಾಯೆ!” ||೨೩||

“ಬೇಡವೆನಗೀ ಧನವು; ಕೊಟ್ಟ ವರದಿಂದ ದಯ
 ಮಾಡಿ ಬಿಡಿಸೆನ್ನನಮ್ಮಾ ಸಿರಿಯೆ! ನಿನ್ನಂ
 ಬೇಡುವೆನು, ಮುದ್ದು ಕನಕಾಂಗಿಯನೆ ಮಗುಳೆನಗೆ
 ನೀಡಿ ಕಾಪಾಡೆನ್ನ” ನೆಂದು ವಂದಿಸಿದಂ ||೨೪||

“ಏಳು ವತ್ಸನೆ! ಏಳು! ತೀರ್ಥಮಂ ತಂದವಳ
ಮೇಲೆ ಚಿಮುಕಿಸು; ನಿನ್ನ ಮಗಳೇಳ್ವಳಾಗ;
ಕೇಳು, ನೀನೋರಂತೆ ತೋಟವನು ಸರಿಗೈದು
ಬಾಳು ಪಲಕಾಲವಿನ್ನಾಳು ಸುಖದಿಂದ” ||೨೫||

– ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗಳೇಶರಾಯ

ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗಳೇಶರಾಯ

ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗಳೇಶರಾಯರು ಕುಂದಾಪುರದಲ್ಲಿ ೧೫.೯.೧೮೯೩ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ಶಿವರಾಯರು. ತಾಯಿ ದೇವಿ. ಇವರು ಕುಂದಾಪುರ, ಪುತ್ತೂರು, ಉಡುಪಿ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿ ೩೨ ವರ್ಷಗಳ ಸಾರ್ಥಕ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹಲವಾರು ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ‘ಭರತೇಶ ವೈಭವ’ ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ತಾಡವಾಲೆಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿ ನೀಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇವರ ಕೃತಿಗಳು ‘ಉಗ್ರಾಣ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಕೃತ ‘ಕನಕಾಂಗಿ’ ಕಥನ ಕವನವನ್ನು ‘ಉಗ್ರಾಣ’ ಸಂಪುಟ ೧ ರಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

- ❑ ಈ ಕಥನ ಕವನವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಿರಿ.
- ❑ ಈ ಕಥನ ಕವನದಲ್ಲಿರುವ ಕಥೆಯನ್ನು ಗದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ❑ ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಸಾಲುಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
 1. ತನುಮನಗಳನೊಪ್ಪಿಸಿಯುಮಕಟ ನಾಂ ಪಡೆದ
ಧನಮಿದುವೆ ರತ್ನಾಕರದೊಳೊಂದು ಬಿಂದು
 2. ಬುವಿಯೊಳೆನಗಂತಪ್ಪ ಮಣಿಯಿಲ್ಲಮೇಗೈವೆ
ನವರತ್ನಗಳೊಳಿದುವೆ ನವರತ್ನಮಲ್ಲೆ
- ❑ ಈ ಕಥನಕವನದಲ್ಲಿನ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಏಕಪಾತ್ರಾಭಿನಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಏಕಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಮಾಡಿರಿ.
- ❑ ಸ್ವಾರ್ಥಲಾಲಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಆದ ಅನಾಹುತವನ್ನು ಕಥನಕವನದಿಂದ ತಿಳಿದಿರಲ್ಲವೇ? ಇಂತಹ ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದಾಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕುರಿತು ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಲೇಖನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಿ.

ಆತಂಕ

ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು.... ಆದರೆ ಯಾವ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆತಂಕ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೋ, ತುಂಬಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೇ ತಿಳಿಯದು. ಆತಂಕ - ಅಷ್ಟು ನಿರರ್ಥಕವಾದದ್ದು.

ಟೆನ್ನಿಸ್‌ನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮೂರನೇ ಪರಿಣಾಮ ಆತಂಕ. ಮಾನಸಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಸ್ತುತಗಳನ್ನು ಬರೆದ ವಿನ್ಸೆಂಟ್ ಪೀಲೆ ಈ ಆತಂಕದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡನಾದ ಯುವಕನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಪರೇಷನ್ ಆಗಿ ಕಣ್ಣು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕುರುಡುತನ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದ ಆ ಯುವಕ ಮೊದಲ ಸಲ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಕಂಡು, ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದನಂತೆ-“ ನಾನು ಕುರುಡನಾಗಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ತುಂಬಾ ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿ, ನಿರ್ಮಲವಾಗಿ, ಯಾವ ಯೋಚನೆ ಆತಂಕಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುತ್ತಾರೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಕೋಪ ಬಂದಾಗ, ಅಸಹನೆಯಿಂದ ಕಿರುಚಿದಾಗ ಬಿಡಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವಾಗ ಕೂಡಾ ಇಷ್ಟು ಜನರ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆತಂಕವಿರುತ್ತದೆಯಲ್ಲಾ? ನನಗರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ” ಎಂದು.

ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿಗೆ ದೇವರು ಕೊಡುವ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವರ ಪ್ರಶಾಂತತೆ. ಈ ಪ್ರಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯನೇ ಕೈಯಾರೆ ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಅನುಮಾನಗಳಿಂದ, ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ, ಕೋಪಪಾಪಗಳಿಂದ, ದುಃಖದಿಂದ ನಂದನವನದಂತಹ ಪ್ರಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಭಿದ್ರ ಭಿದ್ರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹೋಗಲಿ ಇಂತಹ ದುಃಖಕ್ಕೆ, ಕೋಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದ ವಿಚಾರವೇನಾದರೂ ಇರುತ್ತಾ ಎಂದರೆ ಅಂತಹುದೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಕಲ್ಪಿತವೇ. ಅನಗತ್ಯವಾದ ಆತಂಕದಿಂದ ನರಳುತ್ತಾನೆ.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರ ಮಗನನ್ನು ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್‌ಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ನಮ್ಮೊಡನೆ ಅವನ ತಾಯಿ ಕೂಡಾ ಬಂದಿದ್ದರು. ಕಾರಿನಿಂದಿಳಿದು ಆ ಹುಡುಗ ರೋಡ್‌ಕ್ರಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಸ್ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವನ ತಾಯಿ ಎಷ್ಟು ಟೆನ್ನಿಸ್‌ನಿಂದ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಂದರೆ ನನಗಿನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿದೆ. ಆ ಹುಡುಗನೇನೂ ಪುಟ್ಟ ಮಗುವಲ್ಲ. ಮೊದಲ ಪಿ.ಯು.ಸಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೂ ಕೂಡಾ ಆಕೆ ಕಾರಿನ ಬಳಿ ನಿಂತು ಬಲಗಡೆ ಬರುವ ವಾಹನಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಎಡಗಡೆ ಬರುವ ಆಟೋಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ರನ್‌ನಿಂಗ್ ಕಾಮೆಂಟರಿಯಂತೆ ಕಿರುಚುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು. ಅವನು ಊರು ಸೇರುವ ವೇಳೆಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಆರು ಗಂಟೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಕೆ ಆ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ನಿದ್ರಿಸಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯಿಂದಲೇ ಎಸ್.ಟಿ.ಡಿ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಮಗ ಇನ್ನೂ ತಲುಪಿದ್ದಾನಾ ಇಲ್ಲವಾ ಎಂದು ಕಂಗಾಲಾಗುತ್ತಾ ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಗಾಬರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಮಗ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿ ತಲುಪಿದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿಯುವವರೆಗೂ (ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ) ಅವಳು ಅನುಭವಿಸಿದ ಆತಂಕ ವರ್ಣನಾತೀತ. ಅರ್ಥ ರಹಿತ ಕೂಡಾ.

ನಿಜವಾದ ಪ್ರೀತಿ, ಆಪ್ತಾಯತೆ, ಇರಕೂಡದೆಂದಾಗಲೀ, ಅವೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಥಹೀನವೆಂದಾಗಲೀ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನಗತ್ಯವಾದ ಆತಂಕ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕುಗ್ಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ಈ ಉದಾಹರಣೆ. ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರದಿದ್ದರೆ, ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮಾತುಮಾತಿಗೂ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ

ನೋಡುವುದಕ್ಕೂ ಏನೋ ಊಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಬೆವರಿನಿಂದ ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ತುಂಬಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಪ್ರೀತಿ. ಎರಡನೆಯದು ಆತಂಕ. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಚಿಂತೆ ಬರಬೇಕು- ಆತಂಕ ಬರಕೂಡದು.

ಆತಂಕದಿಂದ ಸಿಗರೇಟು ಸೇರುವರು. ನೋವುಗಳನ್ನು ಮರೆಯಲು ರಾತ್ರಿ ತುಂಬಾ ಸಮಯದವರೆಗೂ ಕುಡಿಯುವವರು ತಮ್ಮ ನೋವುಗಳನ್ನು ಮರೆಯಬಹುದೆಂದು ನಂಬುವುದು ಅರ್ಥಹೀನ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾತ್ರಿ ಯೆಲ್ಲಾ ಕುಡಿದು ಮಲಗಿದರೆ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ. ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಲು ಕುಡಿತ, ಸಿಗರೇಟ್ ಮುಂತಾದವು ಯಾವ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೂ ಬಾರದು.

ನಾನು ಚಿತ್ರರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ದೇಶಕರೊಡನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಟೆನ್ಷನ್‌ತಡೆಯಲಾರದೆ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಬೀಸಿ ಒಗೆಯುವವರು, ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಗ್ಲಾಸಿನಿಂದ ಎದುರಿಗಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗೆ ಬೀಸುವವರನ್ನು ಕೂಡಾ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೇವಲ ಅಭದ್ರತಾ ಭಾವನೆ.... ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ರಿಲೀಸ್ ಆದ ಚಿತ್ರ ಸೋತಿರುವುದು.... ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಂತ್ಯಷ್ಟಿ..... ಸಿನೆಮಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆ, ಆತಂಕ-ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ತನಗೆ ಹಿಡಿತವಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಕೆಲಸ ಕೈಲಾಗದಿರುವುದು-ಇವೆಲ್ಲಾ ಇಂತಹ ಆತಂಕದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅನಾಗರಿಕ ವರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳು. ನೀವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ ಎಮೋಷನಲ್ ಆಗಿ ತುಂಬಾ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಕಾಶ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಂದಾಗಲೂ ಚಲಿಸದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಿರುವ ಮನುಷ್ಯರೇ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಬರುವುದು. ಇಸ್ಪೀಟ್ ಆಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಂತಹ ಬಲಹೀನತೆಗಳು ಬೇಗ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡಿ. ಕೆಲವರು ಒಂದು ಆಲ್ ಕೌಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಜಾಗ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು, ಇಲ್ಲಾ ಕುಳಿತ ಕಡೆಯೇ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವುದು, ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡುವುದು, ಆದೂ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಟಾಯಿಲೆಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತು ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿರುವವರಾದರಂತೂ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಎಮೋಷನಲ್, ಸ್ಟೆಬಿಲಿಟಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಬರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು. ಇಂತಹ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಅಸ್ಥಿರತೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾದಾಗ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನುಂಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಜಾಹೀರಾತು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಕಟಣೆ ಬಂದಿತು. ಯಾರೋ ಹುಡುಗ 'ಇಂತಹ ನಟನ ಸಿನೆಮಾ ಇಂದು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು' ಎಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ. ನನ್ನ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರದ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಇದನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ, "ಇದು ಕೂಡಾ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಟೆನ್ಷನ್‌ಗೆ ಉದಾಹರಣೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು.

“ಹೇಗೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಯಾರೋ ನಟನೊಬ್ಬನ ಸಿನಿಮಾ ರಿಲೀಸ್ ಆಗುವಾಗ ತಾನೂ ರೂ. ೨೦೦ರನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಕೊಡುವುದು ಆಧಾರಪಡುವ ಗುಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಲಾಭವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ನಟ ಕನಿಷ್ಠ ಇದನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ತೋರಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಇದು ಉಪಯೋಗ ಆಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೆ.”

“ಇದಕ್ಕೂ ಟೆನ್ನಿಸ್‌ಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ತನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮರೆಯಲು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಕೆಲವರು. ತನಗೆ ಕೂಡಾ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವೂ ಇಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಂತೋಷ ಹೊಂದಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೇನೂ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲವಾದರೂ, ತಂದೆ ತಾಯಿಯರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂಬ ಜ್ಞಾನವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಮೆಂಟಲ್ ಸ್ಟೆಬಿಲಿಟಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು” ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಇನ್ನೂ ಆಳವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಜೋರಾಗಿ ಸಂಗೀತ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇತರರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಡಾನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು, ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ತಾವು ಗೊಣಗುತ್ತಾ ಯಾವುದೋ ಹಾಡು ಹೇಳುತ್ತಿರುವವರು, ತಮ್ಮ ಕೆಲವು ಗಿಮ್ಮಿಕ್‌ನಿಂದ ಹತ್ತು ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವವರು ಈ ರೀತಿಯ ಅಂತರ್ಗತ ಟೆನ್ನಿಸ್‌ನಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾನಸಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ರಾಬರ್ಟ್ ಸ್ಕಲ್ಲರ್ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ನಿಜವಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಈ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನಮಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್‌ಡ್ ಆಗಿರಲು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಅಂಗೈ ಉಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಬೆರಳಿನ ನೆಟಿಕೆ ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಪದೇ ಪದೇ ಕರ್ಚಿಫಿನಿಂದ ಹಣೆಯನ್ನು ಒರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇವೆಲ್ಲಾ ಆತಂಕದ ಪ್ರಥಮ ಚಿಹ್ನೆಗಳು. ‘ನಿಜವಾದ ಗೆಲುವು’ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರವೇ ನಾವು ಈ ಆತಂಕವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬಹುದು.

– ಯಂಡಮೂರಿ ವೀರೇಂದ್ರನಾಥ್

ಯಂಡಮೂರಿ ವೀರೇಂದ್ರನಾಥ್

ತೆಲುಗಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರಾದ ಯಂಡಮೂರಿ ವೀರೇಂದ್ರನಾಥ್ ಅವರು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರು. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಆಂಧ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇವರು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಸುಮಾರು ಹತ್ತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ‘ರಘುಪತಿ ರಾಘವ ರಾಜಾರಾಂ’ (೧೯೮೧) ಎಂಬ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಲಭಿಸಿದೆ. ಆನಂತರ ತಮ್ಮ ಒಲವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ರಚನೆಗೆ ತೊಡಗಿಸಿದರು. ‘ತುಳಸೀದಳ’ ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಇವರ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡ ಟಿ.ವಿ. ಧಾರಾವಾಹಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ‘ಸುವರ್ಣ ನಂದಿ’ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ತೆಲುಗು ಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಾ ಚಿಂಡೂರ್ ಅನುವಾದಿಸಿದ ಯಂಡಮೂರಿಯವರ ‘ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಐದು ಮೆಟ್ಟಿಲು’ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಿಂದ ‘ಆತಂಕ’ ಎಂಬ ಲೇಖನವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

- ಈ ಗದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಅನ್ಯದೇಶೀಯ ಪದಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಅವು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆತಂಕ, ಭಯ, ನಿರರ್ಥಕವಾದುದು ಈ ಮಾತನ್ನು ಗದ್ಯಭಾಗದ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಮರ್ಥಿಸಿರಿ.
- ನೀವು ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಆನಗತ್ಯ ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೀರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಂತಹ ಒಂದೆರಡು ಘಟನೆಗಳ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
- “ಆತಂಕ, ಭಯಗಳು, ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಲಾಭದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಂಟಾಗುತ್ತವೆ” ಈ ವಿಚಾರದ ಕುರಿತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಕತೆ, ಗಾದೆ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ದಾರ್ಶನಿಕರ ಮಾತುಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಲಿಖಿತ ಭಾಷಣವೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಿ.

ಸರ್ವವನೊಪ್ಪುಗೊಟ್ಟು ಹೋಗಿಂದ

(ಕಥಾ ಸಂದರ್ಭ: ಒಂದು ದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನು - ಈಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಂತರಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವವರು ಯಾರು? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಾದ ವಸಿಷ್ಠರು “ಅಯೋಧ್ಯಾ ನಗರದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ವಸಿಷ್ಠರಲ್ಲಿ ಹಗೆ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿಸದೆ ಬಿಡಲಾರೆ ಎಂಬ ಶಪಥ ಮಾಡಿ ಭೂಮಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಲವು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಾನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಇಬ್ಬರು ಗಾನರಾಣಿಯರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವಂತೆ ಅವನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪದೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೇ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನನ್ನು ಸುಳ್ಳುಗಾರನನ್ನಾಗಿಸಲು ವಿಫಲನಾಗಿ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.)

ಕುಂದದೆ ವಸಿಷ್ಠನೊಳು ಮಲೆತು ಬೆಂಗೊಟ್ಟುಳ್ಳ

ಹೆಂದದ ತಪಃಫಲವ ಹೋಗಾಡಿದಾತನೀ

ಬಂದನೆಂದೆನ್ನನೆಲ್ಲಾ ಮುನೀಶ್ವರರು ನಗದಿರರೆಂದು ತನ್ನ ತಾನು

ಕೊಂದುಕೊಳಬಗೆದು ಮತ್ತೆಚ್ಚತ್ತು ಚಿತ್ತದಲಿ

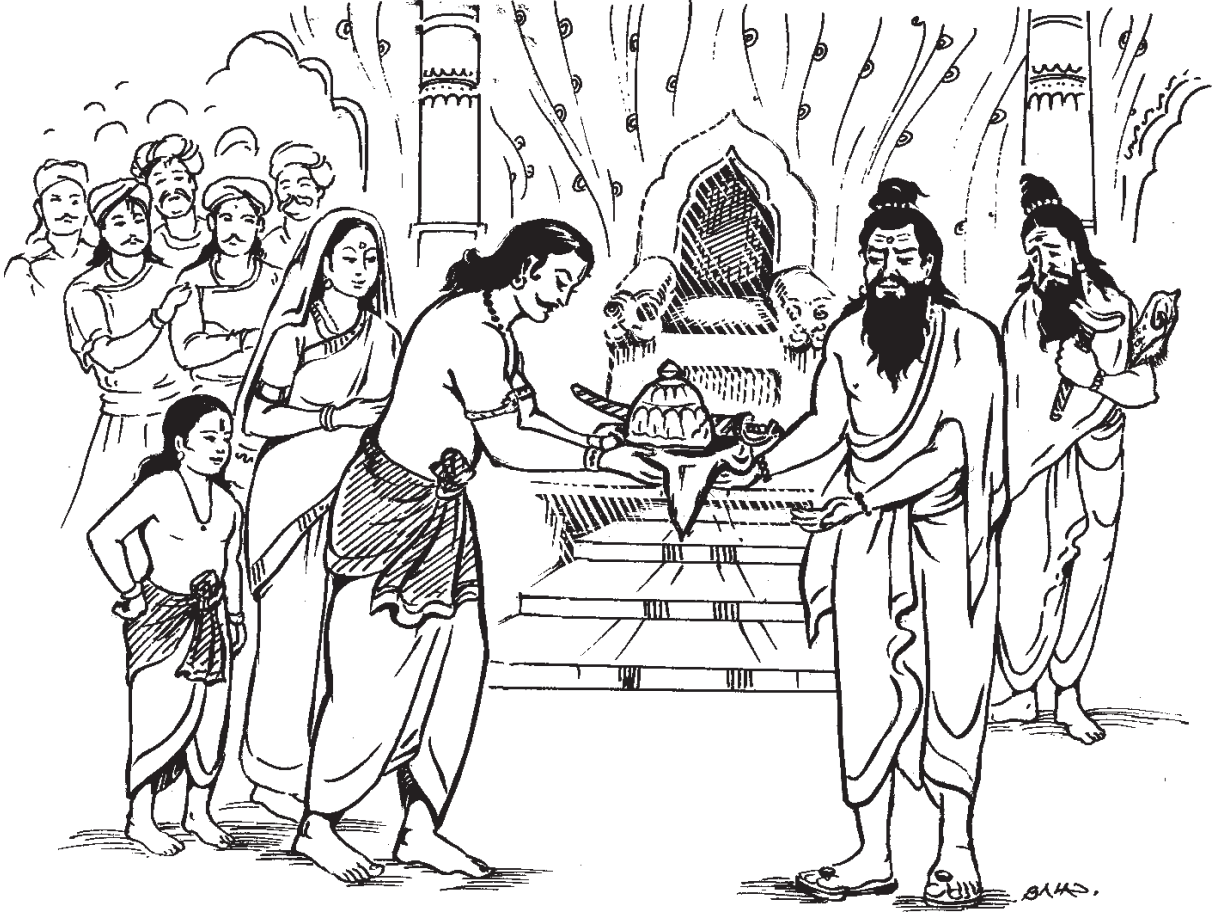
ನೊಂದಡೇನಹುದಿದಕೆ ತಕ್ಕುದಂ ಕಾಣಬೇ

ಕೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ನೋಡಿ ಮತ್ತೊಂದುಪಾಯಮಂ ಕಂಡನಾ ನಿಷ್ಕರುಣನು||೧||

ಧರಣೀಶ ಬಂದು ಹೋಗೊಂದು ಮಾತುಂಟೆಂದು
 ಕರೆದು ನಿನ್ನಂ ನಂಬಿ ನಾನು ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ವು
 ಭರದೊಳುಯದೆ ಹೋದಡೆಲೆ ಮರುಳೆ ನಿನಗೆಲ್ಲಿಯರಸುತನವೆಂದು ಮೀಱಿ
 ಪುರದ ಬಾಗಿಲ ಬಲಿದು ಗವನಿಗೊಂಡಬ್ಬರಿಸಿ
 ಪರಿಜನಂ ಕಲುಗುಂಡ ಕಱಿಯದಿರರೆನ್ನನೊ
 ಯ್ಪರಿಸಿ ಸರ್ವವನ್ನೊಪ್ಪುಗೊಟ್ಟು ಹೋಗೆಂದಡವನಿಪನದನೊಡಂಬಟ್ಟನು||೨||

ನಡೆ ರಥವನೇಱಿಕೊಳ್ಳೊಲ್ಲೆನೇಕೊಲ್ಲಿ ಪರ
 ರೊಡವೆಯೆನಗಾಗದೇಕಾಗದಾನಿತ್ತೆನಿ
 ತ್ತಡೆ ಕೊಳಲುಬಾರದೇಂಕಾರಣಂ ಬಾರದೆಮಗಂ ಪ್ರತಿಗ್ರಹ ಸಲ್ಲದು
 ಕಡೆಗೆ ನಿನ್ನೊಡವೆಯಲ್ಲವೆಯಲ್ಲವೇಕಲ್ಲ
 ಕೊಡದ ಮುನ್ನೆನ್ನೊಡವೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಳಿಕೆನಗೆಲ್ಲಿ
 ಯೊಡವೆಯೆಂದರೆ ದಾನಿಗಳ ಬಲ್ಲಹನು ಮುನಿಯೊಡನೆ ಸೂಳ್ನಡಿಗೊಟ್ಟನು||೩||

ಎನಗರಸುತನಮಾದುಹೋಗಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ
 ಮುನಿಗಾದುದಾತನಂ ಕಂಡು ಕಾಣಿಕೆಯನಿ
 ತ್ತನುದಿನಂ ಬೆಸಕೈವುದೆನಲೊಲ್ಲೆವೆನಲು ಬೋಧಿಸಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ
 ಜನವ ಕಾಣಿಸಿ ಕಾಣಿಕೆಯ ಕೊಡಿಸಿ ಹಿಂದುಗೊಂ
 ಡಿನಕುಲಲಲಾಮನೆಯ್ತಂದು ಪುರಮಂ ಪೊಕ್ಕು
 ಮನದೊಳುತ್ಸವದ ಹೆಚ್ಚುಗೆಯಳಿದು ನಿಂದ ಮಂದಿಯ ನೋಡುತಂ ನಡೆದನು||೮||

– ರಾಘವಾಂಕ

ರಾಘವಾಂಕ

ಕವಿ ರಾಘವಾಂಕನ ವಾಸ್ತವ ಹಂಪೆ. ಈತ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಸ್ವಾಮಿಯ ಭಕ್ತ. ಹರಿಹರಕವಿಯ ಸೋದರಳಿಯ. 'ಚತುರ ಕವಿರಾಯ ಹಂಪೆಯ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನವರಸುತ' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ರಾಘವಾಂಕನ ತಂದೆ ಮಹಾದೇವ ಭಟ್ಟ. ತಾಯಿ ರುದ್ರಾಣಿ. ಇವನ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ ೧೧೬೫ ಎಂದು ಕವಿಚರಿತೆಕಾರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕವಿಯು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯ, ಸೋಮನಾಥ ಚಾರಿತ್ರ, ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚಾರಿತ್ರ, ಶರಭ ಚಾರಿತ್ರ, ಮತ್ತು ಹರಿಹರ ಮಹತ್ವ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಷಟ್ಪದಿ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಈ ಕವಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ರಾಘವಾಂಕನಿಗೆ ಷಟ್ಪದಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ಉಭಯಕವಿ ಕಮಲರವಿ, ಕವಿಶರಭಭೇರುಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿವೆ. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯವು ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ.

- ❑ ಈ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಂಭಾಷಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ❑ ಚಿತ್ರರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವ ನಿಮ್ಮ ಸಹಪಾಠಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ಭಾಗವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಚಿತ್ರಕತೆಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಿ.
- ❑ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ಸತ್ಯಪರಿಪಾಲನೆಗಾಗಿ ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ನಿಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ದಾನಮಾಡಿ ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿಯಾದನು. ಹೀಗೆಯೇ ನಿಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪುರಾಣವನ್ನು ಓದಿ, ಓದಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಮುನಿರಕ್ಕಸಂ' ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಮುನಿಯನ್ನು ರಕ್ಕಸನೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ಇತರ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಓದಿದ ಇತರ ಕಾವ್ಯಭಾಗಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಈ ಕಾವ್ಯಭಾಗವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಕಾವ್ಯವಾಚನ, ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

5

ಭಾಷಾ ವೈಶಾಲ್ಯ

ಕನ್ನಡ ಪದಗೋಳು

ಯೆಂಡ ಯೆಡ್ಡಿ ಕನ್ನಡ ಪದಗೋಳು
ಅಂದ್ರೆ ರತ್ನಂಗ್ ಪ್ರಾಣ!
ಬುಂಡೇನ್ ಎತ್ತಿ ಕುಡುದ್ಬಟ್ಟಾಂದ್ರೆ
ತಕ್ಕೋ! ಪದಗಳ್ ಬಾಣ

'ಕನ್ನಡ್ ಪದಗೋಳ್ ಆಡೋಡ್ಲೆಲ್ಲ
ನಿಲ್ಲೀಸ್ ಬುಡಬೇಕ್ ರತ್ನ!'
ಅಂತ ಔನ್ ಏನಾರ್ ಅಂದ್ರೆ-ದೇವ್ರ್ ಆದ್ರ್ ಏನು!
ಮಾಡ್ತೀನ್ ಔನೆ ಖತ್ನ!

ಆಗ್ಗೆ ಮಾಡೋ ಐಗೋಳ್ ಎಲ್ಲಾ
ದೇವ್ರೆ ಆಗ್ಗೆ-ಎಲ್ಲ!
ಕನ್ನಡ ಸುದ್ದೀಗ್ ಏನ್ನ ಬಂದ್ರೆ
ಮಾನಾ ಉಳಸಾಕಿಲ್ಲ!

ನರಕಕ್ಕ ಇಳ್ಳಿ ನಾಲ್ಗೆ ಸೀಳ್ಳಿ
ಬಾಯಿ ಒಲಿಸಾಕಿದ್ರೂನೆ
ಮೂಗ್ಗಲ್ ಕನ್ನಡ್ ಪದವಾಡ್ತೀನಿ!
ನನ್ ಮನಸನ್ನ ನೀ ಕಾಣೆ!

ಯೆಂಡ ವೋಗ್ಗೆ! ಯೆಡ್ಡಿ ವೋಗ್ಗೆ!
ಎಲ್ಲಾ ಕೊಚ್ಚೊಂಡು ವೋಗ್ಗೆ!
ಪರ್ಪಂಚ್ ಇರೋ ತನಕ ಮುಂದೆ
ಕನ್ನಡ್ ಪದಗೋಳ್ ನುಗ್ಗೆ!

- ಜಿ.ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ

- ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಕವಿ ಅಭಿಮಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿಯ ಕನ್ನಡಾಭಿಮಾನದ ಕುರಿತು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಕ್ಷರಗಳೂ ಕಂಪ್ಯೂಟರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಬೈನರಿ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಬೈನರಿ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಸಿ.ಪಿ.ಯು. ಸಂಸ್ಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಸೂಚನೆಗಳು ಔಟ್‌ಪುಟ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಭಾಷೆಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಈ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸಂಕೇತಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಾಗಿ ಯಂತ್ರ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಇಂದು ಹೊಸ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳನ್ನೂ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನೋಂದಣಿ ತಂತ್ರಾಂಶ, ಗ್ರಂಥಾಲಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಾಂಶ, ಕಛೇರಿ ತಂತ್ರಾಂಶ, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ವ್ಯವಹಾರ ತಂತ್ರಾಂಶ, ಸಂಬಳದ ಬಿಲ್ಲು ತಂತ್ರಾಂಶ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳ ವಹಿವಾಟಿನ ತಂತ್ರಾಂಶ, ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ತಂತ್ರಾಂಶ, ಅಂತರ್‌ಜಾಲ ಪತ್ರ-ಪತ್ರಿಕೆ ತಂತ್ರಾಂಶ, ಕನ್ನಡದ ಅಂತರ್‌ಜಾಲ ಪತ್ರಿಕೆ, ವಿಶ್ವಕನ್ನಡ ಮುಂತಾದವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ನೆರವು ನೀಡುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್‌ಗಳಾಗಿವೆ.

ಕಂಪ್ಯೂಟರಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಸರಳವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬಹುದಾದ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳೆಂದರೆ ನುಡಿ, ಬರಹ, ಕೆ.ಪಿ.ರಾವ್, ಶಬ್ದರತ್ನ ಇತ್ಯಾದಿ. ಟೈಪಿಂಗ್ ಬರದವರೂ ಕೂಡಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು. ಶಬ್ದರತ್ನದ ವಿಶೇಷತೆ ಎಂದರೆ ಇದು ಕನ್ನಡ-ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ದ್ವಿಭಾಷಾ ಆವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗುವಂತೆ ಹೊಂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ a=ಅ, A=ಆ, k=ಕ, K=ಖ, b=ಬ, B+A=ಭಾ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದು ಅಲ್ಲದೆ ಅರ್ಕ, ಇಳಿ, ಒತ್ತು, 'ಇ', 'ಔ' ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೀಲಿಗಳಿವೆ.

ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರಿಗೆ ಅಳವಡಿಸುವಲ್ಲಿ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆನ್ನುವವರಿಗೆ ಈ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್‌ಗಳು ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡದ ಖ್ಯಾತ ಬರಹಗಾರ ಅನಕೃ ಅವರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ 'ಕ' ಬರಹವನ್ನು ಕೆಪಿರಾವ್ ಅವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡೂ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟಿವೆ. ಕನ್ನಡದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವು ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಕ ಜಾಲದಲ್ಲಿ (ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್) ಬಿಡಲಾಗಿರುವ ಇವು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲ ಕಲ್ಪತರುಗಳಾಗಿವೆ. 'ಕ-ಬರಹದ' ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆವೃತ್ತಿ 'ಬ-ಬರಹ'. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಣಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಳೆ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಕನ್ನಡದ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿ ಗಣಕಯಂತ್ರವನ್ನು ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ ತಾಕತ್ತನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಕ ಮತ್ತು ಬ ಬರಹ-ಗಳು ತುಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಕೈಬರಹಗಳನ್ನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಓದಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಈ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು ಸಂಜೀವಿನಿಯಾಗಿವೆ. ನೇರವಾಗಿ ಗಣಕ ತೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಟೈಪಿಂಗ್ ಬರುವ ಯಾರಾದರೂ ಗಣಕದ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗಣಕಯಂತ್ರದ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ತೆರೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀವು ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಆಂಗ್ಲ ಅಕ್ಷರಗಳು ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳಾಗಿ ರೂಪ ತಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಗಣಕಯಂತ್ರದ ಚೋದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಬಾರದವರೂ ಕನ್ನಡದ ಬರವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚಾರಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬ-ಬರಹದ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಓದಬಲ್ಲ ಮಲ್ಟಿಮೀಡಿಯ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್‌ನ್ನು ರೂಪಿಸಿರುವುದು ಬ-ಬರಹದ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪ ಪಡೆದಿರುವ ಈ ಬ-ಬರಹ ಕನ್ನಡ ಅಳವಡಿಕೆ ಸಾಧನ ಡಿಟಿಪಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಸಂವಹನ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ನೀಡಿದೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

– ಸಂಗ್ರಹ

- 'ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಫಲಪ್ರದವಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಆಲೋಚನೆ ನಡೆಯಬೇಕು' – ಎನ್ನುವ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮಾತಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ಲೇಖನವೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಿ.
- 'ನುಡಿ' ಅಥವಾ 'ಬರಹ' ತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಗಣಕ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿರಿ.
- ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಹಾಯಕವೇ? ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಕನ್ನಡಾಂಬೆಯ ಹಿರಿಮೆ

೧

ಕನ್ನಡವನುಳಿದೆನಗೆ! ಅನ್ಯ ಜೀವನವಿಲ್ಲ
ಕನ್ನಡವೆ ಎನ್ನುಸಿರು! ಪೆತ್ತೆನ್ನ ತಾಯಿ
ಕನ್ನಡವೆ ಧನಧಾನ್ಯ! ಕನ್ನಡವೆ ಮನೆಮಾನ್ಯ
ಕನ್ನಡವೆಯೆನಗಾಯ್ತು! ಕಣ್ಣು ಕಿವಿ ಬಾಯಿ

೨

ಕನ್ನಡದ ಸವಿಮಾತು! ಮನ್ನಣೆಯ ಪಳಮಾತು
ಕನ್ನಡ ಸರಸ್ವತಿಯು! ನವ ಕಲ್ಪಲತೆಯು
ಕನ್ನಡದ ವರಚರಿತೆ! ವಿಮಲ ಗಂಗಾಸರಿತೆ
ಕನ್ನಡದ ಸಿರಿಪೆಂಪು! ಎನಗೆ ನರುಗಂಪು

- ಪದ್ಯದ ಆಶಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿರಿ.
- ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ಕವಿತೆಗಳ ಸಾಲುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರ ತಯಾರಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರಿ.
- 'ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾವೇ ಉಳಿಸಬೇಕು, ಬೆಳೆಸಬೇಕು' ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನೀವು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿರಿ.
- 'ಕನ್ನಡಾಂಬೆಯ ಹಿರಿಮೆ' ಕವನವನ್ನು ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಸಿ, ಕಂಪ್ಯೂಟರಿನಲ್ಲಿ ಟೈಪುಮಾಡಿ, ದೃಶ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಕಲನ ಮಾಡಿರಿ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ: ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ

ಕರ್ನಾಟಕದ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ನೀಲಗಿರಿಯಿಂದ (ಉದಕಮಂಡಲ) ಆರಂಭಿಸಿ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ನಿಜಾಮಬಾದ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಬೋಧನ್ ಪಟ್ಟಣದವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಜನರ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಲಿದಾಡುತ್ತದೆ. ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಆಂಧ್ರಗಳ ಗಡಿಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವದ ಮೇರೆಗಳಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆ ಸಂದರ್ಶಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೆ, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನರಾಡುವ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಕೇಳಿ ಅಭ್ಯಾಸವಾದ ಜನಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉದ್ದಗಲಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇದೇ ತರಹದ ಭಾಷೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಂದು ಹೊಸ ಅನುಭವದ ಅರಿವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. 'ಊರಿಗೊಂದು ಭಾಷೆ' ಯೆಂಬಂತೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಭೇದಗಳು ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಜನರೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸುವಾಗ ಆ ಜನ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಲೀಸಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಸಂಕೋಚಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ ಸ್ವಚ್ಛ ಕನ್ನಡ; ನಮ್ಮದು ಬಗ್ಗಡ ಕನ್ನಡ, ಮೋಟು ಕನ್ನಡ-ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡವಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಧಾರವಾಡ ಕಡೆ ಜನ ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ನಂಜನಗೂಡು, ಕುಷ್ಟು, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬೀದರ್ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕನ್ನಡಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಭೇದವನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಕೂಡ ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ "ನೀವು ಬೆಂಗಳೂರವರು ಕಂಡ ಹಾಂಗೆ ಕಾಣಿಸ್ತೀರಿ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಡುವ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಜನ ಇವನು ತಮ್ಮ ಊರವನಲ್ಲವೆಂದೂ ಬೇರೆ ಊರವನಿರಬೇಕೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಭೇದಗಳ ಒಂದು ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಇಲ್ಲಿ ಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭೇಟಿಯಾದೀನು? ಕಂಡ್ರೇನು?—ಎಂಬ ಅರ್ಥ.

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಜಗ್ಗಿ ಒದ್ದಕ್ಕ ಹತ್ಯಾನ್' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆ 'ಜೋರಾಗಿ ಕಿರಿಚುತ್ತಾನೆ' ಎಂದೂ ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ 'ಜೋರಾಗಿ ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ' ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ 'ಅವನನ್ನು ಬಾಳ ಜೋರು ಮಾಡಿದ' ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 'ಅವನನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತಗೊಂಡ' (He took him to task) ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಆಗಾಗ ಕೇಳಬಹುದು.

ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆ 'ನಾವು ಬೆಳಗಿನ ಉಪಾಹಾರ (ಟಿಫಿನ್) ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಜಾರಿಗೆ ಹೋಗೋಣ' ಎಂದರೆ ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ 'ನಾವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಿಂಡಿ ತಿಂದು ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗುವ' ಎಂದೂ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಡೆ 'ನಾವು ಮುಂಜಾಲೆ ನಾಸ್ತಮಾಡಿ ಬಜಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ' ಎಂದೂ, ಚಿಂಚೋಳಿ ಬೀದರ್ ಕಡೆ 'ನಾವು ಮುಂಜಾನೆ ಫರಾಳ ಮಾಡಿ ಬಾಜಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಮು' ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಊಟಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುವ ರೂಢಿ ಇದ್ದರೆ ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಅನ್ನ ತಿಲ್ಲಕ್ಕ ಬರಿ', 'ಊಣು ಬರಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು ಕಡೆ 'ಅನ್ನ ಹಾಕಿ', 'ಅನ್ನ ಬಡಿಸಿ', 'ಅನ್ನ ಇಕ್ಕಿ' ಎನ್ನುವ ರೂಢಿಯಿದ್ದರೆ ಬೀದರ್ ಕಡೆ 'ಅನ್ನ ನೀಡಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆ ಕಾಫಿ ಅಥವಾ ಟೀ ಬಿಸಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಡೆ 'ಕಾಫಿ ಭಾಳ ಗರಮದ. ಚಾ ಶಾನ ಸುಡ್ಡದ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಸಲಾಗುವ ಒಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಸಾಧನವಾದ ಪೊರಕೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪರ್ಯಾಯ ಪದಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ ನೋಡಿ: ಕಸಬರಿಕೆ, ಹಿಡಿಸೂಡಿ (ಮಂಗಳೂರು), ವರಕೆ, ಪೊರಕೆ (ಮೈಸೂರು), ರಜಗೀಲು, ಸೊಡು (ಬೀದರ್), ಉಡುಗೋಲ, ಕಸಬರಿಗಿ, ಹಿಡಿ (ಬೆಳಗಾವಿ), ಬಾರಿಗೆ (ರಾಯಚೂರು), ಬೋರಿಗೆ (ಚಿಂಚೋಳಿ), ಕಸಬಳು (ನಂಜನಗೂಡು).

ಮಂಗಳೂರಿನ 'ಹರುವೆ ಸೊಪ್ಪು' ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 'ದಂಟಿನ ಸೊಪ್ಪು', ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ 'ರಾಜಗಿರಿ ಪಲ್ಯ'ವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆಯ ಗೆಣಸು (Sweet Potato) ಬೀದರಿನಲ್ಲಿ ರತ್ನಾಲಗಡ್ಡೆ ಅಥವಾ ರತ್ನಾಪುರಿ ಗಡ್ಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ನೆಲಗಡಲೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಕಡೆ ಭೂಮಿಕಾಯಿ, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆ ಕಡ್ಡೆಕಾಯಿ ಎಂದೂ ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಧಾರವಾಡಗಳ ಕಡೆ ಶೇಂಗ, ಸೇಂಗ ಎಂದೂ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಡೆ ಪಲ್ಲಿ, ಸೇಂಗ ಎಂದೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆಯ 'ಕಡ್ಲೆಪುರಿ'ಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಂಡಕ್ಕಿ', 'ಮಂಡಾಳ'ವೆಂದೂ, ಧಾರವಾಡ ಕಡೆ 'ಚುರಮುರಿ'ಯೆಂದೂ ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ 'ಹುರಿಯಕ್ಕಿ'ಯೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು ಆಯಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಬೀದರ್ ಕಡೆ 'ದೇವಿ ಆದದ್ದು ತಿಳಿಸಿರಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿಸಿರಿ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅದೇ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು 'ಸಿಡುಬು ಆದದ್ದು ತಿಳಿಸಿರಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪಡೆಯಿರಿ' ಎಂದು ಬರೆದಿದೆ.

ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆ 'ಶೀತವಾಗಿದೆ', 'ನೆಗಡಿಯಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೈದರಾಬಾದ್, ಬೀದರ್ ಕಡೆ 'ಸರ್ದಿ ಆಗ್ಯಾದ', 'ಥಂಡಿ ಆಗ್ಯಾದ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ 'ನನಗೆ ಸೌಖ್ಯವಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆ 'ನನಗೆ ಮೈಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ'ವೆಂದೂ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಡೆ 'ನನಗೆ ಮೈನೆಟ್ಟಿಗಿಲ್ಲ'ವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೀದರ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಉರಿಹೊಂಟದ' ಎಂದರೆ ಜ್ವರ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥ. ರಾಯಚೂರು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಜಡ್ಡಾಗದ' ಎಂದರೆ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬರ್ಥ.

'ಗಂಟು ಬೀಳು' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಭೇಟಿಯಾಗು/ಕಾಣು ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಬೀದರ್ ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಪೀಡಿಸು/ ಕಾಟಕೊಡು ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 'ಪುಕ್ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿ' ಎಂದರೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 'ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿ' ಎಂದೂ, ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ 'ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿ' ಎಂದೂ ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ "ನನಗೆ ಅವಸ್ತು ಇಲ್ಲ" ಎಂದರೆ 'ನನಗೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಅರ್ಥ. ಬೀದರ್ ಕಡೆ 'ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮಾಯ ಇರಲಿ' ಅಥವಾ ಸಾಂಗ್ಲಿ ಕಡೆ 'ಲೋಭ ಇರಲಿ' ಎಂದರೆ 'ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇರಲಿ' ಎಂಬ ಅರ್ಥ.

ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಕಡೆ ಮೋಟರ್‌ಸೈಕಲ್‌ಗೆ 'ಫಟ್‌ಫಟ' ಎಂಬ ಅನುಕರಣವಾಚಕ ಪದವನ್ನೇ ಬಳಸುವುದು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ 'ಕೊತ್ತಂಬ್ರಿ' ಎಂದರೆ ಕೊತ್ತಂಬ್ರಿ ಬೀಜ, ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಕೊತ್ತಂಬ್ರಿ' ಎಂದರೆ ಕೊತ್ತಂಬ್ರಿ ಸೊಪ್ಪು, ಕೊತ್ತಂಬ್ರಿ ಬೀಜ ಬೇಕಾದರೆ ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಹವೀರು' ಅಥವಾ 'ದನಿಯಾ' ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆಯ 'ಮೆಣಸು' (pepper) ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 'ಒಳ್ಳೆ ಮೆಣಸು'. ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆಯ 'ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ', ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ 'ಮೆಣಸು' ಹೀಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಹೋಗಬಹುದು.

- ಬಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್

- ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- 'ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವವು ಭಾಷೆಯ ಸ್ವಂತಿಕೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ?' ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಚರ್ಚಾಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.
- ಭಾಷಾ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಎರಡು ಘೋಷಣ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.

6

ವಿಶ್ವ ಶಾಂತಿ

ಮರಳಿ ಬಂದಾಗ

ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಪೀಟರ್ ಕ್ವಿಂಟೋ ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ವಾರ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿದ. ಆಗಲೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳು. ಪ್ರೇಗಾ ಉಪನಗರ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಇತ್ತು. ಅಂಕುಡೊಂಕಾದ ಮರದ ರಚನೆಗಳು, ಅವುಗಳ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವೇ ಕೊಳಕು ಮನೆಗಳು. ಜಲ್ಲಿಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸುರಿದ ಉದ್ದುದ್ದ ರಸ್ತೆಗಳು. ಮರಳಿನ, ಧೂಳಿನ ಸುಳಿ ಸುಳಿ ಎಬ್ಬಿಸುವ ಗಾಳಿ; ಸದಾ ಗಾಳಿಯೋ ಗಾಳಿ. ಸೇಂಟ್ ಪ್ರೋರಿಯನ್ ಗೋಪುರ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಲೆಯಾದ ಗೋಡೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಯುದ್ಧದ ನೆನಪು ತರುವಂತಿದ್ದವು. ಅಂದರೆ ಪ್ರೇಗಾದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಪ್ರಮುಖ ರಸ್ತೆ ಈಗ ಪೇಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸೈನಿಕ ಶಿಬಿರಕ್ಕೂ ಜಾಗ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಧಡೂತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಸೋವಿಯೆತ್ ಹುಡುಗಿಯರು ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಮಿಲಿಟರಿ ಟ್ರಕ್ಗಳು, ರಿಕ್ವಾಗಳು, ಜೀಪುಗಳು, ಹಿಂದೆಲ್ಲ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯಾಗಿದ್ದ ಈಗ ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಕಾರುಗಳು , ರಿಕ್ವಾಗಳು, ತಳ್ಳುಗಾಡಿಗಳು.... ಜನಜಂಗುಳಿ, ಸೋವಿಯೆತ್ ಪಡೆ, ಪದಾತಿದಳ ಶಾಲುಹೊದ್ದುಕೊಂಡ ಹೆಂಗಸರು, ಹಿಮದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮರದ ಬೂಟುಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟ ಮಹಿಳೆಯರು. ಗಂಟು ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ, ಪ್ರೋಲಿಶ್ ಸಿಪಾಯಿಗಳು.... ಎಲ್ಲರೂ ನದಿಯ ಆ ಕಡೆಯಿಂದಲೋ, ಇಲ್ಲ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದಲೋ ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆದು ತಂದಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ ಷರ್ಟುಗಳು, ಟೈರುಗಳು, ಸಾಮಾನು ಸರಂಜಾಮು, ಬಟ್ಟೆ ಬರೆ, ವೋಡ್ಯಾ, ಷರಾಯಿ, ರೇಡಿಯೋ, ಅರ್ಧ ಸುಟ್ಟುಹೋದ ಪುಸ್ತಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ, ಮಾರುವ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪಹರೆಯವರೂ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಈಗ ಈ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಾರರ ಉಪನಗರದ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದವು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಗಲಭೆ, ದೊಂಬಿ. ಟ್ರಕ್ಗಳು ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಡೆ ಅನೇಕ ಹುಡುಗರು ಗುಂಪುಗೂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಆ ಟ್ರಕ್ಗಳ ಡ್ರೈವರುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಅರಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. “ಇನ್ನೇನು ಹೊರಟಂತೆಯೇ! ಐದೇ ನಿಮಿಷ! ವಾರ್ಸಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಬರೀ ಇಪ್ಪತ್ತು....” ಪೀಟರನ ಡ್ರೈವರೂ ಶಪಿಸತೊಡಗಿದ್ದ. ವಾರ್ಸಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಗಳ ತುಂಬ ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತ ವಾಹನಗಳು. ಅವು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದವರೆಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸಾಗಿ, ನಂತರ ಧುತ್ತೆಂದು ನಿಂತು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಮತ್ತಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗ ಬೇಕಾದರೆ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಕಾಯಬೇಕೇನೋ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪೀಟರ್ ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತ. ಒಂದು ಟ್ರಕ್ನ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೀ ಟೈರುಗಳೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಸೋವಿಯೆತ್ ಸೈನಿಕನೊಬ್ಬ ಆ ಟ್ರಕ್ನ್ನು ಹುಚ್ಚುಹುಚ್ಚಾಗಿ ಹತ್ತಿ, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಜಾರಿಬಿದ್ದ. ಮತ್ತೆ ಮೇಲೆದ್ದು ಒಂದು ಟೈರನ್ನು ಕೆಳಗುರುಳಿಸಲು ನೋಡಿದ. ಕೊನೆಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಧೊಪ್ಪೆಂದು ಬಿದ್ದ ಆ ಟೈರು ಉರುಳು ಬಿಗಿಯುವಂತೆ ಅವನನ್ನು ಸುತ್ತವರಿಯಿತು. ಕೈಚಳಕವಿಲ್ಲದೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದು ನಗೆಪಾಟಲಿಗೀಡಾಗುವ ಕಳ್ಳನಂತೆ ಅವನೂ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿ ನೋಡಿದವರಲ್ಲಿ ನಗೆ ಉಕ್ಕಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿದಾಗ ನದಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ವಸಂತ ಕಾಲದ ತುಣುಕು ಮೋಡಗಳು. ಹಸಿರು ಬಯಲ ಮೇಲಿಂದ ತೇಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಗಾಳಿ. ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದ ಸೇತುವೆಯ ಕಂಬಗಳು. ಕೀರಲು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರುಚುತ್ತ ಕೆಸರಿನ ಮೇಲೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಡಲ ಹಕ್ಕಿಗಳು. ಆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಸೌಮ್ಯ ಪ್ರಭೆಯಲ್ಲಿ ತಗ್ಗು-ದಿಣ್ಣೆಗಳಂತೆ ರಾಶಿ ಬಿದ್ದ ಅವಶೇಷಗಳು ಕಾಣಿಸಿದುವು. ಯಾಕೋ ಅವುಗಳ ಬಣ್ಣ ನೋಡಿಯೇ ಪೀಟರನಿಗೆ ಕುದುರೆಯ ಮಾಂಸದ ನೆನಪಾಯಿತು. ಹುಚ್ಚು ವಿಚಾರ! ಅವನು ಕಣ್ಣು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ ತನಗೆ ಪರಿಚಯವಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಗುರುತು ಹಿಡಿಯಲು ನೋಡಿದ. ಊಹಾಂ, ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮನೆಗಳು, ಕುಸಿದುಬಿದ್ದ ಗೋಡೆಗಳು. ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅದೇ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಅಂತಸ್ತುಗಳ ಭವನ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅದರ ಹಿಂದೆ ಅದಕ್ಕಿದ್ದ ಭವ್ಯತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಮರದ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ದಾಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಸೋವಿಯೆತ್ ಸೈನಿಕರಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಆ ಸೇತುವೆ, ವಾಹನದ ಭಾರಕ್ಕೆ ಮಣಿದ ಆ ಸೇತುವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಿರುಗುಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ನದಿ ದಾಟಲು ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನದಿಯ ಆ ಬದಿಗೆ, ಎತ್ತರದ ಸ್ತಂಭಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಮರದ ಹಲಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರಗಳಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು; ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರ ದೊಡ್ಡ ಮುಖಗಳು. ಟ್ರಕ್ಕುಗಳು ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರುಕಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರನ್ನು, ಗಂಡಸರನ್ನು ಹೊತ್ತು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಮಾಯವಾದುವು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮರದ ಸಾಮಾನು, ಗಂಟು ಮೂಟೆ, ತೊಗಲಿನ ಪಟ್ಟಿ ಬಿಗಿದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು, ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವರು ಕಡಿದಾದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಗಜಿಬಿಜಿಯ ನಡುವೆ ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೀಟರನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದೆಂದೇ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ವಿಳಾಸವಿಲ್ಲ. ಪರಿಚಯದ ಮುಖಗಳಿಲ್ಲ. ಟೆಲಿಫೋನುಗಳಿಲ್ಲ.... ಅಷ್ಟೇಕೆ, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ರಸ್ತೆಗಳು 'ಇವೆ' ಎಂದೂ ಹೇಳುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜನ ನಡೆದಾಡಿ, ಮಿಲಿಟರಿ ವಾಹನಗಳು ಓಡಾಡಿ ಮೂಡಿಸಿದ ಸಣ್ಣ ಜಾಡುಗಳಷ್ಟೆ. ಜೀಪು ರಾಶಿಬಿದ್ದ ಭಗ್ನಾವಶೇಷಗಳ ಮೇಲೆ ಉರುಳಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ರಾಶಿ, ಎರಡು ಅಂತಸ್ತುಗಳ ಕಟ್ಟಡದಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಈಗ ಪೀಟರನ ಬಾಯೊಳಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಧೂಳು ನುಗ್ಗುತ್ತಿತ್ತು. ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಕಾದುಹೋದ ಹೆಣಗಳ ದುರ್ನಾತ. ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ತಾವು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಗಳು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಇನ್ನೂ ಎಳೆದು ಹಾಕದೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಬ್ಯಾರಿಕೇಡುಗಳು ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದುವು. ಪೀಟರ್ ಜೀಪಿನಿಂದಿಳಿದು ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಹೊರಟ.

ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಹೂತು ಹಾಸುಗಲ್ಲುಗಳೆಲ್ಲ ಎಗ್ಗಡದಿಗ್ಗಡವಾಗಿದ್ದುವು. ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಮೊಳೆ ಹೊಡೆದ ಮರದ ತಿಲುಬೆಗಳಿದ್ದುವು. ಜನ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಸೇರಿ ನೆಲ ಆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಮೂಗು, ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚುವ ಹಾಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹೆಂಗಸರು ಹಳ್ಳಗಳ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮೊಳಕಾಲೂರಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತು ಏನನ್ನೋ ಬಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೀಟರ್ ಕೂಡ ಒಂದು ಹಳ್ಳದ ಬಳಿ ನಿಂತ. ಕಂಡದ್ದೇನು? ಹಳತಾದ ಚಿಂದಿಯ ಮೂಟೆ. ಅಲ್ಲ, ಕೊಳೆತು ನಾರುತ್ತಿದ್ದ, ತುಂಬ ವಿಕಾರವಾಗಿದ್ದ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳ ದೇಹ. ಕಾಲದ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಇದ್ದದ್ದು ಕೂಡಲು ಮಾತ್ರ. ಆ ಹೆಂಗಸಿನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಗೆರೆಗಳು ಮೂಡಿದ್ದುವು; ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು. ಇನ್ನೇನು ಆ ಕಳೇಬರವನ್ನು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಎಳೆದು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಪೀಟರ್ ದುರ್ನಾತ ತಡೆಯಲಾಗದೆ ಸಿಗರೇಟಿನ

ಹೊಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡ.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಮೌನ. ಗಾಳಿ ಮಳೆಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಜರ್ಜರಿತವಾದ ಬಂಡೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾಣಿಸುವ ನೀಲಿ ಆಕಾಶ. ಪೀಟರ್ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿಯ ಸುಳಿವೂ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ. ತಾನು ಹಿಂದೆ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತ. ಮನೆಯೇನೋ ಇತ್ತು.ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೂಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬಾಂಬು ಬಿದ್ದು ಹಳ್ಳಗಳಾಗಿದ್ದವು. ತೋಟ ಇದ್ದ ಕಡೆ ಈಗ ಗೋರಿಗಳು. ಒಂದು ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಉಕ್ಕಿನ ಹೆಲ್ಮೆಟ್ ಇತ್ತು. ಅಂಗಳದ ನಡುವೆ ನಿಂತು ಮೇಲೆ ಭಣ ಭಣವೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಕಿಟಕಿಗಳ ಕಡೆ ನೋಡತೊಡಗಿದ. ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ತಗಡಿನ ಕೊಳವೆಯಿಂದ ಸುರುಳಿ ಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಹೊಗೆಯೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಒಳಗೆ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ! ವಾಲ್ಸರ್ ಪ್ರಾಣಿಯ ಹಾಗೆ ಪೊದೆ ಮೀಸೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಮುದುಕನೊಬ್ಬ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದವನು ಪೀಟರನ ಕಡೆ ಯಾವ ಕುತೂಹಲವೂ ಇಲ್ಲದೆ ನೋಡಿದ.

“ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದೋರೆಲ್ಲ ಏನಾದರು? ನೀವು ಇಲ್ಲಿನೋರೇ ತಾನೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಪೀಟರ್.

ಪೀಟರನಿಗೆ ತನ್ನ ತಾಯಿ ಇನ್ನೂ ಬದುಕಿದ್ದು, ವಾರ್ಸಾ ಬಳಿಯ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆಂದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲೂ ಪರಿಚಯದವರು ಅನೇಕರಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ತಾನು ದಿನನಿತ್ಯ ನೋಡಿ ಮಾತಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನ.

“ನಾನು ಹತ್ತನೆ ನಂಬರಿನವನು. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ನಂಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನೆಯಾಕೆಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು.”

ಮುದುಕಿ ಪೀಟರನ ಕಡೆಗೆ, ಅವನೊಂದು ಜೀವವಿಲ್ಲದ ವಸ್ತುವೇನೋ ಎಂಬ ಹಾಗೆ, ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದಳು. ಏನಾಗಿದೆ ಇವರಿಗೆಲ್ಲ? ಕುಸಿದುಬಿದ್ದು ಅಸ್ಥಿಪಂಜರವಾಗಿರುವ ಮನೆಗಳಂತೆಯೇ ಇವರೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಇವರೆಲ್ಲರದೂ ಸ್ಮಶಾನ ಮೌನ.

“ಮಿಸ್ಟರ್ ಕ್ರಾಹೇವ್‌ಸ್ಟ್ರಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾ? ಮೊದಲನೆಯ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರು?”

“ಕ್ರಾಹೇವ್‌ಸ್ಟ್ರಿ?” ಆಕೆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒದ್ದಾಡಿದಳು. “ಹೂಂ, ಅಂಥ ಹೆಸರಿನವರಿದ್ದು. ಆದರೆ ೧೯೩೯ರ ನಂತರ ಆತನ ಪತ್ತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಯಾರೋ ಹೇಳಿದ್ದ ಹಾಗಿತ್ತು.”

“ಗೋಂತಾರ್?”

“ಆಂ..... ಅವರನ್ನ ಬಲ್ಲೆ. ಪಾಪ, ಏನಾದ್ರೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹೆಂಡ್ತಿ ಮಕ್ಕಳಂತೂ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದು.....ಕೊಲೆ ಆದರು.”

“ಮಾರ್ತಿನಿಯಾಕ್ ಗೊತ್ತಾ ನಿಮ್ಮೆ?”

“ಒಹ್, ಆ ಮುದುಕನಾ? ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ. ಪೊಲೀಸೋರು ಅವನಿಗೋಸ್ಕರ ಹುಡುಕ್ತಾ ಇದ್ದು.”

“ಉಬ್ರಾನ್‌ಸ್ಟ್ರಿ ಮನೆಯೋರು?”

ಪೀಟರ್ ಈ ಉಬ್ರಾನ್‌ಸ್ಕಿಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಆಗಾಗ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಕೆಳ ಅಂತಸ್ತಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲೇ ಅವನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇತ್ತು. ಉಳಿಯ ಸದ್ದು, ಮರದ ವಾಸನೆ, ಹಲಗೆಯಮೇಲೆ ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೈಗಳು.... ಉಬ್ರಾನ್‌ಸ್ಕಿ..... ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ತುಂಬ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು. ಒಂದು ಹೊಸ ಮಾದರಿಯ ಮೇಜಿಗೋ ಕುರ್ಚಿಗೋ ಆರ್ಡರ್ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಜೊತೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಸೀಸದ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ನಾಲಗೆಯಿಂದ ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ದಪ್ಪ ದಪ್ಪ ಗೆರೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಉಳಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲವೇ ಗರಗಸದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಜೊತೆ ಹರಟುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಹಳ್ಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಪೂರ್ವ ಪ್ರಷ್ಯಾದ ದಟ್ಟ ಕಾಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೂದಲಂತೂ ರೇಶಿಮೆಯಂತಿತ್ತು. ಕಣ್ಣು ಅಚ್ಚಗಪ್ಪು. ಅವನ ಮೂವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಆಕೆಯದೇ ಹೋಲಿಕೆ. ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲ ಆಕೆ ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಟೀ ತಂದಿಟ್ಟು, ಸ್ವೆಟರೋ ಏನೋ ಹೆಣೆಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿ, ತಾವಿಬ್ಬರೂ ಹರಟುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಆಲಿಸುತ್ತಾ, ತನಗೂ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

“ಉಬ್ರಾನ್‌ಸ್ಕಿಯಾ? ಅದು ಹಳೆ ಕತೆ. ೧೯೪೦ರಲ್ಲೇ ಅವನನ್ನು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲೇ ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿದರು. ಅಷ್‌ವಿಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವನು ಸತ್ತ. ಇನ್ನು ಅವನ ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲಿನ ಎಷ್ಟೋ ಜನರ ಹಾಗೆ.... ” ಮುದುಕಿ ತಡೆದಳು.

“ಏನು, ಏನಾಯಿತು ಇಲ್ಲಿನವರಿಗೆ?”

ಆ ಮುದುಕಿ ನೆಲ ತೋರಿಸಿದಳು.

“ಈ ಮನೆ ಭದ್ರ ಇಲ್ಲ ಅಂತಿದ್ದು, ಬಾಂಬು ಬಿದ್ದೆ ಕಷ್ಟ ಅಂತ ಎಲ್ಲೂ ಹದಿನಾರನೇ ನಂಬರ್ ಮನೆಗೆ ಹೋದ್ದು. ಅದೇ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣ್ತಿದೆಯಲ್ಲ, ಆ ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯ ಮಾಳಿಗೆಗೆ. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ಬಾಂಬು ನೇರವಾಗಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಬಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರ ಸಮಾಧಿ ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ಈಗೂ ಅವರ ಹೆಣ್ಣುಗಳೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲೇ ಇವೆ. ಅವನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯೋರೂ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ತಿಂಗಳು ಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕೆ....”

ಪೀಟರ್ ರಸ್ತೆಯ ನಡುವೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ದೂರದಿಂದಲೇ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡಿದ. ಮುರಿದ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಮನೆ. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಅಲೆದಾಟದಲ್ಲಿ ಉಬ್ರಾನ್‌ಸ್ಕಿಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ತನ್ನ ಎದುರಿಗೇ ಬಂದು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಈಗ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂತು. ಅದು ದೀಪದ ಬೆಳಕು; ಮೌನವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಹೆಂಗಸಿನ ಚುರುಕು ನೋಟ; ವಿನಾಶ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ, ಜೀವಗಳ ಸಂಕೇತ. ಆಕೆಯ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳು. ಅವುಗಳ ನೋಟ-ಅದೇನು ಮನೆಯಿಂದ ತನಗೆ ಬಂದ ಸಂದೇಶವೇ? ಪ್ರೋಲೆಂಡಿನ ಸಂಕೇತವೇ? ತಾನು ವಾರ್ಸಾಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ಪೀಟರ್ ತನ್ನ ಮಿಲಿಟರಿ ಟೋಪಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು, ಸಾವಿಗೆ ತುತ್ತಾದ ಜನರ ಸಂಕಟದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಮೌನವಾಗಿ ನಿಂತ.

– ಚೆಸ್ಲಾ ಮಿಲೋತ್ಸ್

ಚೆಸ್ಲಾ ಮಿಲೋತ್ಸ್

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪೋಲಿಶ್ ಕವಿ ಚೆಸ್ಲಾ ಮಿಲೋತ್ಸ್. ೧೯೧೧ರಲ್ಲಿ ಲಿಥುವೇನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಇವನು ವಿಲ್ನಾದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ; ಕಿಂಗ್ ಸೆಫ್ಟಾನ್ ಬಾಟೋರಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಕಾನೂನು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆದ. ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆ ಪೋಲಿಶ್ ರಾಜ್ಯ ಬ್ರಾಡ್‌ಕ್ಯಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ. ೧೯೩೯ರಲ್ಲಿ ನಾಶ್ವೀಗಳು ತನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದಾಗ ಮಿಲೋತ್ಸ್ ಭೂಗತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ. ೧೯೪೬ರಿಂದ ೧೯೫೧ರ ವರೆಗೆ ಪೋಲಿಶ್ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್, ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ, ನಂತರ ವಾರ್ಷಾ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ. ಬೆರ್ ಕ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಯಾಲಿಪೋರ್ನಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಲಾವಿಕ್ ಭಾಷೆ - ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಎಮಿರಿಟಸ್ ಆಗಿರುವ ಮಿಲೋತ್ಸ್ ಸುಮಾರು ೧೨ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವರಿಗೆ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ೧೯೮೦ ರಲ್ಲಿ ಲಭಿಸಿತು. ಇಸಾ ವ್ಯಾಲಿ, ದಿ ಸೀಜರ್ ಆಪ್ ಪವರ್ ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ಕ್ಯಾಪ್ಟಿವ್ ಮೈಂಡ್, ದಿ ವಿಟ್ಟಿಸ್ ಆಫ್ ಪೋಯೆಟ್ರಿ ವೈಚಾರಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳು. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಎಸ್. ದಿವಾಕರರು ಅನುವಾದಿಸಿರುವರು.

- ❑ ಈ ಕಥೆಯ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ❑ ಯುದ್ಧಾನಂತರದ ವಾರ್ಷಾದ ಭೀಕರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ದೂರದರ್ಶನ ವಾಹಿನಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವರದಿಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಿ.
- ❑ 'ಯುದ್ಧದ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳು' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ಪ್ರಬಂಧವೊಂದನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- ❑ ಶಾಂತಿಯೊಂದೇ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರ
ಯುದ್ಧದಿಂದಲೇ ಜಗವದು ಅಂತ್ಯ

ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧದ ಭೀಕರತೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರುವ ಘೋಷಣ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಶಾಲೆಯ ಸೂಚನ ಫಲಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರಿ.

ನೇರ್ಪಿಂಗೆ ನೇರ್ಪುರ್ಗೊಳ್ಳದೆ ಮಾಣೆಂ

(ಕಥಾ ಸಂದರ್ಭ : ಶಲ್ಯ ಭೂಪತಿಯ ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ದಿವಸದ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶಲ್ಯನ ವಧೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೌರವ ಸೇನೆಗೆ ಸೋಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದ ರಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಜೆಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಭೀಷ್ಮರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭೀಷ್ಮರು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಧಾನದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಫಲವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾಗಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಹಟ ಹಿಡಿದಾಗ ಆ ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಂಡವರ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಾವೇ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಜಲಸ್ತಂಭನ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ ವೈಶಂಪಾಯನ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವಂತೆ ಹಿತೋಪದೇಶ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಕೌರವನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಯುದ್ಧಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗಾಗಿ ಪಾಂಡವರು ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇಹಿನವರ ಮೂಲಕ ವೈಶಂಪಾಯನ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಅಡಗಿರುವ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದ ಪಾಂಡವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಾರೆ. ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ, ಅರ್ಜುನ, ನಕುಲ, ಸಹದೇವರು ಕೌರವನನ್ನು ಮೂದಲಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಬರುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಭೀಮನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ನಂದಿಸಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾನೆ.)

ಗದ್ಯ : ಈ ಬೂತು ಎನ್ನ ಸರಂಗೇಳ್ವೊಡಲ್ಲದೆ ಪೊಳಿಮಡುವನಲ್ಲಂ ಇವಂಗಾನೆ ಬಲ್ಲಿನೆಂದು ಭೀಮಸೇನನುದ್ವಾಮ ಕೋಪಾಟೋಪವಿರಚಿತ ಬದ್ಧಭುಕುಟಿಯಾಗಿ.

ಭವದನುಜನರುಣಜಲಮಂ
 ಸವಿನೋಡಿದೆನಿತು ನಿನ್ನ ಬಲಜಲನಿಧಿಯಂ|
 ಸವಿನೋಡಿದೆನೀಕೊಳನಂ
 ತವೆಪೀರ್ದು ಬಟಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಸವಿಯಂ ನೋಟ್ಟಿಂ ||೧||
 ಸ್ವರಮಂ ಕೇಳಲೈನ್ನು-
 ಗ್ರರೂಪಮಂ ನಿಂದು ನೋಡಲಣ್ಯದೆ ಸಮರಾ|
 ಕರಮಂ ಬಿಸುಟ್ಟು ಕಮಲಾ
 ಕರಮಂ ಪೊಕ್ಕಲವೊ ಮರುಳೆ, ಬರ್ದುಕಲ್ ಬಗೆವಾ||೨||

ಜಳದೊಳ್ ಮೀನಿರ್ಪವೊಲ್ ನೀಂ ಕೊಳದೊಳೆ ಮುಟುಗಿದರ್ಕ್ಕಟಾ ಕೋಡಸೇಡಿಂ
 ಗೊಳಗಾದಯ್ ನಿನ್ನ ದುರ್ಯೋಧನವೆರ್ಸಗಿದು ಲಜ್ಜಾಕರಂ, ತೋಱಿದಯ್ನಿ-
 ನ್ನಳವಂ, ಚಿ: ಸತ್ತರೇಂ ಪುಟ್ಟರೆ, ಪೊಱಮಡು, ನೀಂ ಕಯ್ವುಗೊಳ್ ಕೌರವೇಂದ್ರಾ
 ಚಳವಜ್ರಂ ಬಂದನೀತಂ ಕುರುಕುಲ ಮಥನೋದ್ವೀಕರಂ ಭೀಮಸೇನಂ ||೩||

ಹರಿಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ವಂದಂದವಗಡಿಸಿದಹಂಕಾರಮೆಲ್ಲಿತ್ತೊ ಕೃಷ್ಣಾಂ-
 ಬರಕೇಶಾಕೃಷ್ಣಿಯಂ ಮಾಡಿಸಿದ ಮದಮದೆಲ್ಲಿತ್ತೊ ಕೌಂತೇಯರಂ ಮ-
 ಚ್ಚರದಿಂ ಕಾಂತಾರದೊಳ್ ತಿಱನೆತಿಱಿಪಿದ ಸೋರ್ಕಿಗಳೇನಾದುದೆಂದಾ
 ಕುರುವಂಶಾಧೀಶನಂ ಮೂದಲಿಸಿದನದಟಂ ಭೀಮನುದ್ಧಾಮ ಭೀಮಂ||೪||

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭೀಮನು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಗರ್ಜಿಸಲು—

ಆ ರವಮಂ ನಿರ್ಜಿತಕಂ—

ಠೀರವ ರವಮಂ ನಿರಸ್ತಘನರವಮಂ ಕೋ—

ಪಾರುಣನೇತ್ರಂ ಕೇಳ್ವಾ

ನೀರೊಳಗಿದುಂ ಬೆಮರ್ತನುರಗಪತಾಕಂ ||೫||

ಅಂತು ಬೆಮರ್ತುಮ್ಗಳಿಸಿ ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ಜಲಮಂತ್ರಮನೇನುಮಂ ಬಗೆಯದೆ ಕೋಪೋದ್ರೇಕಮನೆ ಬಗೆದು, ಸರೋವರದಿಂ ಪೊರಮಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿದಂ ಭೀಮನ್ ಎಂದು ಎಣ್ಣೆಸೆಯಂ ನೋಡುತ್ತೆ ನಿಜಭುಜಗದೆಯಂ ತೂಗುತ್ತಮಿದರ್ ದಂದಶೂಕಪತಾಕನ ಸೆರಗಿಲ್ಲದ ಮೆಯ್ಯಲಿತನಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ, ತಲೆಯಂ ತೂಗಿ, ನಿಜಭುಜಪ್ರತಾಪನಿರ್ಜಿತನಿಖಿಲಭೀಮಸೇನಂ ಕೌರವನಿದಿರ್ಗವಂದು

ನಿನ್ನನುಜನರುಣಜಲಮಂ

ಮುನ್ನಂ ತವೆಪೀದೋಡಂಜಿ ನೀಂ ಪುಗೆಕೊಳನಂ |

ಬೆನ್ನನೆ ಬಂದಾತಂ ಶೌ—

ರೋನ್ನತನೀಯಿದರ್ನಲೆ ಕೌರವಮಲ್ಲಂ||೬||

ಎಂದು ನೆಟನನುಂಟುಮಾಡಿ ಮೂದಲಿಸಿ ನುಡಿಯೆ ದುರ್ಯೋಧನಂ ಕ್ರೋಧಾನಲನಾಗಿ

ಎಸರನಿಡುವಕ್ಕಿಗರ್ಚುವ

ಬೆಸನಂ ಕಯ್ಣೆವ ಕಂಚುಗರ್ಚುವ ಬೆಸನಂ |

ಬೆಸನಕ್ಕುಂ ಮತ್ಸ್ಯನ ಬಾ—

ಣಸಿಗಂಗಾರಿತ್ತರೆಲವೊ ನಿನಗೀ ಬೆಸನಂ||೭||

ಪಿರಿಯಣ್ಣನ ನನ್ನಿಯನಾ

ದರದಿಂ ಕಾಯಲೈ ಪೆಱಿರ್ಗೆ ಬಾಣಸುಗೆಯ್ವೆಂ|

ಕುರುವಂಶಜ ಕೇಳ್ ನಿನ್ನೀ

ಶರೀರಮಾಂಸದೊಳೆ ಮರುಳ್ಳೆ ಬಾಣಸುಗೆಯ್ವೆಂ||೮||

(ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಭೀಮದುರ್ಯೋಧನರು ಪರಸ್ಪರ ಮುಟ್ಟಿಮೂದಲಿಸುತ್ತಿರಲು ಧರ್ಮರಾಯನು 'ದುರ್ಯೋಧನಾ, ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಯುದ್ಧಬೇಡ. ನೀನೇ ರಾಜನಾಗಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಕಿಂಕರರಾಗಿ ಇರುತ್ತೇವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಕೂಡಲೆ ಭೀಮನು 'ಐದು ಊರುಗಳನ್ನೇ ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪದವನು ಈಗ ತಮ್ಮಂದಿರೆಲ್ಲರೂ ಸತ್ತುಹೋದ ಬಳಿಕವೂ ಸಂಧಿಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆಯೇ?' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಭೀಮನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.)

ಇನತನಯನ ನೇರ್ಪಿಂಗಂ—

ಜುರ್ನನಂ ಮುಂ ಕೊಟ್ಟೆನ್ನೆ ತಮ್ಮನ ನೇರ್ಪಿಂ ||

ಗನಿಲಜನಂ ಕೊಟ್ಟೆಂ ಕಮ

ಲನಾಭ ನೇರ್ಪಿಂಗೆ ನೇರ್ಪುಗೊಳ್ಳದೆ ಮಾಣೆಂ||೯||

(ಭೀಮ ದುರ್ಯೋಧನರಿಗೆ ಯುದ್ಧವು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ)

ಕರಿಯಂ ನುಂಗಿ ಕಳಿಂಗನಂ ನೊಣೆದ ದರ್ಪಕ್ಕೊಂದುಗೊಳ್ ಮತ್ಸಹೋ
 ದರರಂ ಕೋಪದೆ ತಿಂದುದರ್ಕೆರಡುಗೊಳ್ ದುಶ್ಯಾಸನೋರಃ ಸ್ಥಳ
 ಕ್ಷರದಸ್ತ್ರಾಂಬುವನಾರ್ದು ಪೀರ್ದ ಮುಳಿಸಿಂಗಂ ಮೂಱುಗೊಳ್ಳೆಂದು, ಮ
 ತ್ಸರದಿಂದೋವದೆ ಪೊಯ್ದನೆತ್ತಿಗದೆಯಂ ದುರ್ಯೋಧನಂ ಭೀಮನಂ ||೧೦||

ಇದು ಲಾಕ್ಷಾಗೇಹದಾಹಕ್ಕೆದು ವಿಷಮ ವಿಷಾನ್ನಕ್ಕೆದಾನಾಡ ಜೂದಿಂ-
 ಗಿದು ಪಾಂಚಾಲೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆದು ಕೃತಕ ಸಭಾಳೋಕನ ಭ್ರಾಂತಿಗಿಂದೋ
 ವದೆ ಪೊಯ್ದಂ ಕಾಲ್ಗಳಂ, ತೋಳ್ಗಳನಗಲ್ಲರಮಂ, ಕೆನ್ನೆಯಂ, ನೆತ್ತಿಯಂ, ಕೋ
 ಪದಿನಯ್ದಂ ದುರ್ನಯಕ್ಕಯ್ಡೆಯನುರುಗದಾದಂಡದಿಂ ಭೀಮಸೇನಂ ||೧೧||

* * * * *

ಇಡೆ ತೊಡೆಯನುಡಿದು ನೆಟ್ಟನೆ
 ಕೆಡೆಯುತ್ತಂ ಕರ್ಚಿ ನೆಲನನಾದನೆಂತುಂ
 ಬಿಡೆನೆಂಬ ತೆರದೆ ಕುಲಗಿರಿ
 ಕೆಡೆವಂದದೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನಾಗಳ್ ಕೆಡೆದಂ||೧೨||

ರನ್ನ

ಈ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ರನ್ನ ಮಹಾಕವಿಯು ಬರೆದ 'ಸಾಹಸ ಭೀಮ ವಿಜಯ' ಅಥವಾ 'ಗದಾಯುದ್ಧ' ಎಂಬ ಹಳಗನ್ನಡದ ಚಂಪೂಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕವಿಯ ಊರು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮುದುವೊಳಲು. ಈತನು ಜೈನ. ಈತನ ಹಿರಿಯರು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳೆಗಾರರು. ರನ್ನನು ತನ್ನ ಆಶ್ರಯದಾತನಾದ ಇಱಿವಬೆಡಂಗ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯನನ್ನು ಭೀಮನೊಡನೆ ಅಭೇದ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ ಗದಾಯುದ್ಧ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿರುವನು. ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ನಾಟಕೀಯತೆಗಳು ಈ ಕಾವ್ಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು.

ಚಾಳುಕೃ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ತೈಲಪನು ರನ್ನ ಮಹಾಕವಿಗೆ 'ಕವಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ' ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ರನ್ನನ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ ೯೪೯. ಈತನು ಗದಾಯುದ್ಧವನ್ನಲ್ಲದೆ ಅಜಿತನಾಥ ಪುರಾಣ ಎಂಬ ಒಂದು ಜೈನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾವ್ಯವನ್ನೂ 'ರನ್ನಕಂದ' ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವನು. ಈತನು ಬರೆದಿರುವ 'ಪರಶುರಾಮಚರಿತ' ಮತ್ತು 'ಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಚರಿತ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

□ ಪದ್ಯಭಾಗದ ಪದಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಓದಿರಿ.

ಉದಾ: ಪೊರಮಡುವನಲ್ಲಂ - ಪೊರಮಡುವನ್ + ಅಲ್ಲಂ

ಭವದನುಜನರುಣ - ಭವತ್ + ಅನುಜನ + ಅರುಣ

ಅವರು ನನ್ನ ಅಜ್ಜಾನಕ್ಕೆ ನಕ್ಕು “ಪಿಂಡಿ ಎಂದರೆ ರಾವಲ್ಪಿಂಡಿ.ಅದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಪಿಂಡಿ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.” ಅವರ ಮಾತಿಂದ ನನಗೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

“ನಿಮಗೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು? ನೀವು ಚೆನ್ನೈಯವರಲ್ಲವೆ? ಎಂದೆ.

“ಇಲ್ಲ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ರಾವಲ್ಪಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ”

ಮುಂದಿನ ನಮ್ಮ ಕರಾಚಿಯಿಂದ ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದಿನ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ರೂಪಾ ಕಫೂರ್ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಈಗಿನ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ. ತಮ್ಮ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಭಾರತ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ವಿಭಜನೆಗೊಂಡ ನಂತರ ಚೆನ್ನೈಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಸ್ಥಳೀಯರನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಚೆನ್ನೈ ಈಗ ಅವರದೇ ಊರಾಗಿದೆ. ಅವರು ಉತ್ತಮ ತಮಿಳು ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲರು. ಓದಿ ಬರೆಯಬಲ್ಲರು, ಅಂತೆಯೇ ಪುಳಿಯೋಗರೆ, ರಸಂ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರದು ಎತ್ತಿದ ಕೈ.

ನಾವು ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ಸೇರಿದ ಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ಆತಿಥೇಯರು ಸುಂದರವಾದ ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನ ಗುಚ್ಚವನ್ನು ನೀಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ರೂಪಾ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ “ನೋಡಿ ಈ ಹೂವಿನ ಗುಚ್ಚ ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಊರಾಗಿದ್ದರೆ ಮನೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಹೂದಾನಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪರಸ್ಥಳದ ಹೋಟೆಲಿನ ರೂಮಿನಲ್ಲಿಡುವುದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಅಲ್ಲದೆ ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಸುಂದರವಾದ ಹೂಗಳು ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದೆ.

ನನ್ನ ಯೋಚನೆಯ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೂ ನಿಜವಾದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಅಂತರವಿತ್ತು. ನಾನು ಮುಂಬೈಯನ್ನು ಕರಾಚಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದೆ. ಅದು ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ದಿಲ್ಲಿಯಂತೆಯೇ ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ಇದೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ದಿಲ್ಲಿಗಿಂತ ತಂಪಾಗಿದ್ದಿತು. ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ತಾಣದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತಂಪಾದ ಹವಾಮಾನವಿದ್ದಿತು. ತಿಳಿಹಸಿರು ಹುಲ್ಲು, ಸುತ್ತಲೂ ಎತ್ತರವಾದ ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಉತ್ತಮವಾದ ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ ಅರಳಿ ನಿಂತ ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನ ಪೊದೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಕಲ್ಪಿಸಿರಲೇ ಇಲ್ಲ.

ರೂಪಾ ಕಫೂರ್ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದರು. “ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ಒಂದು ಹೊಸ ಪಟ್ಟಣ.

ನಮ್ಮ ಪಿಂಡಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ನಾನಿರುವಾಗ ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಉದ್ಯಾನಗಳು ರುಚಿಕರವಾದ ತರಕಾರಿಗಳು, ಶುದ್ಧವಾದ ಹವೆ ಮತ್ತು ನೀರು ಇದ್ದಿತ್ತು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ನಮಗಂತೂ ಸ್ವರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲಿದೆ ಅನಿಸಿತ್ತು.”

ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜ. ರಾವಲ್ಪಿಂಡಿ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ಎರಡು ಅವಳಿ ಪಟ್ಟಣಗಳು. ವಿಭಜನೆಯ ನಂತರ ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸರಕಾರಿ ಸೌಧಗಳು, ಆಗಲವಾದ ರಸ್ತೆಗಳು, ಶಾಪಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್, ನಯನ ಮನೋಹರ ಉದ್ಯಾನಗಳು ಕಣ್ಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಗುಲಾಬಿ ಹೂಗಳು ಗೊಂಚಲ ಗೊಂಚಲಾಗಿ ವಿಧವಿಧ ಬಣ್ಣದಿಂದ ತೋನೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಸೌಮ್ಯ ಸ್ವಭಾವದ ರೂಪಾ ಈಗ ವಾಚಾಳಿಯಂತೆ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮಗೆ ವೇಳೆ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಮೊದಲು ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ನೋಡಿ ನಂತರ ರಾವಲ್ಪಿಂಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ಎಂದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಣ್ಣ ಮಗುವಿನಂತೆ “ಇಲ್ಲ, ಮೊದಲು ಪಿಂಡಿಗೆ ಹೋಗೋಣ” ಎಂದು ಹಠ ಮಾಡಿದರು.

ನಾನು ಮರುಮಾತನಾಡದೆ ಅವರ ಕಾರನ್ನು ಹತ್ತಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ನಾಚುಗುಳಿತನವನ್ನು ಮರೆತು ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಏನೇನೋ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ “ನಾನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಐವತ್ತೇಳು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದೆನಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೇನೆ” ಎಂದರು.

“ಅದು ಸರಿ, ಹೇಗಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಸುಂದರ ಹೂವಿನ ಗುಚ್ಚ ಇದೆಯಲ್ಲ ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡೋಣ” ಎಂದೆ.

ಅವರು ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ನನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದರು. ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ನಿಂದ ಕಾರು ರಾವಲ್ಪಿಂಡಿಗೆ ಹೊರಟಿತು. ದಾರಿಯ ಎರಡೂ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಅವರು ಪ್ರವೀಣ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರು.

“ನೋಡಿ ರಸ್ತೆಯ ಎಡಬದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಹಳೇ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇದೆಯಲ್ಲ ಅದು ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಸಾಮಾನು ತಯಾರಿಸುವ ಸ್ಥಳ. ಹಿಂದೆ ಇದು ಊರ ಹೊರಗೆ ಇತ್ತು. ಇದರ ಒಡೆಯ ಶ್ರೀ ಕೇವಲ್ ರಾಮ್ ಸಹಾನಿ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಸ್ನೇಹಿತ. ನಾವೆಲ್ಲ ದೀಪಾವಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪೂಜೆಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆವು” ಎಂದು ಗಜಿಬಿಜಿ ಓಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷದ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿರದೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತರ ತರುಣಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕುವಂತೆ ರಸ್ತೆಯ ಎರಡೂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾನು ನಮ್ಮ ಕಾರಿನ ತರುಣ ಚಾಲಕನಿಗೆ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಲು ಹೇಳಿದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಕಾರು ಸದ್ದರ್ ಬಜಾರ್ ತಲುಪಿತು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಭವ್ಯವಾದ ಆದರೆ ಈಗ ಶಿಥಿಲವಾಗಿರುವ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ರೂಪಾ ಹೇಳಿದರು.

“ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಶಾಪಿಂಗ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜವಹಿರಿ ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿದ್ದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅತ್ತೆಯ ಗಂಡ ರತನ್ ಸೇರಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಪಾರ್ಟನರ್ ಮಕ್ಕೂಲ್ ಖಾನ್ ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಅಂಗಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಜನ ಖಾನ್ ಆಂಡ್ ಸೇರಿ ಚಿನಿವಾಲರ ಅಂಗಡಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನಕ್ಕೆ ಖಾನ್ ಸಾಬ್ ತುಂಬಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಮದುವೆಯ ಒಡವೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ

ನಾಚಿದರು. ಮತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಆ ಮರವನ್ನು ನೋಡಿ “ಓ! ಈ ಮಾವಿನ ಮರ ಎಷ್ಟೊಂದು ಮುದಿಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ?” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಅವರ ವಯಸ್ಸನ್ನೇ ಮರೆತಂತೆ ಇತ್ತು.

“ನಾನು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಕೈತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುವೆ” ಎಂದು ಹೋದರು. ನಾನು ಬೆಪ್ಪುತಕ್ಕಡಿಯಂತೆ ಆ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಆ ಮನೆಯ ನೇಮ್ ಪ್ಲೇಟಿನ ಕಡೆ ನೆಟ್ಟಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ‘ಡಾ| ಸಲೀಂ ಮತ್ತು ಡಾ| ಸಲ್ಮಾ, ದಂತ ವೈದ್ಯರು’ ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತು. ನಾನು ರೂಪಾರಂತೆ ಭಾವುಕಳಾಗದೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಮನೆಯೊಳಗಿಂದ ತರುಣ ದಂಪತಿಗಳು ಹೊರಬಂದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ವ್ಯವಹಾರ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಜಾಗೃತವಾಯಿತು.

ನಾನು ಅನುನಯದಿಂದ “ನಿಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ನಾವು ಈ ಕಾಂಪೌಂಡಿನ ಒಳಗೆ ಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮೆ ಇರಲಿ, ನಾವು ಭಾರತದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅರ್ಧ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆ ರೂಪಾರ ಸೋದರಮಾವನ ಮನೆ ಇದಾಗಿತ್ತಂತೆ. ಈಗ ಅವರು ಭಾವುಕರಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡವನ್ನೂ, ಇಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನೂ ನೋಡಲು ಹಿಂದಿನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದೆ.

ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ನಸುನಗುತ್ತಾ “ಅದಕ್ಕೇನಂತೆ, ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಾವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದು ತೋಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆತ್ತದ ಕುರ್ಚಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಎಳೆ ಬಿಸಿಲು ಹಿತವಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ತಾವೂ ಕುಳಿತರು. ಉಭಯ ಕುಶಲೋಪರಿ ಮಾತುಗಳಾದವು.

ಡಾ| ಸಲೀಂ ಹೇಳಿದರು “ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಭಾರತದ ಸೂರತ್‌ನವರಂತೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು ಸೂರತ್‌ವಾಲಾ ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ನಾನು ಒಂದು ಬಾರಿಯೂ ಸೂರತ್ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೊನೆಯ ದಿನದವರೆಗೂ ಸೂರತಿ ಘರ್ಸಾಣ, ಪಾರ್ಸಿ ಧನ್‌ಸಕ್, ಗುಜರಾತಿ ಖಾಕರ ಮತ್ತು ಡೋಕ್ಲಾ ನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.”

“ಈ ಮನೆಗೆ ನೀವು ಯಾವಾಗ ಬಂದಿರಿ ತುಂಬಾ ಹಳೆಯದಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

“ಹೌದು ಇದು ತುಂಬಾ ಹಳೆಯ ಮನೆ. ನಮಗೆ ಈ ಹಳೆಯ ಬಂಗ್ಲೆ ಮಾರಲು ಬಿಲ್ಡರ್ಸ್ ಕಡೆಯಿಂದ ತುಂಬಾ ಒತ್ತಡ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವೆಂದೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ” ಎಂದರು ಸಲ್ಮಾ.

“ಯಾಕೆ? ಇಂಥ ಹಳೆ ಮನೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಕೆಡವಿದರೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಬಹುದಲ್ಲವೇ?” ಎಂದೆ.

“ಅದು ನಮಗಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ವೈದ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ನಮಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನಮಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಸಾಯುವಾಗ ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಮಾರಬಾರದೆಂದು ನನ್ನೊಡನೆ ವಚನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸೂರತ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನೆ ಹೀಗೆ ಇದ್ದಿತ್ತಂತೆ. ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೆ ಈ ವ್ಯಾಮೋಹ ಬಿಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಾ ಪರಮ ದಯಾಳು. ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ಮನೆಯ ಅಲ್ಲಾಬಕ್ಷನ ಮಕ್ಕಳು ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದೋ ಮನೆಯನ್ನು ಮಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದು ಸಲೀಂ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಸಲ್ಮಾ ಎದ್ದು ನಿಂತು “ನಿಮಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಟೀ ಮಾಡಲೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರೂಪಾ ಹಿಂದಿನ ತೋಟದಿಂದ ತಿರುಗಿ ಬಂದರು.

ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಈ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಾಕ್ಯಾದರು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದೆ. ರೂಪಾ ಅವರಿಗೆ “ನಾನು ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಬರಬಹುದೇ? ಮನೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಲೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

“ಓ, ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನೋಡಿ. ನಾವು ಮನೆ ಕೊಂಡಾಗಿನಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬರೀ ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದ ಮನೆಯಲ್ಲವೆ, ನಿಮಗೆ ಇದರ ಅನೇಕ ಗುರುತು ಸಿಗಬಹುದು” ಎಂದರು.

ನಾನು ಮೂಕ ಕುರಿಯಂತೆ ರೂಪಾರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆ. ರೂಪಾ ಚಿಣಗಿ ಹಾವಿನಂತೆ ಒಳಗೆ ಜಿಗಿದರು. ವರಾಂಡದಲ್ಲಿರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಕೋಣೆಯನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ, “ ಇದು ನನ್ನ ತಾತನ ರೂಂ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಅವರು ಇಡೀ ಮನೆಯನ್ನು ಹದ್ದುಬಸ್ತಿನಲ್ಲಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಬಣ್ಣದ ಡಿಸೈನ್ ಇರುವ ಗಾಜು ಬೆಳಕಿಂಡಿಗೆ ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಾಬಕ್ಸನ ಚಾಚಿ ನಮಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿ ಹಳೇ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರೆಂದು ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಡ್ರೈ ಫ್ರೂಟ್ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.”

ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಮೊದಲನೇ ಮಹಡಿಗೇ ಹೋದವು. ಅಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲು ಮಾಳಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ “ಓ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಾವೆಲ್ಲ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರ ಮಕ್ಕಳು. ಮಾವನ ಮಕ್ಕಳು ಹೋಳಿಯಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಾಬಕ್ಸನ ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರ ಮಗ ಮೆಹಮೂದ್ ಗಾಳಿಪಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ....”

ರೂಪಾ ಪ್ರತಿ ಇಟ್ಟಿಗೆಗೆ, ಪ್ರತಿ ಕಲ್ಲಿಗೆ, ಪ್ರತಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ, ಪ್ರತಿ ಮೂಲೆಗೆ, ಪ್ರತಿ ಹೆಂಚಿಗೆ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವೇಳೆ ನೀರು ಹರಿದಂತೆ ಸೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದಿನ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ನೆನಪಾಗಿ ರೂಪಾರಿಗೆ “ ಇನ್ನು ಹೊರಡೋಣ” ಎಂದು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ನಾವು ಕೆಳಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಡಾ| ಸಲ್ಮಾ ಒಂದು ಕೈ ಚೀಲವನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಗಿರಿಸಿದರು. “ನಿಮಗೆ ತಿನ್ನಲು, ಕುಡಿಯಲು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ನಿಮ್ಮಂಥ ಹಿರಿಯರು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬರೀ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದೇ? ಖಂಡಿತ ಅಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಾ ನಡೆಸಿದರೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಭೇಟಿಯಾಗೋಣ. ಇನ್ ಷಾ ಅಲ್ಲಾಹ್” ಎಂದರು.

ನಾವು ಅವರ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಮೈನ್ ರೋಡ್‌ಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರು ಬಂದಾಗಿತ್ತು. ರೂಪಾ ತುಂಬಾ ಉಲ್ಲಸಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಸೋದರ ಮಾವನ ಮನೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಅವರ ಮನೆ ನಿಂತಿತ್ತೋ ಏನೋ. ಅವರೇ ಚಾಲಕನಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದರು.

“ಇಲ್ಲಿಂದ ಎಡಗಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲೊಂದು ಚೌರಾಹ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಲಗಡೆಗೆ ಒಂದು ಹಿರಿದಾದ ದಾರಿಯಿದೆ. ಎಡಗಡೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಂಪು ಇಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಡವೇ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ‘ಅಲ್ ಅಮೀನ್’ ಸ್ಕೂಲು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹೋದರೆ ಬಲ ತುದಿಯ ನಾಲ್ಕನೆ ಕಟ್ಟಡವೇ ‘ಜೀನಸ್ ಮತ್ತು ಮೇರಿ ಕಾನ್‌ವೆಂಟ್’ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಲಬದಿಗೆ ಹೊರಳಿದರೆ ರೋಡಿನ ಬದಿಗೆ ಕಾಣುವುದೇ ‘ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಬಾಯ್ಸ್ ಸ್ಕೂಲ್’.” ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಕಾಣುವುದೇ ‘ಈದ್ಲಾ ಮೈದಾನ್’ ಅದರ ಎದುರಿಗೆ ಐದು ಭವ್ಯವಾದ ಬಂಗಲೆ ಇದೆ. ಪ್ರತೀ ಮನೆಯ ನೆಲದ ಜಾಗ ಒಂದೊಂದು ಎಕರೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಮನೆ ಕೇವಲ್ ರಾಂ ಅವರದ್ದು. ಎರಡನೆಯದು ಮೆಹಬೂಬ್

ಖಾನ್‌ರ ಮನೆ, ಮೂರನೆಯದು ಸರ್ದಾರ್ ಸುಪ್ರೀತ್ ಸಿಂಗ್‌ರ ಮನೆ, ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಜೇಸುಟ್ ಬಿಷಪ್‌ರ ಮನೆ, ಐದನೆಯದೇ ನಮ್ಮ ಮನೆ.”

ರೂಪಾ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಭಾವುಕರಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಾಲಕ ಆ ಊರಿಗೆ ಹೊಸಬ. ಇವರ ಮಾತು ಆತನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತಿಳಿಯಿತೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾರು ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ವರ್ಣನೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸರಿಯಾಗಿತ್ತು. ‘ಆಲ್ ಅಮೀನ್ ಶಾಲೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೋಗುವುದು ಕಂಡಿತು. ಜೀಸಸ್ ಮತ್ತು ಮೇರಿ ಕಾನ್‌ವೆಂಟ್ ಈಗ ಲೋಯೇಲಾ ಕಾಲೇಜ್ ಆಗಿತ್ತು. ಗೌರ್ನ‌ಮೆಂಟ್ ಬಾಯ್ಸ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಈಗ ಡಿಗ್ರಿ ಕಾಲೇಜ್ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಈದ್ನಾ ಮೈದಾನ ಮಾಯವಾಗಿ ಶಾಪಿಂಗ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ರೂಪಾ ಹೇಳಿದ್ದ ಆ ಐದು ಬಂಗಲೆಗಳು ಮಾಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬ್ಯೂಟಿ ಪಾರ್ಲರ್, ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿ, ಹೋಟೆಲ್, ಶಾಪಿಂಗ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್‌ಗಳು ಗೀಜಗದ ಗೂಡಿನಂತೆ ಒಂದರ ತಲೆಮೇಲೊಂದು ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದುವು. ಅವನ್ನು ನೋಡಿ ರೂಪಾ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ ಮತ್ತು ಆತಂಕಗೊಂಡರು.

“ಮ್ಯಾಡಂ, ನೀವು ಹೇಳಿದ ರೋಡ್ ಇದೇಯೋ ಅಥವಾ ತಪ್ಪಿದೆಯೋ?” ಎಂದು ಚಾಲಕ ಕೇಳಿದ.

ರೂಪಾ ಆವೇಶದಿಂದ “ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ರೋಡ್ ನಾನು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಾರಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಂಚು ನನಗೆ ಪರಿಚಯವಿದೆ. ನೀವು ಈ ದಾರಿಗೆ ಹೊಸಬರಿರಬಹುದು ನಾನಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ಊರಿನ ದಾರಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮರೆಯುತ್ತೇನೆ? ಕಾರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ” ಎಂದರು.

ಚಾಲಕ ಕಾರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ನನಗಾಗಿ ದಾರಿ ಕಾಯದೆ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟ ಮಗು ತಾಯಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವಂತೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಅನರ್ಥ ರತ್ನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಹುಡುಕುವಂತೆ ರೂಪಾ ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಪರದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮೊಳಗೆ ತಾವು “ನಮ್ಮ ಮನೆ ಎರಡು ಅಂತಸ್ತಿನದು. ಅದರ ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರ ಬಲಗಡೆಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡದಾದ ಉದ್ಯಾನ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಈದ್ನಾ ಮೈದಾನ ನೋಡಬಹುದಿತ್ತು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆ ಪಿಂಡಿಗೆ ಬಂದು ಆ ಮನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಳಂತೆ. ಅದು ಈಗ ಹೇಗೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.? ಗೇಟಿನ ಬಳಿ ಹೊಸ ಸಿಮೆಂಟ್ ಹಾಕಿ ನೆಲಮಾಡಿದಾಗ ನಾನು ತಿಳಿಯದೇ ಕಾಲು ಊರಿದ್ದೆ. ಈ ಹಸಿ ಸಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಾಲ ಗುರುತ ಮೂಡಿತ್ತು. ಆಗ ನಮ್ಮಪ್ಪ ‘ಇದನ್ನು ಅಳಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಹುಟ್ಟಿರುವ ಹುಡುಗಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಹೊರ ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಅವಳ ನೆನಪಾದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಲಿ’ ಎಂದಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಯಾದರೂ ಹುಡುಕಬಲ್ಲೆ....”

ನನಗಾಗ ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಆ ಹಳೆ ಮನೆಯನ್ನು ಕೆಡವಿ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡ ಬಂದಿರಬೇಕು. ರೂಪಾಗಿಗೂ ಅದು ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು. ಮನುಷ್ಯ ಭಾವುಕನಾದಾಗ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣವೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ರೂಪಾರ ಕೈ ಹಿಡಿದು,

“ಇನ್ನು ಹೊರಡೋಣವೇ?” ಎಂದೆ.

ರೂಪಾ ಮಾತನಾಡದೆ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು. ನಮ್ಮೆದುರೇ ಇದ್ದ ಹೋಟೆಲನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಚೌಕಿದಾರರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ “ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಎಷ್ಟು ಸಮಯವಾಗಿದೆ?”

“ಕೇವಲ ಆರು ತಿಂಗಳು”

“ನೀವಿಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿನದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?”

“ಇಲ್ಲಿಂದ ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕೆಡವಿ ಈ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇದ್ದೇನೆ”

“ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಯಾವ ಕಟ್ಟಡವಿದ್ದಿತ್ತು?”

“ಓ, ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂತಸ್ತಿನ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಮನೆಯಿದ್ದಿತ್ತು.”

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರೂಪಾ ಮಧ್ಯೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ “ ಅದರ ಗೇಟಿನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತ್ತಿದ್ದವೇ? ಬಾಗಿಲು ಬಲಭಾಗಕ್ಕಿದ್ದಿತ್ತೇ?”

“ಹೌದು, ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತು ನನಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಾಗಿಲು ಮಾತ್ರ ಬಲಭಾಗಕ್ಕಿತ್ತು.”

“ಓ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ನನ್ನ ಮನೆ” ರೂಪಾ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರು.

ಚೌಕಿದಾರ ಎದ್ದು ನಿಂತು ನಮಗೆ ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳಿದರು.

“ಹೋಟೆಲ್ ಒಳಗೆ ಬನ್ನಿ. ನಾನು ನಮ್ಮ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಟ್ಟಡ ಹೊಸತಾದರೇನಾಯಿತು ನೆಲ ಅದೇ ಅಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ಮಾಲೀಕರು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಒಳಗೆ ಬಂದು ಟೀ, ಸಮೋಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ.”

ರೂಪಾ ಯಾವುದೇ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ನೆಲದ ಮಣ್ಣನ್ನು ತನ್ನ ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಾರನ್ನು ಏರಿದರು. ನಾನು ಚೌಕಿದಾರನನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತಾ ಕಾರನ್ನೇರಿದೆ.

ರೂಪಾ ಸ್ವಗತವಾಗಿ “ ಈ ಮಣ್ಣು ನನ್ನದು, ಈ ನಾಡು ನನ್ನದು. ತಲೆ ತಲಾಂತರದಿಂದ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೆವಲ್ಲ! ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಇಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿ ಬೂದಿಯಾದರು. ಈ ನೆಲ, ಈ ಗಿಡ, ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಈ ಪದ್ಧತಿ, ಆಹಾರ, ಗಾಳಿ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ನಾವು ಸುಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರೋ ಇದನ್ನು ಅರಿಯದವನೊಬ್ಬ ನಿರ್ಜೀವ ನಕಾಶೆಯ ಮೇಲೆ ಗೆರೆಯನ್ನೆಳೆದು ‘ಇದು ನಿಮ್ಮದ್ದಲ್ಲ ನೀವು ಹೊರಟುಹೋಗಿ’ ಎಂದನಲ್ಲ? ನಾವು ನಮಗೆ ಅಪರಿಚಿತವಾದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅವರ ಊಟ, ಉಪಚಾರ, ಭಾಷೆ ಕಲಿತು ಕಷ್ಟ ಪಡಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲ! ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ಗೆರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೇರೆ ಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿತಲ್ಲ! ನಮ್ಮ ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನಗಳು ಆ ಗೆರೆ ಎಳೆದವರಿಗೆ ಎಂದಾದರೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತೇ.....?”

ರೂಪಾ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಮಾತು ಹೊರಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಬಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಗುಲಾಬಿಯ ಹೂಗುಚ್ಚದ ಕಡೆಗೂ, ಡಾ| ಸಲ್ಮಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಚೀಲದಲ್ಲಿರುವ ಡ್ರೈ ಫ್ರೂಟ್ ಕಡೆಗೂ ಹೊರಳಿತು.

- ಲೇಖನದ ಪ್ರಧಾನ ಆಶಯಗಳು ಉತ್ತರವಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- ರೂಪಾ ಕಪೂರ್..... ತಮ್ಮ ನಾಚುಗುಳಿತನವನ್ನು ಮರೆತು ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಏನೇನೋ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು”

‘ಓ! ಈ ಮಾವಿನ ಮರ ಎಷ್ಟೊಂದು ಮುದಿಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ?’

“ಅವರು ಅವರ ವಯಸ್ಸನ್ನೇ ಮರೆತಂತೆ ಇತ್ತು”

ಒಬ್ಬ ವರ್ಷದ ರೂಪಾಕಪೂರರ ಈ ಲವಲವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣಗಳೇನೆಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಒಂದೇ ಗೆರೆಯ ಆಚೆ ಎಂಬ ಅನುಭವ ಕಥನದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಳಗಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ರಬೇಕಾದ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಕುರಿತಾದ ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಇ-ಮೇಲ್ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿರಿ.
 - ನನ್ನ ಸೋದರ ಮಾವ ಮೋತಿರಾಮ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತ ಅಲ್ಲಾಬಕ್ಷ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.
 - ನಿಮಗೆ ತಿನ್ನಲು ಕುಡಿಯಲು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮಂಥ ಹಿರಿಯರು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬರೀ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದೇ?”
 - ‘ಈದ್ಲಾ ಮೈದಾನ’ ಅದರ ಎದುರಿಗೆ ಐದು ಭವ್ಯವಾದ ಬಂಗಲೆ ಇದೆ. ಪ್ರತೀ ಮನೆಯ ನೆಲದ ಜಾಗ ಒಂದೊಂದು ಎಕರೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಮನೆ ಕೇವಲ್‌ರಾಮ್ ಅವರದ್ದು, ಎರಡನೆಯದು ಮೆಹಬೂಬ್ ಖಾನ್‌ರ ಮನೆ, ಮೂರನೆಯದು ಸರ್ದಾರ್ ಸುಪ್ರೀತ್ ಸಿಂಗ್‌ರ ಮನೆ, ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಜೇಸುಟ್ ಬಿಷಪ್‌ರ ಮನೆ, ಐದನೆಯದೇ ನಮ್ಮ ಮನೆ.
- ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮ, ಗೌರವಗಳಿವೆ - ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪ್ರವಾಸಕಥನದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿರಿ.

ಪದಕೋಶ

	ಅ		
ಅಂಗವಿಸು	- ಒಪ್ಪು, ಸಮ್ಮತಿಸು	ಅರಿದೊಡೆ	- ತಿಳಿದರೆ
ಅಂಘ್ರಿ	- ಪಾದ	ಅರುಣಜಲಮಂ	- ರಕ್ತವನ್ನು
ಅಂತರ್ಗತ	- ಒಳಗೊಂಡ	ಅಲರ್	- ಹೂವು
ಅಂಬು	- ನೀರು, ಬಾಣ	ಅಲ್ಲೆ	- ಅಲ್ಲವೆ
ಅಂಬೋಧಿ	- ಸಾಗರ	ಅವಗಡಿಸು	- ಅಪಮಾನಿಸು
ಅಕಟ, ಅಕ್ಕಟಾ	- ಅಯ್ಯೋ	ಅವನಿಪ	- ಅರಸ
ಅಕ್ಕರು	- ಅಕ್ಕರೆ, ಪ್ರೀತಿ	ಅವಾಕ್ಯಾಗು	- ಮಾತಿಲ್ಲವಾಗು
ಅಗಾಧ	- ಆಳವಾದ	ಅವ್ಯಾಜ	- ನಿಷ್ಪಪಟಿ
ಅಗ್ಗಳ	- ಶ್ರೇಷ್ಠ	ಅಶರಣ	- ದಿಕ್ಕು ತೋಚದ, ನಿರ್ಗತಿಕ,
ಅಗ್ರಭವ	- ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿದವನು, ಅಣ್ಣ		ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ
ಅಟ್ಟು	- ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ	ಅಸಡ್ಡೆ	- ಅಶ್ರದ್ಧೆ
ಅಡು	- ಅಡುಗೆ ಮಾಡು	ಅಸ್ತ್ರಾಂಬು	- ರಕ್ತ
ಅಣಗಿಸು	- ಮುಚ್ಚಿಡು, ಅಡಗಿಸು,	ಅಳವು	- ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಅಳತೆ,
	ಮರೆಮಾಡು		ಪರಾಕ್ರಮ
ಅಣ್ಮದೆ	- ಸಮರ್ಥನಾಗದೆ	ಅಳವೇ	- ಸಾಧ್ಯವೇ
ಅದಟು	- ಪರಾಕ್ರಮ	ಅಳಿಕುಳ	- ದುಂಬಿಗಳ ಸಮೂಹ
ಅನತಿ	- ಅತಿ ಇಲ್ಲದ, ಸ್ವಲ್ಪ	ಅಳಿಯು	- ನಾಶವಾಗು, ಇಲ್ಲವಾಗು
ಅನಲ	- ಬೆಂಕಿ	ಅಳಿರಿವ	- ಜೋರಾಗಿ ಶಬ್ದಿಸುವ
ಅನಾಮತ್ತು	- ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ, ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ		ಆ
ಅನಾವರಣ	- ಆವರಣವಿಲ್ಲದ	ಆಂ	- ನಾನು
ಅನಿತರೊಳ್	- ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ	ಆಕರ	- ಮೂಲ, ಸ್ಥಾನ, ಸಮೂಹ
ಅನಿಬರು	- ಅಷ್ಟು ಜನರು	ಆಕೃಷ್ಟಿ	- ಸೆಳೆಯುವಿಕೆ
ಅನಿಲಜ	- ವಾಯುಪುತ್ರ, ಭೀಮ,	ಆಜುಬಾಜು	- ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ
	ಹನುಮಂತ	ಆಟೋಪ	- ಅಬ್ಬರ
ಅನುದಿನ	- ದಿನನಿತ್ಯ	ಆತಂಕ	- ಕಳವಳ
ಅನುಪಮೆ	- ಉಪಮೆಯಿಲ್ಲದವಳು,	ಆತ್ಮಭವ	- ಮಗ, ತನಯ
	ಉತ್ಕೃಷ್ಟೆ	ಆನುವ	- ಎದುರಿಸುವ
ಅನುವರ	- ಯುದ್ಧ	ಆಪ್ಯಾಯ	- ಹಿತವಾದ
ಅನ್ಯಾಯಕಾರ	- ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದವನು	ಆಮಾಯಿಸು	- ಕೂಡಿಸು, ಶೇಖರಿಸು
ಅಪಾಂಗ	- ಕಡೆಗಣ್ಣು	ಆದುರ್	- ಆರ್ಭಟಿಸಿ
ಅಬ್ಬ	- ವರ್ಷ	ಆಲೋಕನ	- ನೋಡುವಿಕೆ
ಆಯ್ದುಂ	- ಐದೂ	ಆಸತ್ತು	- ಆಯಾಸಗೊಂಡು
ಅಯ್ದೆಡೆಯಂ	- ಐದುಭಾಗಗಳನ್ನು		ಇ
ಅರಸಿ	- ಪತ್ನಿ, ಹೆಂಡತಿ	ಇಕ್ಕು	- ಇಡು, ಹಾಕು
ಅರಸು	- ಹುಡುಕು, ರಾಜ	ಇತ್ತೆನು	- ಕೊಟ್ಟೆನು
ಅರಿದು	- ಆಗದು	ಇದಿಗೊಳ್ಳು	- ಎದುರುಗೊಳ್ಳು, ಸ್ವಾಗತಿಸು
		ಇನ	- ಸೂರ್ಯ

ಇನಕುಲ	- ಸೂರ್ಯವಂಶ
ಇಮೋಶನಲ್	- ಭಾವನಾತ್ಮಕ
ಇರ್ದನಲ್ಲವೇ	- ಇದ್ದನಲ್ಲವೇ
	ಈ
ಈವ	- ಕೊಡುವ
	ಉ
ಉಡಿದು	- ಮುರಿದು
ಉದಕ	- ನೀರು
ಉದ್ಧಾಮ	- ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಅತಿಶಯ
ಉದ್ಧತ	- ಸೊಕ್ಕಿದ
ಉನ್ನಂತ	- ಉನ್ನತ
ಉಪಶಮನ	- ಸಮಾಧಾನ, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು
ಉಮ್ಮಳಿಸಿ	- ಕಳವಳಗೊಂಡು
ಉರ	- ಎದೆ
ಉರು	- ದೊಡ್ಡ, ಶ್ರೇಷ್ಠ
ಊರೊಟ್ಟಿನ	- ಊರಿನ ಎಲ್ಲರ
	ಎ
ಎಗ್ಗಡಬಗ್ಗಡ	- ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ
ಎಣ್ಣೆಸೆ	- ಎಂಟು ದಿಕ್ಕು
ಎಮೆ	- ರೆಪ್ಪೆ, ಎವೆ
ಎಯ್ಯಂದು	- ಬಂದು
ಎರಗು	- ಬೀಳು
ಎರೆಮಣ್ಣು	- ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣು, ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ
ಎಸರು	- ಅನ್ನ ಬೇಯಿಸಲು ಇಟ್ಟ ನೀರು
ಎಸೆವ	- ಶೋಭಿಸುವ
	ಏ
ಏಂ	- ಏನು
ಏಗೈವೆ	- ಏನು ಮಾಡುವೆ
	ಐ
ಐತರು	- ಬರು
	ಒ
ಒಗ್ಗೂಟ	- ಒಂದೇಕೂಟ, ಒಂದು ಸೇರಿದ
ಒಟ್ಟೈಸಿ	- ಎದುರಿಸಿ
ಒಡಂಬಡು	- ಒಪ್ಪು
ಒಡಲು	- ಶರೀರ
ಒತ್ತರ	- ವೇಗ, ರಭಸ
ಒಪ್ಪುಗೊಟ್ಟು	- ಸಮರ್ಪಿಸಿ
ಒಳತೋಟಿ	- ಅಂತರಂಗದ ತುಮುಲ

	ಓ
ಓರಂತೆ	- ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಓವದೆ	- ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ, ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಿಂದ
ಓಳಿ	- ಅಖಂಡವಾದ ಸಾಲು, ಪಂಕ್ತಿ
	ಕ
ಕಂಠೀರವ	- ಸಿಂಹ
ಕಕ್ಕ	- ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ
ಕಕ್ಕಿ	- ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ
ಕಕ್ಕುಲಿತೆ	- ಚಿಂತೆ, ಕಳವಳ
ಕಣ್ಣೊಳಿಸು	- ಕಂಗೊಳಿಸು, ಶೋಭಿಸು
ಕನಕ	- ಸ್ವರ್ಣ, ಬಂಗಾರ
ಕನಲು	- ಕೋಪಗೊಳ್ಳು
ಕಬ್ಬಿಗ	- ಕವಿ
ಕಯ್ಲು	- ಆಯುಧ
ಕರಣ	- ಇಂದ್ರಿಯ
ಕರ್ಚಿ	- ಕಚ್ಚಿ, ತೊಳೆದು
ಕರ್ಚು	- ತೊಳೆ
ಕರ್ದುಕು	- ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಕುಕ್ಕು
ಕಱಿಯು	- ಸುರಿಸು, ಎಸೆಯು
ಕಲ್ಪಲತೆ	- ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಳ್ಳಿ
ಕವಡು	- ಕಪಟ
ಕಸುಗಾಯಿ	- ಮಾಗದ ಹಣ್ಣು
ಕಳವೆ	- ಭತ್ತ
	ಕಾ
ಕಾಂತಾರ	- ಕಾಡು
ಕಾಯ	- ದೇಹ, ಶರೀರ
ಕಾರ್ಯಭಾರಿ	- ನಡೆಸುವವರು
ಕಾರ್ಮುಕ	- ಬಿಲ್ಲು
ಕಾಲು	- ಕಾಲುವೆ
ಕಾಲ್ಗಳಂ	- ಕಾಲುಗಳನ್ನು
ಕಾಹಿನವರು	- ಕಾವಲುಗಾರರು
ಕೀನಾಶ	- ಯಮ
ಕೀರ	- ಗಿಳಿ, ಶುಕ
ಕುಂದದೆ	- ತಪ್ಪದೆ, ಬಿಡದೆ
ಕುಕ್ಕರಗಾಲು	- ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮುದುಡಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಭಂಗಿ
ಕುಟಿಲತೆ	- ಮೋಸ, ವಂಚನೆ
ಕುತರ್ಕ	- ನ್ಯಾಯವಲ್ಲದ ವಾದ
ಕುಲಗಿರಿ	- ಮುಖ್ಯವಾದ ಏಳು ಪರ್ವತ ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಕೃತಾಂತ	- ಯಮ	ಚಿಮ್ಮು	- ನೆಗೆಯು
ಕೃಷ್ಣೆ	- ದ್ರೌಪದಿ	ಚೂರ್ಣ	- ಹುಡಿ
ಕೆಡೆದಂ	- ಬಿದ್ದನು	ಚೇತೋಹಾರಿ	- ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ
ಕೆಡೆಯುತ್ತಾ	- ಬೀಳುತ್ತಾ	ಚೌರಾಹ	- ನಾಲ್ಕು ರಸ್ತೆಗಳು ಸೇರುವ ಜಾಗ
ಕೇಡು	- ಹಾನಿ, ನಷ್ಟ	ಜ	
ಕೊಂಪೆ	- ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳ ರಾಶಿ, ಕುಗ್ರಾಮ	ಜಮಾಯಿಸು	- ಒಟ್ಟು ಸೇರು
ಕೋಡು	- ಶೈತ್ಯ, ಚಳಿ	ಜರೆಯು	- ಬೈಯ್ಯು, ನಿಂದಿಸು
ಕೋದಂಡ	- ಬಿಲ್ಲು	ಜಲ್ಲಿಗೆ	- ಮಗಳು
ಕೋವಿದ	- ತಿಳಿದವ, ಜ್ಞಾನಿ	ಜವಹಿರಿ, ಜವಾಹಿರಿ	- ರತ್ನ ಖಚಿತ ಒಡವೆ
ಕೋಳುಗೊಳ್ಳು	- ಸೂರೆಯಾಗು, ಸೋತುಹೋಗು	ಜಳಕ	- ಸ್ನಾನ
ಕೌಂತೇಯರು	- ಕುಂತೀಪುತ್ರರು, ಪಾಂಡವರು	ಜೀನು	- ಕುದುರೆಯ ಬೆನ್ನವೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಕುವ ಚರ್ಮದ ಸಾಧನ
ಕೌರವಮಲ್ಲಂ	- ಕೌರವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಜಟ್ಟಿಯಾದಂತಹ ಭೀಮಸೇನನು	ಠ	
ಕ್ಷಪ್ತ	- ನಿರ್ಧರಿಸಿದ, ಗೊತ್ತಾದ	ಠೀವಿ	- ಗಾಂಭೀರ್ಯ
ಕ್ಷರತ್	- ಉಕ್ಕುತ್ತಿರುವ ಖ	ತಡಕು	- ಹುಡುಕು
ಖಿನ್ನತೆ	- ಮಾನಸಿಕ ನೋವು, ದುಃಖ	ತಡಿ	- ದಡ
ಖೂಳ	- ದುಷ್ಟ ಗ	ತಣ್ಣು	- ತಂಪು
ಗಜ	- ಅಳತೆಯ ಒಂದು ಮಾನ (ಮೂರು ಅಡಿ)	ತನಿ	- ಇನಿದಾದ, ಸವಿಯಾದ
ಗಡಣ	- ಸಮೂಹ	ತರಳೆ	- ಎಳೆಯ ಹುಡುಗಿ
ಗತ್ಯಂತರ	- ಬೇರೆಗತಿ	ತರಿ	- ಕೃಷಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭೂಮಿ
ಗಾಢ	- ಹೆಚ್ಚಾದ, ದಟ್ಟವಾದ	ತರು	- ಮರ
ಗಾರುಗೆಡಿಸು	- ತಿರಸ್ಕರಿಸು	ತವ	- ನಿನ್ನ
ಗುರುತರ	- ಪ್ರಧಾನವಾದ ಘ	ತಲಬಾಗಿಲು	- ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಬಾಗಿಲು
ಘನ	- ಮುಗಿಲು, ಭಾರವಾದ ವಸ್ತು, ಗಟ್ಟಿಯಾದುದು ಚ	ತವಕ	- ಕಾತರ
ಚಂಚು	- ಕೊಕ್ಕು	ತಳ್ಳೆ	- ಅಪ್ಪುಗೆ, ಆಲಿಂಗನ
ಚತುರಂಗ ಬಲ	- ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ರಥ, ಕಾಲಾಳುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸೇನೆ	ತಿತ್ತಿರಿದ	- ದಟ್ಟವಾಗಿರುವ, ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿರುವ
ಚಳ	- ಹೊಳಪು, ಚಂಚಲವಾದ	ತುದಿಗೋಡು	- ಉನ್ನತ ಶಿಖರ
ಚಿತ್ತವಿಸು	- ಆಲಿಸು	ತೆರಿದೆ	- ರೀತಿಯಲ್ಲಿ
ಚಿದ್ಭವ	- ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವ (ಮನ್ಮಥ)	ತೇಜಸ್ಸು	- ಘನತೆ, ಹೊಳಪು, ಸತ್ಯ
		ತೊಟ್ಟನೆ	- ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೆ
		ತೊಡವು	- ಆಭರಣ
		ತೊಡರು	- ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ತೊಡಕು
		ತೋಹು	- ತೋಪು, ಮರಗಳ ಸಮೂಹ ದ
		ದಂದಶೂಕ	- ಉರಗ
		ದಾಂಗುಡಿ	- ಉದ್ದವಾದ ಕುಡಿ, ಹಬ್ಬುವುದು
		ದಾಂಗುಡಿಯಿಡು	- ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹಬ್ಬು

ದಿನಕರ	- ಸೂರ್ಯ, ರವಿ	ಪರಿಕಿಸು	- ಪರೀಕ್ಷಿಸು
ದುಗುಡ	- ದುಃಖ, ಬೇಸರ	ಪರಿಚಿತ	- ಪರಿಚಯವಿರುವ
ದುರ್ನಯ	- ಕೆಟ್ಟ ರಾಜಕಾರಣ, ಕೆಟ್ಟನೀತಿ, ಅಪರಾಧ	ಪರಿಜನ	- ಸೇವಕರು
ನಂದನ	- ಮಗ, ತನುಜ	ಪರಿತಾಪ	- ಸಂಕಟ
ನಂದನೆ	- ಮಗಳು, ಕುವರಿ, ತನುಜೆ	ಪಲುಕು	- ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಮಾತಿನ ರೀತಿ
ನನ್ನಿ	- ಕೊಟ್ಟಮಾತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	ಪಲ್ವಲ	- ಸರೋವರ
ನಲ್ಲ	- ಗಂಡ, ಪತಿ, ಪ್ರಿಯತಮ	ಪಳಮಾತು	- ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾತು, ವೇದ
ನಾಗಾಲೋಟ	- ನಾಲ್ಕು ಕಾಲ ಓಟ, ವೇಗದ ಓಟ	ಪಾಡು	- ಸ್ಥಿತಿ, ರೀತಿ
ನಾರಿ	- ಬಿಲ್ಲಿನ ಹಗ್ಗ, ಹೆದೆ	ಪಿಂತೆ	- ಹಿಂದೆ
ನಿಕರ	- ಸಮೂಹ	ಪಿಕ	- ಕೋಗಿಲೆ
ನಿಖರವಾಗಿ	- ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ	ಪಿತೂರಿ	- ಒಳಸಂಚು
ನಿಖಿಲ	- ಶೇಷವಿಲ್ಲದ, ಸಕಲ	ಪೀರ್ದು	- ಹೀರಿ
ನಿರಸ್ತ	- ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ	ಪುಗೆ	- ಪ್ರವೇಶಿಸಲು
ನಿರಾವರಣ	- ಆವರಣವಿಲ್ಲದ, ತೆರೆದ, ಮುಚ್ಚಿಡದ	ಪುಟ್ಟಂ	- ಹುಟ್ಟನ್ನು
ನಿರೂಪ	- ಸಂದೇಶ	ಪುಲಿನ ಸ್ಥಲ	- ಹೊಳೆಬದಿಯ ಮರಳಿನ ಪ್ರದೇಶ
ನಿರೋಧ	- ಬಂಧನ, ಪ್ರತಿಬಂಧ	ಪೃಥ್ವಿ	- ಭೂಮಿ, ಇಳೆ, ತಿರೆ
ನಿಷ್ಕರುಣೆ	- ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದವ	ಪೆಸರ್ಗಿ	- ಹೆಸರಿಗೆ
ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ	- ನಿರ್ಧಾರ	ಪೊಕ್ಕು	- ಪ್ರವೇಶಿಸಿ
ನಿರ್ಜಿತ	- ಸೋಲಿಸಿದ	ಪೊಡವಿ	- ಭೂಮಿ, ಇಳೆ
ನಿಸೂರುಗಾರಿಕೆ	- ಸ್ವೈರ ವೃತ್ತಿ, ನಿಯೋಜನಾ ಭಾವ	ಪೊಪ್ಪು	- ಒಪ್ಪಿಗೆ, ಸಮ್ಮತಿ
ನಿಸ್ಸಾಳ	- ಒಂದು ಬಗೆಯ ಚರ್ಮವಾದ್ಯ	ಪೊಯ್ದುನ್	- ಹೊಡೆದನು
ನೀನರ	- ನೀನಾದರೂ	ಪೊರೆಯು	- ಸಾಕು, ರಕ್ಷಿಸು
ನೃಪ	- ರಾಜ, ಅರಸ	ಪೊಱಮಡು	- ಹೊರಡು
ನೃಪತಿ	- ಅರಸ, ರಾಜ	ಪ್ರಕಾರಾಂತದ	- ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಕಾರ
ನೃಪರೋಳಿ	- ರಾಜರ ಸಮೂಹ	ಪ್ರಕಾರಾಂತ	- ಪರೋಕ್ಷ
ನೆಱನಂ	- ಮರ್ಮಸ್ಥಾನವನ್ನು	ಪ್ರತಿಗ್ರಹ	- ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು
ನೆಱಪುರ್	- (ಕೊಲೆಯ) ಸೇಡು, ಮುಯ್ಯಿ	ಪ್ರಸ್ಥ ಭೂಮಿ	- ಪೀಠಭೂಮಿ
ನೊಣೆ	- ನುಂಗು, ಸಂಹರಿಸು	ಬಂದಾತಂ	- ಬಂದವನು
ಪಂಚಾಗ್ನಿ	- ಐದುವಿಧದ ಅಗ್ನಿ	ಬದ್ಧಭುಕುಟಿ	- ಗಂಟೆಕ್ಕಿದ ಹುಬ್ಬು
ಪತ್ತಿ	- ಪದಾತಿ, ಕಾಲಾಳು	ಬನ್ನ	- ಕಷ್ಟ, ತೊಂದರೆ
ಪದೆದು	- ಸಂತೋಷಗೊಂಡು	ಬರ್ದುಕಲ್	- ಬದುಕಲು, ಬಾಳಲು
ಪರಂತಪೆ	- ಶಿವೆ, ಪಾವತಿ, ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸುಡುವವಳು	ಬಲಜಲನಿಧಿಯಂ	- ಸೇನಾಸಾಗರವನ್ನು
		ಬಲುಗಾಹು	- ಬಲವಾದ ಕಾವಲು
		ಬಲ್ಲವಿಕೆ	- ಜ್ಞಾನ, ತಿಳುವಳಿಕೆ
		ಬಾವನ್ನ	- ಶ್ರೀಗಂಧ
		ಬಾಣಸುಗೆಯ್	- ಅಡುಗೆ ಮಾತು
		ಬಿ.ಎಜಿ	- ಬೇಚುಲರ್ ಆಫ್ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ (ಕೃಷಿ ಪದವಿ)

ಬಿಸಜ	- ತಾವರೆ, ಜಲಜ	ಮಹಲು	- ಸೌಧ
ಬಿಸುಟು	- ತೊರೆದು	ಮಾಣ್	- ಬಿಡು
ಬೂತು	- ಜಂತು, ಹೇಡಿ, ಪಿಶಾಚಿ	ಮಾದುಹೋಗಿ	- ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ
ಬೆಂಗೊಟ್ಟು	- ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಸೋತು ಹೋಗಿ	ಮಾರ	- ಮನ್ಮಥ
ಬೆನ್ನನೆ	- ಬೆನ್ನಹಿಂದೆಯೇ	ಮಾರ್ಯಾಕ	- ಮುಖದಲ್ಲಿ
ಬೆಮರ್ತನ್	- ಬೆವರಿದನು	ಮಾರ್ಬಲ	- ಶತ್ರುಸೇನೆ
ಬೆರಸಿ	- ಕೂಡಿಕೊಂಡು	ಮಿಕ್ಕ	- ಉಳಿದ
ಬೆಸಕೈವುದು	- ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು	ಮಿಗಿ	- ಹೆಚ್ಚು
ಬೆಸನಂ	- ಕೆಲಸ, ಅಪ್ಪಣೆ, ಆದೇಶ	ಮಿಲಾಯಿಸು	- ಬೆರಸು, ಕೂಡಿಸು
ಬೆಸಸು	- ಆಜ್ಞಾಪಿಸು	ಮಿಸುನಿ	- ಚೆನ್ನ
ಬೊಕ್ಕಸ	- ಖಜಾನೆ	ಮಿಹಿರಜಾತ	- ಸೂರ್ಯನ ಮಗ (ಕರ್ಣ)
ಬೊಗಸೆ	- ಗುಳಿಯಾಗುವಂತೆ ಜೋಡಿಸಿದ ಎರಡು ಹಸ್ತಗಳು, ಎರಡು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವ ಪ್ರಮಾಣ, ಅಂಜಲಿ	ಮುಂ	- ಮೊದಲು
ಬೋನ	- ಅನ್ನ, ಆಹಾರ, ಭೋಜನ ಭ	ಮುಂಜಾಲೆ	- ಮುಂಜಾನೆ, ಬೆಳಗ್ಗಿನ ಹೊತ್ತು
ಭದ್ರಾಂಗಿ	- ಶುಭಾಂಗಿ, ಮಂಗಲಾಂಗಿ	ಮುದ	- ಸಂತೋಷ
ಭರಣ	- ತುಂಬಿಸುವಿಕೆ, ಜೀವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅನ್ನ, ಆಹಾರ	ಮುದವಾಂತು	- ಸಂತೋಷಗೊಂಡು
ಭಾಸುರ	- ಹೊಳೆಯುವ	ಮುನ್ನಂ	- ಮೊದಲು
ಭೀಕರ	- ಭಯಂಕರ	ಮೂದಲಿಸು	- ಹೀಯಾಳಿಸು
ಭುಜಗ	- ಹಾವು	ವ್ಯಡ	- ಶಿವ
ಭೂಪ	- ಅರಸ	ಮೇಣ್	- ಅಥವಾ, ಮತ್ತು
ಭೂಭುಜ	- ರಾಜ, ನೃಪತಿ	ಮೇಳವಿಸು	- ಸೇರು, ಒಟ್ಟುಗೂಡು
ಭೃಂಗ	- ದುಂಬಿ	ರ	
ಮಂಕರಿ	- ಬುಟ್ಟಿ, ಹೆಡಿಗಿ	ರಂಗ	- ವೇದಿಕೆ
ಮಂದಿ	- ಜನರು	ರಣ	- ಸಂಗ್ರಾಮ
ಮಗುಳು	- ಪುನಃ	ರಮಣಿ	- ವನಿತೆ
ಮದನಾರಿ	- ಮನ್ಮಥನ ವಿರೋಧಿ, ಶಿವ	ರವ	- ಶಬ್ದ
ಮಧು	- ಜೇನು	ರಾಜ್ಯಂಗೈಯ್ಯ	- ಆಡಳಿತ ಮಾಡುವ
ಮರುತಜ	- ವಾಯುವಿನ ಮಗ, ಭೀಮ	ರಿಪುವಾರ	- ಶತ್ರು ಸಮೂಹ
ಮರುಳ್ಗೆ	- ಪಿಶಾಚಕ್ಕೆ	ರಿಲೀಸ್	- ಬಿಡುಗಡೆ
ಮಲಯ	- ಸಪ್ತ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು	ಲ	
ಮಲೆತು	- ಕೊಬ್ಬಿ	ಲಾಕ್ಷ	- ಅರಗು
ಮಸಕ	- ರೋಷ, ಉತ್ತಾಹ	ಲಾಕ್ಷಾಗೇಹ	- ಅರಗಿನ ಮನೆ
		ಲೊಟ್ಟೆ	- ಸುಳ್ಳು, ಹುಸಿ
		ವ	
		ವತ್ಸ	- ಮಗು, ಕರು, ಮಗ, ತನಯ
		ವರ್ಣನಾತೀತ	- ವರ್ಣಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ
		ವಿದಾಯ	- ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆ
		ವಿಷಮ	- ಕ್ರೂರವಾದ
		ವಿಸರ	- ಸಮೂಹ
		ವಿಹಂಗ	- ಪೆಟ್ಟಿ
		ವಿಹಿತಮತಿ	- ಜ್ಞಾನಿ, ತಿಳಿದವ

ವಿಳಂಬ	- ತಡ	ಸುವರ್ಣ	- ಚಿನ್ನ, ಹೊನ್ನು
ವೃಕ	- ತೋಳ	ಸೂರೆ	- ಸುಲಿಗೆ, ಕೊಳ್ಳೆ
ವೇಣಿ	- ಜಡೆ	ಸೂಳ್ಳುಡಿ	- ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ, ಸಂವಾದ
ವೊಲ್	- ಅಂತೆ	ಸೆರಗಿಲ್ಲದ ಮೆಯ್ಯಲಿತನಕ್ಕೆ	- ಅಸಹಾಯ ಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ
ವ್ಯಾಪ್ತಿ	- ಹರಹು, ಹರವು	ಸೆರೆಮುಕ್ಕು	- ಬೊಗಸೆಯಷ್ಟು
ವ್ಯಾಸಂಗ	- ಓದು, ಅಭ್ಯಾಸ	ಸೇಡು	- ಮುದುರುವಿಕೆ, ಹಗೆ
ವ್ಯಾಳ	- ಸರ್ಪ	ಸೇಚನ	- ಸಿಂಚನ, ಚಿಮುಕಿಸುವಿಕೆ
	ಶ	ಸೆಲ್ಯ	- ಶಾಲು
ಶಶಿ	- ಚಂದ್ರ	ಸೊಗ	- ಸುಖ
ಶಾಕಾಹಾರ	- ಸಸ್ಯಾಹಾರ	ಸೊರ್ಕು	- ಅಹಂಕಾರ, ಸೊಕ್ಕು
ಶೃಂಗ	- ತುದಿ, ಶಿಖರ, ಕೋಡು	ಸೋಂಕು	- ತಾಗು
ಶೌರ್ಯೋನ್ನತ	- ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮಿ	ಸೋಗೆ	- ನವಿಲ ಗರಿ, ಗಂಡು ನವಿಲು, ತೆಂಗಿನ ಗರಿ, ಅಡಕೆಯ ಗರಿ
ಶ್ರುತಿ	- ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ವೇದ		
	ಸ	ಸ್ತ್ರೋತ	- ಪ್ರವಾಹ
ಸಂಗಡ	- ಜೊತೆ	ಸ್ವೆಬಿಲಿಟಿ	- ದೃಢತೆ
ಸಂಮೋದ	- ಸುಗಂಧ	ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ	- ಬದಲಾವಣೆ
ಸತತ	- ನಿರಂತರ	ಸಂವಾದ	- ಚರ್ಚೆ
ಸಮಕ್ಷಮ	- ಕಣ್ಣಿರಲಿ	ಸಾಂದ್ರತೆ	- ದಟ್ಟವಾಗಿರುವಿಕೆ
ಸಮಗ್ರತೆ	- ಸಂಪೂರ್ಣ		ಹ
ಸಮೀಕ	- ಯುದ್ಧ, ಬವರ	ಹದಿಯು	- ನೆಲೆನಿಲ್ಲ?
ಸರ	- ಸ್ವರ	ಹನಿಸು	- ಕೈಗೂಡು
ಸರದೆಗೆದು	- ಧ್ವನಿಮಾಡಿ	ಹನೆಮರ	- ತಾಳೆಮರ
ಸರಿತೆ	- ನದಿ, ಪ್ರವಾಹ	ಹರಿ	- ವಾಯು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ಸಲೆ	- ಚೆನ್ನಾಗಿ	ಹರಿಬಾಲ	- ಭೀಮ
ಸಹಜಾತ	- ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದವ, ಸಹೋದರ	(ಆ) ಹವ ಹಾರ	- ಯುದ್ಧ, ಕಾಳಗ - ಬಲಿ
ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿ	- ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಾತ	ಹಿಂದುಗೊಂಡು	- ಅನುಸರಿಸಿ, ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ
ಸಾರಸಾಕ್ಷ	- ತಾವರೆಯಂತಹ ಕಣ್ಣಿರುವವ (ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ)	ಹುಕುಂ	- ಆದೇಶ, ಆಜ್ಞೆ
ಸಾಲ್ವೆನ್	- ಸಾಕಾಗುವೆನು	ಹಳ್ಳು	- ಹರಳು
ಸಿಂಬಿ	- ಹುಲ್ಲು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಿದ ಸುರುಳಿ	ಹಂದದ	- ಕಡಿಮೆಯಾಗದ
ಸುಮಕೇಳರ	- ಹೂವುಗಳ ಸಮೂಹ	ಹೆಚ್ಚುಗೆ	- ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ
ಸುಮನ	- ಹೂ, ದೇವತೆ, ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸು	ಹೊತ್ತಿಗೆ	- ಪುಸ್ತಕ, ಪಂಚಾಂಗ ಪುಸ್ತಕ
		ಹೊಲಗೆಟ್ಟ	- ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ
		ಹೊಳಹು	- ಕಾಂತಿ, ಪ್ರಕಾಶ